STRATEJİ

HAYAT VEREN KILIÇ

YAGYU MUNENORİ

KIRMIZIKED

HAYAT VEREN KILIÇ

Yagyu Munenori

Kırmızı Kedi Yayınevi: 32
Strateji: 4

Özgün adı:
The Life-Giving Sword
Secret Teachings from the House of the Shogun

Hayat Veren Kılıç
Yagyu Munenori

Çeviren: Zeynep Heyzen Ateş

© Kodansha International. Ltd.
© Yagyu Munenori
© İngilizceye çeviren William Scot Wilson

Editör: Haluk Hepkon
Kapak: Yüksel Doğru
Kapak Uygulama: Salih Yavuz
Sayfa: Cüneyt Ç.

Baskı: Pasifik Ofset 0212 4121777

Birinci Basım: Haziran, 2010
ISBN: 978-9944-756-35-8

Kırmızı Kedi Yayınevi
www.kirmizikedikitap.com
kirmizikedi@kirmizikedikitap.com
Ömer Avni M. Emektar S. No: 18 Gümüşsuyu 34427 **İSTANBUL**
T: 0212 244 89 82 F: 0212 244 09 48

HAYAT VEREN KILIÇ

Yagyu Munenori

Çeviren: Zeynep Heyzen Ateş

KIRMIZIKEDI

İÇİNDEKİLER

Önsöz	7
Giriş	14
HAYAT VEREN KILIÇ	61
Ayakkabı Sunuş Köprüsü	62
Ölüm Dağıtan Kılıç	68
Hayat Veren Kılıç	97
Sonsöz	134
SHINKAGE-RYU SAVAŞ SANATLARININ RESİMLİ REHBERİ	
Metindeki Alıntı Kaynakları	163
Kaynakça	164
Notlar	166

ÖNSÖZ

Hotokuji Tapınağı'nın ambarında, dizleri dışarıda ve ayakları birleşmiş bir şekilde, yani klasik duruşla oturan atmış ya da yetmişlerindeki bir adamın ahşap heykeli bulunmaktadır. Giysilerinin vernikleri heykelin yaşını ortaya çıkaracak şekilde oradan buradan çatlamış olsa da, eserin bütününde güçlü ve dayanıklı bir karakterin izleri vardır.

Adamın boynu çok sağlıklı bir yapıya sahip olduğunu gösterecek şekilde kalındır. Gözleri ise zekâsını ve derin iç dünyasını yansıtır. İnce bir bıyığın altındaki dudakları dolgundur ve düşüncelerini ifade etmeye hazır gibi durur. Hemen arkasında, adeta sonradan akla gelen bir düşünce gibi, kılıcının kabzası görülmektedir. Bütün bunlar adamı korkunç yapmaz. O, esrarlı otoritesi ve bilgisiyle büyük bir saygı uyandırır. Bir yanda kişiliğinin keskin hatları, diğer yandaysa bastırılmış bir hüzün duygusu hissedilir. Savaş sanatlarının yoğun olarak geliştiği Edo döneminin (1603-1868) başlarında kılıç ustalığı üzerine, az sayfalarının vaat ettiğinin ötesinde bir etki yaratan üç kısa bilimsel eser ortaya çıkmıştı. Birincisi Zen rahibi Takuan Soho tarafından 1632'lerde de yazılan *Fudochi shinmyoroku* (Hareketsiz Bilginin Gizemli Kayıtları) idi. Bu, kılıç ustalığına Zen Budizmi'nin bakış açısıyla yaklaşan, tamamen felsefi bir çalışmaydı. Zihni, bağlılık ve bağımlılıklardan özgür kılmanın cazibesi üzerine odaklanmıştı. Savaş sanatları açısından bakıldığında bu, zihni durmaktan ya da herhangi bir duruşa, tekniğe, rakibin kılıcına ya da zihni özgürce hareket etmekten alıkoyabilecek herhangi bir şeye sabitlenmekten korumak anlamına geliyordu. Takuan'ın anlattığına göre zihni durdurabilmek demek, bozguna uğratmak demekti.

Her ne kadar kendisi de bir samuray ailesinden geliyor olsa da, Takuan'ın savaş sanatlarıyla ilgili anlayışı kılıç ustası-sanatçısı Mi-

yamoto Musashi'den etkilenmiştir. Takuan 1629'da Tokugawa yönetiminin dinsel veraset hakları üzerine politikalarına muhalefeti nedeniyle kuzeydeki Dewa eyaletine sürgün edildi. Dewa'da daimyo (feodal bey) Matsudaira'nın emrine verildi. 1631'de kaynaklara göre Musashi, kılıç kullanma tarzını göstermek için Matsudaira Dewa no kami adındaki başka bir daimyo tarafından davet edildi ve aynı bölgeyi ziyaret etti. Eğer söz konusu daimyolar aynı kişiyse, söz konusu feodal bey iki yetenekli adamı tanıştırmış, bir gece ya da birkaç gün boyunca kılıç ustalarının tartışmalarını ve belki de Zen'in uygulamalarını göstermelerini sağlamış olabilir. Takuan ve Musashi'nin dövüş sanatlarıyla ilgili esas varsayımlarındaki benzerlikler, bu buluşmanın Dewa'da olmasa dahi, başka bir yerde gerçekleştiğini göstermektedir. İkinci etkili kitap (kronolojik olarak üçüncüdür) Musashi'nin kendi çalışmasıydı. *Beş Çember Kitabı* 1643 ile 1645 yılları arasında yazıldı. Takuan'ın felsefi bakış açısının aksine, Musashi'nin kitabı kılıç ustalığına pratik bir yaklaşım getiriyordu. Okuyucuyu ayaklarını nasıl hareket ettireceği, güneş ve diğer ışık kaynaklarına göre nerede durması gerektiği, savunması ve hücum etmesi gibi konulardaki belirli taktikler hakkında bilgilendiriyordu. Musashi'ye göre bir karşılaşmaya girmenin anlamı bir başkasının silahıyla ölmek ya da hızlı ama etkili olmayan bir teknik uygulamaktan çok, kazanmaktı. Yine de sanatın altında yatan düşünce yapısı Takuan için olduğu kadar Musashi için de önemliydi. Ve bu zihni serbest bırakmak, rakip yenilmiş gibi göründükten sonra bile asla durmasına izin vermemekti.

Bu azimli, sürekli olarak hareket halindeki zihin sanatsal ve felsefi açıdan çoğunlukla bir elinde cehaletimizi kesmek için bir kılıç ve diğerindeyse tutkularımızı bağlamak için bir ip taşıyan ve böylelikle zihnimizi özgür bırakan görüntüsüyle Budist Hint tanrısı Fudo Myo-o (Hareketsiz Aydınlık Kralı) ile simgeleştirilmiştir. Belki de Takuan'ın çalışmasının bir bölümünü Fudo'nun tanımlamasına adaması ve mükemmel bir sanatçı olan Musashi'nin de bu tanrının, günümüzde hâlâ görenlerde huşu uyandıran hayret verici bir heykelini yapmış olması

bir rastlantı değildir.

Kılıç ustalığı üzerine son klasik çalışma olan *Heiho kadensho* (Hayat Veren Kılıç) (kimi zaman *Savaş Sanatları Üzerine Klan Gelenekleri Kitabı* olarak da anılmıştır) 1630'lu yıllarda Yagyu Munenori tarafından yazıldı. Takuan'ın çalışması kılıç ustalığına Zen bakış açısının ve Musashi'ninki ise pratik yaklaşımın altını çizerken, Munenori bu ikili arasındaki ince çizgide gidip gelerek, pratiğe dökülebilecek felsefi bir altyapının yanı sıra, gerçek uygulamaların kendilerini de göstermeyi denedi.

Çalışmanın felsefesi ya da psikolojisinin büyük bir kısmı, Munenori için arkadaşı ve akıl hocası Takuan tarafından yazılmış *Hareketsiz Bilginin Gizemli Kayıtları*'nı temel almıştır. Munenori, çalışmasında benzer şekilde, zihni bağlılıklardan ya da onun deyişiyle "tekniğe karşı aşırı ilgi ya da kazanma düşüncesiyle ortaya çıkan hastalıklardan" özgür kılmak üzerinde durmuştur. Bu tip bir hastalık için sunduğu çare ise paradoksal olarak aynı şeyden daha fazla uygulamaktır. Bir çivi diğerini yerinden çıkarmak için kullanılabilir. Yoğun özdisiplin ve Zen prensiplerini derinlemesine kavrayış, bu yolda başarılı olabilmek için kilit noktalardır. Munenori uygulamalarını inceliğiyle ve sanatıyla tanınan babası Seki-shusai ile babasının efsanevi öğretmeni Kamiizumi Ise no kami Hidetsuna gibi atalarından miras almıştır. Bu adamların her biri aldıkları teknikleri geliştirmiş ve onları çok daha ileri taşımıştır. Munenori ünlü kılıçsızlık ilkesinin de dahil olduğu bu teknikleri en mükemmel haline dönüştürmüş ve bu savaş sanatlarını Yagyu Shinkageryu okulunda öğrencilerine aktarmıştır. En coşkulu öğrencilerinden birinin, arayışlarla çok az zaman harcamış ve sonucunda pratik sonuçlar elde etmiş bir adam olan üçüncü Tokugawa Shogunu Iemitsu olması bu okulun etkisinin bir göstergesidir.

Munenori yaşıtı Miyamoto Musashi'nin zıddı bir görüntü oluşturmuştur. İnanılmaz başarılara sahip Musashi inatçı bir şekilde kimse tarafından eğitilmediğini savunmuştur ve nereden geldiği bilinmemektedir. Diğer yandan Munenori'nin kesinlikle güçlü bir mirası

vardır; kişisel maharetleriyle tanımlanamayacak başarılarıyla ünlü olmuştur. Varlığını kesin bir biçimde atalarıyla tanımlamış ve bu konuda en önemli kitabını önce Kamiizumi'nin, daha sonra babasının ve son olarak kendisinin adıyla imzalayacak kadar ileri gitmiştir.

Heiho kadensho halihazırda öğrenilmiş teknikleri hızlandırabilen, dikkatlice açıklanmış talimatlarıyla ileri uygulamaların önünü açacak bir kitaptır. Öğrencinin yüzleşmek durumunda kaldığı psikolojik engelleri ortadan kaldırabilecek düşüncelerle dolu bir kaynaktır ve kılıcın ölümden çok yaşam aracı olarak kullanılmasını temel alan bir felsefesi vardır.

Kendi yerel tımarının yanı sıra Tokugawa hükümetinin de politik yönetimine katılmış bir adam olan Munenori kılıç pratiğini, öğrenciyi kâmil insan haline getirmek için bir yol olarak görmüştür. Musashi'nin kılıç ustalığının amacı "kazanmak"tır. Gerçi söz konusu "kazanma" hangi biçimde olursa olsun durumu anlama ve ona göre hareket etme yeteneğini de kapsamaktadır. Munenori ise meseleye başka bir açıdan yaklaşmayı tercih etmiştir. Babasının ve Takuan'ın öğretilerini temel aldığı gözlemleri sonucu, amacını bütün bir duyguyla "beslemek" ya da "hayat vermek" olarak tanımlamıştır. *Heiho kadensho* bu düşünce çerçevesinde bir kılıçla çalışma yolu sunar.

Heiho kadensho Yagyu Shinkage-Ryu'nun ana metni olarak nitelendirilir. Ancak bu söz konusu okulun ilkeleriyle ilgili tek çalışma değildir. Munenori'nin kendisi de konuyla ilgili kısa çalışmalar kaleme almıştır. Babası Sekishusai da hem kendi stiline hem de savaş sanatlarına genel bir bakış açısı içeren bir teknikler rehberine ve çeşitli şiirlere imza atmıştır. Oğlu Mitsuyoshi (bazıları tarafından ailenin en iyi kılıç ustası olarak adlandırılmıştır) ise Yagyu prensiplerini anlayışı ve stili üzerine sayısız ayrıntılı kitap kaleme almıştır. Bir de Zen rahip Takuan'ın, *Heiho kadensho*'nun felsefi altmetni olarak görülebilecek *Fudochi shinmyoroku* adlı çalışması ve yine Takuan'ın bir diğer kısa çalışması olan *Taiaki* vardır. Bu son çalışma Munenori'nin yaşıtlarından biri olan Itto kılıç okulunun önemli isimlerinden Onno no Tadaaki tarafından yazıl-

mış olabilir. Ancak Munenori'nin düşünceleri hem çalışmanın kendisine hem de Takuan'la yaptığı tartışmalardaki prensiplere yakındır. Munenori'nin düşüncelerini netleştirmek ve genişletmek açısından bu çalışmalardan notlar eklemeyi uygun gördüm.

Orijinal metin ve notların çoğunda 1985'te Iwanami Bunko tarafından yayımlanmış ve Watanabe Ichiro tarafından düzeltilmiş *Heiho kadensho* örneğinden yararlandım. Bay Ichiro'ya hem bana yardımcı olan özel notları ve hem de özenli öğretmenliği için borçlu ve minnettarım. Katkıları olmaksızın, Munenori'nin Çince ve Budist felsefi terimlerle bezeli zorlu çalışmasının derinliğine inmek çok daha güç olacaktı.

Aynı zamanda yukarda bahsi geçen çeviriler ve yazım projeleri sırasında bana cesaret veren Kodansha International'ın üst düzey yönetici editörü Kuramochi Tetsuo'ya; bu çalışma boyunca bana rehberlik ve editörlük yapan Elizabeth Floyd'a da minnettarım. İş arkadaşım, yazar ve Yagyu Shinkage-ryu'nun kılıç yolunu izleyen Dave Lowry'ye anlayışlı gözlemleri ve bu projeyle ilgili araştırma önerileri için özel bir gasso; Meik ve Diane Skoss'a ise yardım ve cesaretleri için teşekkür borçluyum. Eşim Emily'ye taslaklar üzerindeki önerileri ve aylarca ortadan kaybolmam karşısında gösterdiği sabır için gönülden şükranlarımı sunuyorum. Son olarak her zamanki gibi merhum profesörlerim Hiraga Noburu ve Richard McKinnon'a en derin saygılarımı, Munenori'nin vefatı üzerine Iemitsu'nun sözleriyle ifade etmek istiyorum; "Eğer burada olsalardı, onlara sorabilirdim."

Yapılan hataların herhangi biri ya da tümü bana aittir.

WILLIAM SCOTT WILSON

GİRİŞ

1615 yazında Toyotomi ailesi ve destekçilerinin etkisine bir son vermeye karar veren Tokugawa güçleri, Osaka Kalesi'ni kuşatmıştı. Kale neredeyse zapt edilemezdi ve atmış bin savaşçı tarafından savunuluyordu. Etrafındaki askerler ise bu rakamın neredeyse iki katıydı. Saldırılar ve karşı ataklara rağmen her iki taraf da tatmin edici bir başarı kazanamıyordu. Tokugawa tarafının sayısal üstünlüğüne rağmen, savaş berabere gibi görünüyordu. Tabii ki zaman saldıran tarafın işine yaradı.

Günün birinde bu bezgin hava, Kimura Shigenari tarafından yönetilen yirmi ya da otuz askerin sürpriz bir saldırı yapıp, Shogun Tokugawa Hidetada'nın kampına[1] girmesiyle son buldu. Shogun'un adamları, saldırganların hızlı bir şekilde Shogun'a ulaşması karşısında şaşkına dönmüştü. Ancak birden karşılarına Shogun'un atının hemen yanında sakin bir şekilde dikilen orta yaşlarda bir samuray çıktı.

Adamlar samuraya doğru ilerledi ve samuray şaşırtıcı bir hız, el çabukluğu ve zarafetle saldırganların yedisini öldürdü. Shogun'un korumalarına yeniden bir araya gelmeleri ve karşı saldırı düzenlemeleri için zaman kazandırdı. Shogun'u tehlikeden uzaklaştırdıktan sonra yeniden pozisyon aldı. Bu orta yaşlı samuray, Shogun'un kılıç ustası ve Shogun'un en güvenilir adamı olarak tanınan Yagyu Tajima no kami Munenori idi. Hidetada, Munenori'nin dojosundaki derslerine defalarca katılmış olmasına rağmen, kırk dört yaşındaki öğretmeni ona ilk defa kılıç ustalığını yaşam ile ölüm arasındaki ince çizgi üzerinde göstermişti. Shogun'un o gece yattığında kafasındaki düşünceleri tahmin etmek güç değildi; büyük bir olasılıkla öğretmeninin dersler sırasında verdiği talimatları artık daha dikkatli dinlemeye karar verdi. Kale düşüp de Edo'ya döndükten sonra bambudan antrenman sopasını çok farklı bir amaç duygusuyla eline alacaktı.

Peki, kimdi bu Munenori?

BAŞLANGIÇ

1594'te geleceğin Tokugawa Shogunu Ieyasu yaklaşmakta olduğunu düşündüğü olaylarla ilgili hazırlıklarını tamamlamaya çalışıyordu. O anki hükümdar Toyotomi Hideyoshi'nin değişmesi için dört yıl daha geçmesi gerekiyordu. Oysa elli sekiz yaşındaki lider çoktan bazı zihinsel yetersizlikler ve olası fiziksel rahatsızlıkların işaretlerini göstermeye başlamıştı. Hideyoshi, riskli ve son derece maliyetli olan Kore'nin ele geçirilme düşüncesini saplantı haline getirmiş, Çin İmparatorluğu'nun nihai fethi için can atıyordu. Ieyasu'nun düşüncesine göre bu maceranın başarısız olması kaçınılmazdı ve böyle bir durumda Hideyoshi'nin pozisyonu zayıflayacaktı.

Ieyasu akıllı bir adamdı, gereksiz maceralara girişmezdi. Genelde tüm olası sonuçları değerlendirmekten hoşlanırdı. Diğer daimyolarla olan ittifaklar, ani kararlı bir saldırıda sayıca büyük bir güç oluşturabilmek açısından çok önemliydi. Ama Ieyasu savaşların fazla miktarda asker olmaksızın da kazanılabileceğini biliyordu. Gerilla savaşının ve bölgelere fark edilmeden girip çıkabilecek zeki adamların gerekli olabileceği zamanlar da vardı.

Ieyasu bilhassa sadakatten etkilenirdi. Askerleri, düşman peşlerine düştüğünde bile hiç kayıp vermediklerinden bahsederlerdi. Bu, adamlarına karşı gösterdiği ilginin yanı sıra, daha en başından müttefiklerini iyi seçtiğinin de bir göstergesiydi.

Ieyasu aynı zamanda yetenekli ve coşkulu bir kılıç ustasıydı. Çoğunlukla güne dojoda pratik yaparak başlardı. Ve her zaman seçkin öğretmenlerin arayışı içindeydi. 1594 yılının ortalarında Ieyasu, birçok farklı sebepten ilgisini çeken Yagyu Sekishusai Muneyoshi ile tanışması gerektiğini hissetti. Sekishusai, ülkenin en önemli kılıç ustalarından biri sayılıyordu. Hatta silahlı bir adamı herhangi bir silah kullanmadan etkisiz hale getirme tekniğini mükemmelleştirdiği –bu, çoğu kez denenmiş ancak başarılamamıştı- bile söyleniyordu. Başkent Kyoto'dan çok uzakta olmayan Yamato'daki toprak sahibi soyluların yaşadığı bir vadiden geliyordu. Ailesi burayı nesillerdir yönetmekteydi. Ieyasu'nun ilgisi-

ni çeken, 1585'te Toyotomi tarafından vergi vermemek için tarlalarını gizlediği şüphesiyle Sekishusai'nin toprakların büyük bir bölümüne el konulmuş olmasıydı. Bir o kadar önemli olan diğer etken ise Sekishusai'nin karısı, Shunto Gozen'in Okuhara ailesinin kızı olmasıydı. Bu aile, Iga yakınındaki bölgede çok güçlüydü. Ninja adı verilen ünlü savaşçılar burada casusluk ve adam öldürme konularında eğitiliyordu. Bir gün Ieyasu, o zamanlar atmış altı yaşında olan Sekishusai'yi şehrin hemen dışındaki Takagamine'de bulunan villasına davet etti. Sekishusai'ye Hosokawa güçlerinin Odawara Kalesi'ne saldırısı sırasındaki görevinden yeni dönmüş yirmi iki yaşındaki oğlu Munenori eşlik ediyordu. Ieyasu ise elli üç yaşındaydı.

Yagyu klanından bu iki adam Takagamine'e geldiklerinde, onlara büyük saygı gösteren Ieyasu tarafından samimiyetle karşılandılar. Ieyasu 'başarılı kılıç ustasına' Yagyu klanının Shinkage-ryu prensiplerini nasıl yorumladığını sordu; kılıçsızlık tekniğiyle ilgili ayrıntılı ve özel bilgi istedi. Baba ve oğul tarafından anlatılan bu gizemli pratiklerden oldukça etkilenen ama herhangi bir gösteri olmaksızın tam olarak ikna olamayan Ieyasu, sonunda tahta bir kılıcı eline alıp yaşlı ancak hâlâ güçlü olan Sekishusai'den özel bir karşılaşma istedi. Yagyu geleneklerine göre müsabaka şu şekilde gerçekleşti:

Sekishusai kollarını, bilekleri dizlerine değecek şekilde önünde sallandırdı, vücudunu bir top gibi yuvarlaklaştırdı ve bu şekilde hiçbir zorluk çekmeden yürüdü. Ieyasu derhal ona doğrudan saldırdı. Bu hareketiyle birlikte, Sekishusai'nin sol yumruğu "bir maymunun güçlü kolu" gibi yukarı kalktı; Ieyasu'nun iki eliyle birlikte tutmakta olduğu kılıcını kavradı. Ieyasu'nun kılıcı o an havaya fırladı; Sekishusai sol koluyla Ieyasu'yu sararken, sağ yumruğuyla genç düşmanının göğsüne vurdu. Ieyasu kalın vücudu üzerine bir haori giyiyor olmasına karşın sendeleyerek geriye gitti.

Ieyasu son derece etkilenmişti ancak nazikçe konuklarına ikinci bir müsabaka için ısrar etti. Bu müsabaka da hızla aynı şekilde sonuçlanınca, Ieyasu inadı için özür diledi ve yenilgiyi kabul etti. Hemen

orada Sekishusai'ye ünlü demirci Kagenori tarafından yapılmış bir kılıç hediye etti. Sekishusai'nin tekniğinin eşsiz kalitesini ve karakterinin olgunluğunu hisseden Ieyasu hemen içinde Sekishusai'yle olan ilişkisini asla kesmeyeceğini de belirten bir maddenin yer aldığı bir öğretmen/öğrenci anlaşması hazırladı.

Ieyasu kibarca kendisine özel öğretmeni olarak hizmet edip edemeyeceğini sorduğunda, Sekishusai ileri yaşını mazaret olarak gösterip, yerine oğlu Munenori'yi önerdi. Bu anlaşmadan sonra Sekishusai Yagyu-mura'ya geri dönüp rahip oldu. Munenori ise Ieyasu'nun kılıç öğretmeni ve kişisel muhafızı olarak kaldı.

Bu hikâye Munenori'yi Yagyu Shinkage-ryu'nun önderi olma sürecinin çıkış noktası olduğu için çok önemlidir. Ve bu aynı zamanda yaşamındaki iki önemli olaydan biri olduğu için kariyerinin yönünü değiştirmiştir. Diğer olay kendisi henüz doğmadan birkaç yıl önce gerçekleşmiştir. İşte bu nedenle biraz geriye gitmemiz gerekecektir.

1559'da Kamiizumi Ise no kami Hidetsuna adındaki kılıç ustası; eski başkent Nara'nın yakınlarında, iki yakın öğrencisiyle, yani oğlu Hidetane ve kuzeni Hikita Kagekane ile seyahat etmekteydi. Kamiizumi zamanının en başarılı kılıç ustalarından biri olarak kabul edilmekteydi. Geleneklere göre, öğretmenleri arasında kim olduğu konusunda birçok rivayet olan Iizasa Yamashiro no kami Choisai'nin öğrencisi Matsumoto Masanobu (1543-?) yer alıyordu. Matsumoto, Kashima geleneğine bağlı bir kılıç ustasıydı; yirmiden fazla savaşta yer almış olmasına karşın, hiç birebir düello yapmamıştı. Büyük bir olasılıkla atmış yedi yaşında, bir savaşta ya bir mızrak ya da bir ok yarasından öldü.

Kamiizumi, Matsumoto'dan *ichi no tachi* ya da hitotsu tachi olarak anılan, rakibin alanına dikkat çekici bir şekilde girip, saldırıyı başlatmak yerine göstermek ve kendi vuruşunu yaparken diğerini kesmek üzerine kurulu[2] tüyler ürpertici bir teknik öğrenmişti. Bu teknik, olağanüstü bir zamanlama ve mesafe sezgisi gerektiriyor, en ufak bir yanlış hesaplamaya dahi izin vermiyordu.

Kamiizumi'nin aynı zamanda Kore ve Çin kıyılarındaki korsanlara katıldığına inanılan göçebe ve efsanevi kılıç ustası Aisu Ikosai'nin (1452-1538) gözetiminde de çalıştığı düşünülmektedir. Ikosai kılıç tekniklerinde hayvan davranışlarını ve dalgaların ritimlerini temel almıştır. Belki de böylelikle tekniklerinin Çin İmparatorluğu'nda dahi sanat olarak çalışılmasını sağlamıştır. Her ne kadar stillerin adları çoğunlukla sayısız farklı şahsiyete atfedilmiş olsa da, Kage-ryu stilini geliştiren gerçekte Ikosai'nin kendisidir. Bu, mekanik tekniklere yönelmekten çok rakibinin zihnindeki hareketleri tahmin etmeye ve bu düşüncelere onlar daha harekete dönüşmeden karşılık vermeye dayanan bir dövüş tarzıdır. Kamiizumi, çok çeşitli öğretmenlerinden edindiği bilgileri Shinkage-ryu adını verdiği stile dönüştürdü. Bir Zen müridi olarak aynı zamanda "günlük zihnini" yüksek bir seviyeye taşıdı. O kadar soğukkanlıydı ki, yüzünden ne düşündüğünü ya da hissettiğini anlamak kesinlikle mümkün değildi.[3] O dönemin en iyi kılıç ustaları bile onunla ilk karşılaştıkları zaman yeteneklerini yargılamakta zorlanıyorlardı.

Kamiizumi'nin merhamet hissi Budizm'e bağlı olarak gelişmişti ve Sengoku döneminin ikinci yarısında gördüklerinden dolayı acı çekiyordu. Bir seferinde Myokoji Tapınağı yakınlarındaki Owari Eyaleti'ne yolculuk ederken, o ve iki öğrencisi küçük bir kulübenin etrafında toplanmış bir grup heyecanlı insanla karşılaştı. Neler olduğunu sorduklarında, Kamiizumi'ye bir çocuğun hırsız ya da deli bir adam tarafından kaçırıldığı ve saatlerdir kulübenin içinde boğazında bir kılıçla tutulduğu söylendi. Kasabalılar hiçbir kurtarma planı yapamamıyardı, ancak Kamiizumi sessiz bir şekilde bir rahibin cüppesini ödünç aldı, kafasını kazıdı ve kulübeye elinde iki pirinç dolu kâseyle yaklaştı. Adamın o kadar uzun süredir acıkmış olabileceğini düşünüyordu. Çok geçmeden kâselerden birine uzanması için adamı kandırdı. Sonra da hiçbir silahı olmaksızın kulübenin içine daldı, adamı etkisiz hale getirdi ve kimseye zarar vermeden çocuğu kurtardı.[4]

Kamiizumi, Ikosai ve Matsumoto'dan tekniklerin yanı sıra zihne yoğunlaşmayı, rakibin zihnine girebilmek için kendisininkini kullanmayı ve zihnini ya da bir sonraki hareketini asla belli etmeyecek şekilde disipline olması gerektiğini öğrenmişti. Temelinde saldırganlık yerine merhameti barındırmasına rağmen, zihni ayın su üzerindeki hali veya aynadaki bir yansıma gibi, rakibinin zihnini yansıtıyordu.

1559'da Kamiizumi, Nara'daki Hozoin Tapınağı'nın Budist rahibi In'ei ile tanıştırıldı. In'ei birçok silahı ustaca kullanabiliyordu. Ancak özellikle mızrak kullanımında uzmanlaşmış, bu silahla mücadelede kullanılan tekniklerin kökten değişmesini sağlamıştı. Ayrıca ünlü kılıç ustası Yagyu Sekishusai Muneyoshi'nin de yakın bir arkadaşıydı. Ya hem Kamiizumi hem de Sekishusai'ye olan hayranlığından ya da muzipliğinden, In'ei, Miyamoto Musashi'nin bundan kırk yıl sonra In'ei'nin öğrencilerini yeneceği aynı tapınağın topraklarında, bu iki kılıç ustası için bir müsabaka ayarladı. Muneyoshi bir tahta kılıcı (bokken) kavradı. İlk karşılaşmadaki rakibi, Kamiizumi'nin kuzeni Hikita Kagekane, Sekishusai'nin daha önce hiç görmediği kılıç benzeri bir silahı tutuyordu. *Fukuro shinai* denen bu silah aslında Kamiizumi'nin merhamet anlayışının bir diğer göstergesiydi.

Bu, üzeri kaputla kaplı uzun bir bambu olan ve daha sonra geliştirilerek *hikihada* ("kurbağa derisi") *shinai* adını alan *fukuro shinai* ile pratik yapmak Shinkage-ryu'ya has bir özellikti. Bu, yüksek kalitede bir inek ya da at postunun vernikle sertleştirilmesinden elde edilirdi. İşlem görmüş derinin üzerindeki sayısız kırışıklıkların kurbağa derisine benzemesinden dolayı bu adı almıştı. Bambu kılıcın kabzası yaklaşık on beş santimetre uzunluğundadır ve bambunun şeklini korur. "Bıçak" yaklaşık altmış santimetredir, sayısız şeride ayrılı ve "kurbağa derisiyle" kaplıdır.

Öğrenciler *fukura shinai* ile gerçek kılıçlarla savaşırcasına birbirlerine vurabilirler. Bu, sert tahtadan yapılan bokken ile mümkün değildir. Bu aletle kişi ya vuruşunu "yapmalı" (*tsumerru*) ve rakibinin bokken'ini devirmeli ya da "kılıç" koruyucusunun tabanına saldır-

malıdır. Bu şekilde yaralanmalar söz konusu olabildiği için, pratikler çoğunlukla kata ya da gerçeklikten uzak şekillerdeki alıştırmalar biçiminde yapılmaktadır.

Sekishusai, Tomita ve Shinto stillerinde başarılı bir kılıç ustasıydı ve Nara-Kyoto bölgesinde oldukça korkutucu bir ünü vardı. Henüz otuz beş yaşında olmasına karşın, sayısız savaşta bulunmuş, haklı bir özgüven kazanmıştı. İşte bu yüzden, ustanın kendisi tarafından değil, bir kılıç ustası izlenimi dahi vermeyen öğrencisi Kagekane tarafından iki kez yenilgiye uğrayınca şaşkınlığa düştü.

Sekishusai'nin gururu zedelenmişti, işte bu yüzden elli beş yaşındaki Kamiizumi'nin kendisiyle bir karşılaşma istediğini öğrenince çok şaşırdı. Ve böylece ikili karşı karşıya geldi. Ancak birkaç dakika geçmeden Sekishusai dizlerinin üzerine çöküp yenilgiyi kabul etti. Oysa henüz hiçbir şey olmamış, herhangi bir hareket gerçekleşmemişti. Genç adam sadece ayakta dikilmiş ve saldırı yapabileceği herhangi açık bir nokta bulamamıştı. Maç, Sekishusai'nin bu gerçeği güçlü bir şekilde kavramasıyla son buldu.

Aslında, onları karşı karşıya getiren; Kamiizumi'nin Sekishusai'nin anlayış ve yeteneklerini, iki kez yenilmiş bu kılıç ustasıyla maç yapacak kadar farkına varmasıydı. Bu genç adam eğitilmeye değerdi.

Sekishusai ve In'ei, Kamiizumi'den eğitim rica ettiler ve aldılar. Sekishusai, yaşlı adam ve iki öğrencisini sonraki iki yıl boyunca kalıp teknikleri, felsefeyi ve Shinkage-ryu'nun gizemlerini öğrencilere aktardıkları Yagyu-mura'daki villasına götürdü. Sekishusai'nin bu talebinin sonraki sonuçları, Yagyu Shinkage-ryu'nun gelişimi olarak kendini gösterdi. Bu, aynı zamanda Munenori'nin yıllar sonra mükemmelleştireceği ve Japonya'daki en üstün kılıç ustaları okuluna dönüştüreceği stildi. İşte doğumundan on iki yıl önce Munenori'nin hayatı böyle değişmişti.

GEÇMİŞ

Kizu Nehri'nin kolları güney ve batıya doğru, Kyoto ile Nara bölgeleri arasına yakın bir şekilde akar. Kuzeye, Kyoto şehrine dönmesinden birkaç mil önceki bir noktada, güney eteğinde gizli kasabaların ya da kakurezato'ların bulunduğu Kasagi Dağı bulunur. Bu tip kasabaların çoğu neredeyse her yönden alçak ama sivri dağlarla çevrelenmiştir. Ve yüzyıllardır bu kasabalara ancak dar geçitler ya da küçük ve engelli patikalarla ulaşılabilmektedir. Bu giriş yolları ilk güçlü kış fırtınalarıyla birlikte kar altında kalır. Dağ girişleri ve vadi patikaları da neredeyse fark edilmeyecek kadar zorludur.

Kakurezato adı verilen bu kasabalar Japon tarihinin başlangıcından bu yana yenilmiş samuraylar için mükemmel bir sığınak olmuştur. Şehre ya da önceki yurtluklarına dönmeleri mümkün olmayan bu adamlar, her şeyden uzak olan bu yerlerde kendilerini güvende hissetmiştir. Çoğunlukla buralarda kendilerine yeni evler inşa edip tarımla uğraştılar. Birçoğu ise köklerini unutmayarak savaş gelenekleriyle ilgili yeteneklerini sonraki nesillere aktardı. Bu gizli vadilerde dikkati dağıtmadan ve çok fazla ilgi çekmeden savaş sanatları çalışmak adeta hayatın bir parçasıydı.

Yagyu-mura, kuzeybatıdaki casusluk alanında yetenekli ailelerin yuvası Iga gibi, söz konusu bölgedeki kasabalardan biriydi. M.S. 645'ten beri insanların yaşadığı bu bölge mükemmel kılıç ustaları çıkarmasıyla nam salmıştı. Yagyu klanı atalarının izini on birinci yüzyıla kadar takip etmişti. Aile adını Kamakura döneminde (1192-1333) aldıkları tahmin ediliyordu. Daha sonra kendi özel bölgeleri haline gelen kasabayı yönetme sorumluluğunu da üstlenmişlerdi.

Her ne kadar Yagyu-mura gizli bir kasaba olsa da, on altıncı yüzyılla birlikte etrafında gelişen savaşların içine çekilmekten kurtulamadı. Oldukça az sayıdaki asker -Koyagyu Kalesi'ne yerleşmiş yaklaşık bin adam bir gün bir daimyo, bir gün diğer daimyo adına- savaşmaları ve bazen de onlara yenilmiş daha büyük güçlere katılıp hizmet etmeleri için zorlanıyorlardı. Bu dönem boyunca küçük klan-

lar kendi organizasyonlarını güçlendirmekle kalmadı, aynı zamanda daha büyük askeri klanların arasında yer alabilmeyi de öğrendi. Böylelikle, kılıç kullanma ustalığı Yagyu'nun savaş sanatlarının bir parçası haline geldi. Klanların kurtuluşu askeri beceri, politik zekâ ve diğer gelişmiş sanatlara ilgi göstermeye bağlıydı.

Yagyu Mataemon Munenori 1571 yılında doğdu. Beş erkek ve altı kız kardeşin en küçüğüydü. Aynı yıl en büyük ağabeyi Shinjiro Yoshikatsu, babasına bir savaşta eşlik ederken ikinci kez kalçasından tüfekle vuruldu ve kötürüm kaldı. İkinci küçük kardeşi Kyusai ve üçüncü kardeş Tokusai saçlarını kazıyıp Budist rahip olmuşlardı. Dördüncü erkek Goroemon genç yaşta kasabayı terk etmiş, Kobayakawa Hideaki'nin hizmetine girmişti. Goroemon daha sonra kendi kılıç ustalığı okulunu açacaktı. Ancak en küçükleri ve savaş sanatları açısından büyük umutlar vaat eden Munenori, pratiklerine çok genç yaşta başlamıştı. Yine de Yagyu-mura'da geçirdiği gençlik yılları oldukça sakindi.

Kamiizumi'den[5] *inka*'yı aldıktan sonra, Sekishusai zamanını kılıç stilini mükemmelleştirmeye adayabilmeyi ummuştu. Ama ülkede ve yakın bölgelerde yaşanan karışıklıklar, malikânesinde rahatsız edilmeden oturabilmesine imkân vermiyordu. O da Nobunaga'nın, Ekim 1569'da Ashikaga Yoshiaki'yi Shogun olarak belirlemesiyle birlikte, Sekishusai Yamato bölgesindeki on iki bin kişilik büyük orduyu yönetme görevine çağırıldı. İlerleyen yıllarda Sekishusai, Nobunaga ve Yoshiaki arasında bir çeşit arabuluculuk görevini üstlendi ve çok geçmeden Shogun ile yakınlaştı. Ancak bu durum, Nobunaga'nın Shogun'u yok etmeye ve Yoshiaki'yi 1573'te Kyoto'dan sürmeye karar vermesiyle, onun açısından bir dezavantaja dönüştü.

O zamanlar kırk beş yaşında olan Sekishusai, neredeyse beş yıl boyunca iki adam ve memurları arasında koşturmuş, paylaşmakta oldukları gücün hassas dengesini korumaya çalışmıştı. Oysa şim-

di hayal kırıklığına uğramıştı. Görevinden istifa etti, Yagyu-mura'ya geri döndü ve kendini Shinkage-ryu'da bulunan Shinto, Nen ve Tomita stillerini birleştirmeye adadı. Sonraki yirmi bir yıl boyunca elinden geldiğince dünyadan uzak kalmaya çaba gösterdi.

1582'nin Haziran ayında, Nobunaga, kendi generallerinin biri tarafından ihanete uğradı ve öldürüldü. Böylece güç Toyotomi Hideyoshi'ye geçti. Ancak bundan üç yıl sonra, belki de politik nedenlerden dolayı Hideyoshi, Sekishusai'yi vergiden kaçmak için topraklarını saklamakla suçladı. Mülklerinin büyük bir kısmına el koydu ve Yagyu klanının birkaç yıl boyunca dağılmasına yol açtı.

On dört yaşındaki Munenori, bir sonraki yıl Hosokawa klanının hizmetine girdi. Ama 1594'te yirmi üç yaşına geldiğinde ailesini ziyaret etmek için Yagyu'ya geri döndü. Ve sonrasında Ieyasu'dan Takagamine'deki villasında kendisini ziyaret etmeleri için gönderilen söz konusu davet geldi.

Kyoto çevresindeki bu kılıçsızlık gösterisi Ieyasu'yu beklenmeyen bir şekilde etkilemişti, çünkü kendisi ani kararlar alacak bir adam değildi. Aynı zamanda Yagyu'nun minnettarlığına sahip olmanın lojistik avantajlarını da anlamamış değildi. Sekishusai'yle hemen yazılı bir anlaşma yapmakla kalmayıp, genç Munenori'yi de yanına kişisel kılıç ustası olarak aldı. Muhafızları ayrıca hem babaya hem de oğluna olağanüstü değerli bir şeyler hediye ettiğini de bildirmiştir. Hiç şüphe yok ki geleceğin Shogun'u, Munenori'nin keskin zekâsını ve yüksek kavrama yeteneğini ve bu potansiyeli yakınında tutmanın gerekliliğini fark etmişti. Bu sadece kendisi için değil, ondan sonraki nesiller için de büyük önem taşıyordu. Ayrıca genç adamın kılıç ustalığındaki yetenekleri ve özellikle Yagyu sanatının kılıca önem vermeyen tekniklerinin başarısı onda hayranlık uyandırıyordu.

Sekishusai ve Munenori öğretilerinde merkezi bir rol oynayan bu tekniği Ieyasu'ya, çoğunlukla bu bilgilere sahip olmayanları etkilemek için kullanılan gizemli ispatlara gönderme yaparak değil, dövüşün mantık kuralları üzerinden giderek açıkladılar. O dönemde

anlatılanları asla bilemeyeceğiz. Ancak yıllar sonra Munenori şöyle yazmıştır:

"Kılıçsızlık teriminin anlamı rakibinizin kılıcını elinden almak değildir. Kendi kılıcınızı ortaya çıkarmak ve hatta isim yapmak anlamına da gelmez. Kılıçsızlığın anlamı elinizde kılıcınız olmadığı halde başkası tarafından kesilmemektir...

Eğer rakibiniz kılıcının elinden alınmasını istemiyorsa, bu hareketi yapmak için ısrar etmemelisiniz. Kılıçsızlık aynı zamanda rakibiniz bu tavır içindeyken onun kılıcını *almamak* anlamına da gelir. Zihni kılıcını karşı tarafa vermemekle dolu olan bir adam, rakibini kesme amacını unutur. Sadece kılıcını size vermemeyi düşünürken büyük bir olasılıkla sizi kesmeyecektir...

Kılıçsızlık adı verilen şey, bir adamın kılıcını almak değil, tüm uygulamaları özgür bir şekilde kullanabilmektir. Elinizde bir kılıcınız yoksa ve rakibinizin kılıcını kendi kılıcınız olarak kullanmak istiyorsanız; elinize geçen her şeyi kullanmalısınız. Elinizde bir yelpaze dahi olsa, rakibinizin kılıcını yenebilmelisiniz. Kılıçsızlık, işte tam da bu davranıştır."

Ieyasu'nun yukarıda bahsi geçen öğleden sonra buna benzer bir sohbeti dinlerken yaşadığı keyfi tahmin etmek hiç de zor değildir.

ASKERLİK HİZMETİ

Ieyasu o dönemde, Toyotomi Hideyoshi'nin emirleri doğrultusunda Fushimi Kalesi'nin inşaatına yardım ediyordu ve Takagamine'i ana kampı haline getirmişti. Sonraki beş yıl boyunca Munenori güvenilir kişisel eğitmeni olarak Ieyasu'nun yakınında ve böylece de Tokugawa *bakufu*'su ya da diğer bir deyişle hükümeti olacak bölgenin çekirdeğinde bulundu. Bir yandan Ieyasu'ya Shinkage-ryu stilinin kılıç ustalığını aktarıyor, diğer yandan da hızla "yaşayan en büyük kılıç ustası" unvanını kazanıyordu. Sekishusai'den ve politik

yaşamdaki kendi deneyimlerinden elde ettiği tecrübeler, Ieyasu'nun günlük hareketlerinden gözlemledikleriyle artıyordu. Ve bu dersleri kılıç ustalığının kendisinden temelde ayırmıyor olması Munenori'nin zekâsının bir kanıtıydı. Munenori'ye göre, yönetim sanatlarında uygulanan prensipler, savaş sanatlarındaki kişisel çatışmalara da uygulanabilir ve büyük orduların yönlendirilmesine kadar genişletilebilirdi.

1598'in sonuna doğru, büyük güçlerin çok geçmeden anlaşmazlıklara düşeceği artık belli olmuştu. Aynı yılın 15 Eylül tarihinde, Hideyoshi, Fishimi'deki sarayında atmış iki yaşındayken hayata gözlerini yumdu. Oğlu Hideyori beş yaşındaydı. Hideyoshi başarısını garantileyebilmek amacıyla, oğlu büyüyene kadar Japonya'yı yönetmeleri için beş tairo ya da yönetici seçmişti. Bunlar Maeda Toshiie, Uesugi Kagekatsu, Mori Terumoto, Ukita Hideie ve belki de Hideyoshi'nin en cömert davrandığı daimyo, Tokugawa Ieyasu idi.

Ieyasu çok zaman kaybetmedi. 1600 yılının Ekim ayında Sekigahara ovasındaki Toyotomi'ye bağlı güçlere karşı saldırıya geçti.

Bu savaş sırasında Munenori sadece Ieyasu'nun yanında durmakla kalmadı. Onun yanı sıra bu hareketliliğe Yagyu'lar da dahil oldu. Sekigahara Savaşı Japon tarihinin yönünü ve Tokugawa klanının kaderini değiştirebilirdi. Ieyasu son yıllarda seçtiği tüm oyuncularını çok dikkatli bir şekilde kullanmalıydı. Takagamine'deki altı yıl önceki buluşmasının meyvelerini artık toplayabilirdi.

Büyük kapışmadan birkaç gün önce, Munenori, Ieyasu tarafından Sekishusai'ye, Yamato bölgesinin feodal beylerini bir araya toplaması ve savaş alanına ilerlemelerini sağlayarak düşman güçlerini rahatsız etmesini emreden bir mesaj iletmesi için, gönderildi. Aynı zamanda Sekishusai'den, Iga ve Koga yakınlarındaki akrabaları ve komşularıyla görüşerek onları casus olarak hareket edip bilgi toplamaları ve düşmana olabildiğince sorun yaratmaları için ikna etmesini istediği de tahmin ediliyordu. Bunun yanı sıra Toyotomi'nin yanındaki tereddüt etmeye başlamış olan feodal beylerle bağlantı-

ya geçmesi de istenmiş olabilir. Etraftaki yüksek güvenlik önlemleri düşünülürse, bu oldukça zorlu bir görevdi. Söz konusu feodal beylerden biri de, bir zamanlar Hideyoshi'nin gözdesi olan genç Kobayakawa Hideaki idi. Hideaki, Sekigahara savaşında kilit adam görevini görmüştü ve sadakati tam olarak bilinmiyordu. Ancak bununla birlikte kişisel kılıç ustası ve muhafızı Munenori'nin ağabeyi Goroemon Munetoshi'ydi. Munenori ve Munetoshi arasında Toyotomi'ye ihanet edilmesi konusunda gizli bir iletişim var mıydı?

Ne yazık ki, bu tip gizli hareketler, benzeri soruların cevaplarını ortaya çıkarmaya yardımcı olacak hiçbir iz bırakmaz.

Bu düzensizliğin tam ortasında, savaş alanının merkezinde olmasa da, Sekigahara'nın sınırlarında cepheler açıldı. Munenori, babasının bölgesine birkaç asker göndermiş, Ieyasu'nun habercileriyle Chiryu olarak bilinen yerde buluşmuştu. Savaştan bir gün önce, Yoshigoe'de Ieyasu'yu karşıladı ve Ieyasu emrindeki güçlere katıldı. Savaş gününde, Toyotomi'nin samurayları Ieyasu'nun ordusunun ana gruplarına yaklaştığında, Munenori cesaretle savaştı. Sekiz düşman askerini öldürdü ve diğerlerinin de geri çekilmesine neden oldu. Bu başarı Ieyasu'nun gözünden kaçmadı; daha sonra oğlu Hidetada'nın iyiliği için bu hikâyeyi ona da aktaracaktı.

Aslında ne yazık ki, bu olaylardan önce savaş alanında yaşananlara dair hiçbir yazılı kayıt bulunmamaktadır. Ancak artık bir yetişkin olan Munenori'nin söz konusu dönemde Ninja aileleriyle daha güçlü bağlar kurduğu, bu ailelerin bir gün Shogun olacak adamın güvenini kazandığı bilinmektedir. Kayıt halinde olan bilgi Munenori ve Sekishusai'nin savaş alanındaki hizmetleri her ne olursa olsun, Toyotomi'nin yıkıcı yenilgisinden sonra Ieyasu tarafından Yagyu'nun Hideyoshi tarafından el konulmuş iki bin koku[6] ya da tımarla ödüllendirilmiş olduğudur; bir yıl sonra bu rakama bin daha eklenmiştir. Tüm bunların yanı sıra, Munenori hatamoto, yani Shogun'un doğrudan hizmetlisi pozisyonuna getirilmiştir.

Aynı yıl Munenori, Ieyasu'nun oğlu Hidetada'ya da kılıç usta-

sı olarak eğitim vermeye başladı. Hidetada her açıdan çok farklı bir öğrenciydi. Munenori, Hidetada'yı sadece kılıç ustalığıyla etkilemekle kalmıyordu. Onunla konuşurken, sanatının öldürücülüğüne değil insanın iç dünyasını geliştirici yönüne vurgu yapıyordu. Bu yaklaşımıyla, Hidetada'nın zihnini karıştırıyor, onun Shogun'un diğer kılıç ustası olan Taadaki'nin öğretilerinden etkilenmesini engelliyordu. Itto-ryu kılıç okulundan Ono no Tadaaki zorbalığı, haşinliği ve acımasızlığıyla ünlü bir adamdı. Munenori hiç şüphe yok ki, Hidetada'nın karakterini göz önünde tutmuş ve ona gerekli dersleri vermişti. Diğer yandan Tadaaki, genç Tokugawa'yı kendi özel teknikleri açısından sadece bir vasıta olarak görmüştü. Söz konusu dönemde karşı karşıya gelen güçler ne olursa olsun, 1605'te Hidetada ikinci Tokugawa Shogunu olduğunda, Yagyu'nun Shinkage-ryu'su Shogun'un resmi kılıç ustalığı okulu olarak ilan ve ülkeyi barış içinde yönetecek gerçek kılıç sanatının kaynağı olarak kabul edildi.

Sekishusai yaşamını kılıç ustalığı sanatına adadıktan sonra 1606'da Yagyu-mura'da yetmiş yedi yaşında öldü. Munenori on iki yıldır Tokugawa'yla birlikteydi. Ve bazen Sekishusai'nin, oğlunun yeni şehir Edo'da kalmasını ve politik hayata gitgide daha çok dahil olmasını onaylayıp onaylamadığıyla ilgili soru işaretleri beliriyordu. Tabii ki oğlunun başarılarından gurur duyuyor, klanının geleceği açısından kendini güvende hissediyordu. Ama kılıç ve onun tüm fiziki ve ruhani boyutları, uzun zamandır Sekishusai'nin yaşamının merkezi haline gelmişti. Belki de Munenori'nin Shogun ve ailesine bu kadar yakın olmasından dolayı güç ve ünden etkilendiğini düşünmüştü. Belki Munenori'nin Zen Budizmi'ne karşı olan aşırı ilgisi de onu endişelendiriyordu. İlginçtir ki, Sekishusai ölümünden sonra verilmek üzere, klanın Shogun koruması altında hayatını sürdürebileceğine olan güveniyle Munenori'ye bir aile unvanı bıraktı. Ama Kamiizumi'den aldığı *inka* ve gizli yazılı materyalle-

ri yıllar önce bir savaşta yaralanıp sakat kalan en büyük oğlu Shinjiro Yoshikatsu'dan olan torunu Yagyu Hyogonosuke Toshiyoshi'ye (1577-1650) bıraktı. Bu, Hyogonosuke'nin Yagyu Shinkage-ryu'nun önde gelenlerinden birisi olmasına olanak sağladı. Anlatılanlara göre Hyogonosuke, karakter ve yetenek açısından büyük babasına en yakın evlatlardan biriydi ve aile üyeleri arasında en sevilendi. Çok geçmeden Owari'ye (Nago'ya) gitti ve Ieyasu'nun yedinci oğlu Tokugawa Yoshinao'nun kılıç öğretmeni oldu. Onun burada öğrettikleriyle kurulan Owari Yagyu Shinkage-ryu'nun yirmi birinci büyük ustası günümüzde yaşamaktadır.

Hyogonosuke hem Zen hem de Mikkyo ya da ezoterik Budizm üzerine eğitim aldı. Anlatılanlara göre, samimi ve candan bir karakteri vardı. Büyükbabasının gözbebeğiydi ve büyük büyükbabası Mimasaka Nyudo Ieyoshi tarafından çok sevilirdi. Öğleden sonralarını gezgin kılıç ustası Miyamoto Musashi ile sohbetler yapıp, go oynayarak geçirirdi. İkisinin birlikte yeni kılıç teknikleri geliştirdikleri de anlatılanlar arasındaydı. Ne yazık ki, Musashi ile Munenori'nin karşılaşması mümkün olmadı.

Munenori, Shogun'a öğretmenlik ve danışmanlık görevine devam etti. Tokugawa ailesi ve yakın çevresi tarafından büyük bir saygı gördü. Etrafındaki insanlarla ilgili derin algısı onu Hidetada için değerli bir danışman haline getirmişti. Casusluk alanındaki uzmanlarla olan geçmiş bağlantıları ise, ülkedeki olaylar ve eğilimler açısından güvenilir bir kaynak olmasını sağlıyordu. 1615'te Osaka Kalesi'nde sergilediği davranışlarda olduğu gibi, yetenekleri dojo'nun ve Edo'daki politikaların da ötesine geçti.

ÜÇÜNCÜ SHOGUN

Munenori gençliğinden itibaren Tokugawa'nın iki Shogun'una hizmet etti. 1620 yılının sonbaharında, kırk dokuz yaşındayken Hidetada'nın henüz on yedi yaşındaki oğlu Iemitsu'nun kılıç ustası

ve özel öğretmeni görevini üstlendi. 1621'de Iemitsu, Munenori'yle Takagamine'dekinin benzeri bir anlaşma imzaladı. 1623'te Iemitsu yirmi yaşındayken Shogun oldu ve Munenori'nin hayatı bir daha asla eskisi gibi olamadı.

Genç yaşına karşın ya da belki de genç yaşından dolayı, Iemitsu kendine güvenen ve zorba bir adamdı. Ama aynı zamanda zekiydi; kontrolü bütünüyle elinde bulundurma konusunda son derece kararlıydı. Baskıya gelememekle birlikte, çağdaş araştırmalardan birine göre, kolaylıkla yaklaşılması mümkün olmayan bir karakteri vardı. Tüm bunların yanı sıra arzulu bir kılıç ustasıydı ve öğretmeninden çok fazla şey talep ediyordu.

Savaş sanatlarının eğitmeni olarak görevleri, Yagyu klanının yönetimindeki pozisyonu ve Shogun'lara karşı olan sorumlulukları yüzünden Munenori kendine hiçbir zaman yeterli miktarda vakit ayıramamıştı. Şimdiyse bu zaman daha da azalmıştı. Genç Shogun'a karşı adeta bir dadı görevi üstlenmişti ve bu ilişki sürekliydi. Munenori genç Iemitsu'yu sadece kılıç ustalığı konusunda eğitmekle kalmıyor, politik konularda da ona önerilerde bulunuyordu. No performanslarında, sanat gösterilerinde ve çay seremonilerinde ona eşlik ediyordu. Bunun yanı sıra diğer daimyolarla yapılan görüşmeler sırasında Iemitsu'nun yanında olma görevini sürdürüyordu. Yine de bu görevler karşılıksız kalmıyordu. 1629 yılının Mart ayında Munenori Beşinci Rütbe'ye terfi ettirildi ve *Tajima no kami* unvanını aldı. Üç yıl sonra atmış iki yaşındayken sometsuke ya da Müfettiş-General görevine getirildi. Bu, diğer sayısız görevinin yanı sıra, çeşitli daimyoların yaptıklarına da göz kulak olacağı anlamına geliyordu. Yedi yıl boyunca bu görevde hizmet verdi. Hiç şüphe yok ki, Iemitsu açısından onunki gibi bir geçmişi ve yerel bilgi akışı için bağlantıları olan biri, bu pozisyon için mükemmel bir seçim olmuştu.

Bu terfilerle birlikte Munenori'nin maaşı 1633'te on bin tımar koku'ya terfi edene kadar devamlı olarak arttı. Sonunda ona on iki bin beş yüz koku kazandıran bir pozisyona ulaştı. Bu, bir kılıç ustası için

hayal edilemeyecek bir maaştı.

Iemitsu neredeyse yaşamıyla ilgili her konuda Munenori'ye güvendi ve Munenori de cömert bir şekilde bunun karşılığını verdi. Ancak Iemitsu kolay bir öğrenci değildi ve bazen zorlu bir arkadaş olabiliyordu. Hükümetle ilgili konular, dini anlaşmazlıklar, dış etkilerin tehlikeleri, sosyetenin üst tabakasındaki insanlardan beklenen nazik davranışların uygulamaları gibi konulardan dolayı Iemitsu, savaş sanatları uygulamalarına istediği kadar zaman ayıramıyordu. Onun kadar sabırsız olan bir adam için bu tatmin edici bir durum değildi. 1630'da Munenori, Shogun'a Yagyu Shinkage-ryu kılıç ustalığının gizemlerini paylaştığını gösteren bir onay belgesi verdi. Karşılığında rütbesi yükseldi ve ünlü demirci Masamune'nin yaptığı bir kılıçla ödüllendirildi. Ancak bu sertifikayı aldıktan çok kısa bir süre sonra, Iemitsu, Munenori'ye günümüzde son derece ünlü –neredeyse tehdit eden bir tonda yazılmış- bir mektup göndererek, öğretmenini kendisine her şeyi öğretmemekle suçladı. Bu, Iemitsu'nun kendi gelişim eksikliğiyle ilgili hayal kırıklığının bir göstergesidir. Veya Iemitsu pozisyonunu kullanıyor ve Munenori'nin sınırlarını zorlamaya çalışıyordu da denebilir. Sebebi her ne olursa olsun Iemitsu, Munenori'yi yaşlı öğretmenin öldüğü güne kadar daha fazla kılıç bilgisi için zorlamaya devam etti.

BUDİST RAHİP

"Bunu bir Budist rahipten aldığım talimatlar doğrultusunda yazıyorum."

Heiho Kadensho

Munenori tarafından öğretilen Yagyu Shinkage-ryu'nun felsefi ve psikolojik temelinin Zen Budizmi olduğunu söylersek, çok da ileri gitmiş olmayız. *Zen, Munenori'nin* bir kılıç ustası için gerekli doğru zihinsel tutumlar için yaptığı açıklamaların içine işlemiştir. Öğrencilerine yardımcı olmak ya da kavrayışlarını derinleştirmek için çoğu zaman eski Zen ustalarından ve Zen edebiyatından özlü sözler kullanmıştır. Yaklaşımı Zen kavramları tarafından kullanılan tekniklerin tam bir doğrulaması olmasa da, oldukça yakındır ve bu kavramlar üzerine yüklediği değerler mübalağa edilemez.

Munenori büyük bir olasılıkla çocukluğu sırasında babası Sekishusai tarafından ve geleneksel dini terbiyesi esnasında Zen Budizmi ile aydınlatıldı. Her ne kadar Sekishusai, Zen'e çok değer verip onu kendi sanatına aktarmış olsa da, geride çok az belirgin iz bırakmıştır. Seçici birisi olarak Budizm'in diğer kollarını ve özellikle ezoterik bir mezhep olan Mikkyo[7] gibi farklı çeşitlerini de incelemiştir.

Munenori'nin, hayatını Zen ile fazlasıyla etkileyecek olan Takuan Soho ile ne zaman karşılaştığını söylemek oldukça güçtür. Bağlantıları, Takuan'la uzun bir geçmişi olan ve Munenori'nin de yirmili yaşlarına kadar bağlı kaldığı Hosokawa olabilir. Ancak bu konuyla ilgili net bir bilgi bulunmamaktadır. Kesin olan tek şey, Munenori ve Takuan'ın çok yakın dostlukları olduğu ve Takuan'ın, Munenori'nin sanatıyla ilgili düşünceleri üzerinde inanılmaz bir etkisi bulunduğu gerçeğidir. Çok geçmeden Iemitsu da bu dairenin içine çekilmiş ve Takuan'ın tavsiyelerine güvenmeye başlamıştır.

Takuan Soho, 1573 yılında Tajima vilayetinin (günümüzde Hyogo bölgesindedir) Izushi kasabasında bir samuray ailesinde doğdu. On yaşındayken Jodo ya da diğer bir adıyla Arık Ülke Budizmi öğrenmeye başladı ancak on dört yaşına geldiğinde Rinzai Zen mezhebine geçti. Takuan çok bilge bir adamdı. Döneminin en başarılı ve aranan Zen rahiplerinden biri olmasının yanı sıra bir hattat, ressam, şair, bahçıvan ve çay töreni hazırlama ustasıydı. Bugün hâlâ Japon sofralarında sıkça rastlanan ve adının verildiği turşu türünü geliştirdiği mutfakta zaman geçirmekten mutluluk duyardı. Koleksiyon haline getirilmiş yazıları altı cilttir. 1608'de Takuan, Kyoto'nun başlıca Zen tapınaklarından biri olan Daitokuji'nin kırk dördüncü başrahibi göevine getirildi. Ancak üç yıl sonra görevinden istifa etti ve memleketindeki küçük bir tapınağa geri döndü. Bu, onun karakterinin, güç ve otoriteye karşı olan ilgisizliğinin ve her şeyden bağımsız inzivada yaşama isteğinin bir göstergesi olarak alınabilir. "Eğer günümüz dünyasını takip ederseniz, gerçek yola sırtınızı dönersiniz. Gerçek yola sırtınızı dönmek istemiyorsanız, dünyayı takip etmeyin" diye yazmıştır.

Yine de, Tokugawa hükümeti, *jiin shohatto* adı verilen bildiriler sistemini geliştirip, bütün tapınakları ve din adamlarının terfilerini kontrol altına alınca, Takuan 1628'de bu durumu açıkça protesto etti ve Dewa'nın kuzey ucundaki Kaminomiya şehrine sürüldü. Burada dikkatli ancak bir o kadar kıymet bilen Lord Matsudaira'nın gözetimi altında kaldı. İşte burada, 1631'de kılıç stilini Lord Matsudaira Dewa no kami'ye göstermekte olan Miyamoto Musashi'den, kılıç ustalığından fazlasını öğrenmiş olabilir. 1632'de Takuan, ikinci Tokugawa Shogun'u Hidetada'nın ölümü üzerine çıkan aftan yararlandı. Bu af daha çok Takuan'ı uzun zamandan beri tanımakta olan Munenori'nin ve Takuan'ın Zen hakkında bilgi verdiği arkadaşı imparator Go-Mizuno gibi diğer önemli kişilerin araya girmesi sayesinde gerçekleşmişti.

Çok geçmeten Takuan, Munenori'ye Zen ile savaş sanatları ara-

sındaki bağlantıyı açıklamak için *Fudochi shinmyoroku* adlı eseri yazdı. Bu her ne kadar yardımsever kılıç ustasına karşı aşırı saygılı bir jest olarak görünse de çalışmanın kapanış paragrafları Munenori'yi çocuk yetiştirme tekniklerinden No'daki yeteneklerine kadar birçok konuda eleştiriyordu. Her şeye rağmen bu kısa kompozisyon Munenori'nin kendi sanatına olan bakış açısını, *Heiho kadensho* adlı kendi çalışmasında yer alan özlü sözler ve açıklamalarda görüldüğü üzere, güçlü bir şekilde etkiledi.

1634'te ilginç bir şekilde Munenori'nin kırk yıl önce Ieyasu ile karşılaşmasına benzeyen bir olay yaşandı. Iemitsu Kyoto'yu ziyaret etti ve Takuan, Munenori tarafından Shogun'a bir nezaket ziyareti yapması için ikna edildi.

Munenori, Iemitsu'nun o dönemdeki karakterini iyi biliyordu ve bu tanışmanın sonuçları Munenori'nin tahmin ettiği gibi gelişti. Iemitsu, Takuan'ın karakterinden adeta büyülenmiş, ustanın bütün isteksizliğine karşı Edo'ya gelmesini emretmişti. Shogun çok geçmeden burada Takuan'm kendisine yakın olmasını sağlamak için bir tapınak –Tokaiji- inşa etti. Böylece Takuan, Iemitsu'nun devamlı danışmanı haline geldi ve Munenori'ye daha sık eşlik edebildi. Bu durumdan Munenori'nin ne kadar memnun olduğunu, iki adam birlikte yaşlanırken Takuan'ın sahip olduğu mutluluk ve zihinsel uyarımı tahmin etmek güç değildi.

Takuan yaşamının geri kalanını Edo'da geçirdi ve Aralık 1645'te, yetmiş üç yaşındayken hayata gözlerini yumdu.

Takuan'ın gücü ve katı bireyselliği hem yazılarında hem de hat sanatında kendini göstermişti. Son çalışması bunların en ilginç ve ünlü olanıdır. Ölümünün yaklaşmasıyla birlikte Takuan müritlerine şu talimatları vermişti:

"Bedenimi tapınağın arkasındaki dağda yakın, toprakla örtün ve evinize gidin. Hiçbir vecize söylemeyin ve tören yapmayın. Ne ra-

hiplerden ne de bu sınıfın dışındaki kimselerden hediye kabul etmeyin. Rahiplerin cüppelerini giymelerine, yemeklerine ve normal yaşamlarına devam etmelerine izin verin."

Son dakikalarında katılımcılar tarafından ölüm hakkında bir şiir yazması için baskı görünce, "rüya" kelimesine[8] karşılık gelen Çince karakteri yazdı, fırçayı elinden bıraktı ve öldü.

Munenori'nin Takuan'a ve *Fudochi shinmyoroku* çalışmasına karşılık olan en büyük eserinin *Heiho Kadensho* olduğu söylenebilir. Her ne kadar bu çalışmayı Kamiizumi ile baba ve oğul Yagyu olarak imzalamış olsa da, çalışmanın genelinde Munenori'nin aslında bu sıra dışı yaşlı rahipten bir takdir "Kwatz!"ı[9] beklediği hissedilir.

HAYAT VEREN KILIÇ (HEIHO KADENSHO)

Savaş sanatları okulları Muromachi döneminin (1226-1568) ikinci yarısından sonra çoğalmaya başladı. Bu okulların çoğu tanrılardan, Budalardan ve diğer doğaüstü güçlerden ilham alıyor ya da onlar tarafından korunuyordu. Böylelikle söz konusu okullar evrensel enerjiye, gizemli tekniklere ve sıradan insan güçlerinin ötesindeki kaynaklara sahip çıkabiliyordu. Örneğin, Shinto-ryu'nun Tsukahara Bokuden'i, Kashima Tapınağı'nda "kutsal bir emir" almıştı; diğer yandan Itto-ryu'nun kurucusu Ito Ittosai yedi gün yedi gece Mishima'daki Büyük Tapınak'ta inzivaya çekildikten sonra kılıç kullanma tarzını açıklamıştı. Okayama Kyugasai'nin gözlerini Shinkage-ryu'ya (bu okulun ismi, benzer okunuşa sahip olmasına rağmen farklı karakterde yazılır)[10] Mikawa Okuyama'nın yardımsever tanrısal ilhamıyla açmıştı; Nen-ryu'nun kurucusu Jion stilinin sırlarına bir aydınlanma yaşadığı Kyoto'daki Kurama Tapınağı'nda kavuşmuştu. İaido'nun yenileyicisi Hayashizaki Jinsuke, yeni yolu Dewa Tateoka Hayashizaki Tapınağı'nda keşfetmişti; Fukui Hei'emon ise Shindo Munen-ryu'nun prensiplerini Shinshu'daki Izuna Gongen'den almıştı.

Kökenlerinin doğaüstü güçler tarafından kutsandığını iddia eden bu stiller ve sonucunda ortaya çıkan neredeyse sihirli yetenekler, yine de çok geçmeden tekniklerini çok daha mantıklı bir bakış açısıyla açıklamaya başladı ve zamanla psikolojinin prensiplerine kadar ilerledi. Böylece, kılıç ustalığının prensipleri, bir ruhun otoritesi tarafından aydınlanmak yerine, kendi öz disiplini ve anlayışının derinliğiyle aktarılır hale geldi.

Yagyu Shinkage-ryu bu eğilimin bir temsilcisiydi. Bu okuldaki psikoloji sistemini ve tekniklerini organize edense Matsumoto, Ikosai,

Kamiizumi ve Sekishusai'nin tekniklerini miras olarak alan Yagyu Munenori'ydi.

Bu sistem 1632'de ya da hemen sonrasında Munenori tarafından *Heiho kadensho* adı altında kaleme alındı. Çalışmanın bir kısmı Yagyu klanının tekniklerini, diğer parçasıysa bu tekniklerin altında yatan prensipleri açıklamaya çalışır. Halihazırda öğrenilmiş teknikleri hızlandırabilen, dikkatlice açıklanmış talimatlarıyla ileri uygulamalara taşıyabilecek bir kitaptır. Psikolojik engelleri ortadan kaldırabilecek düşüncelerle dolu bir kaynaktır ve kılıcın ölümden çok yaşam aracı olarak kullanılmasını temel alan bir felsefesi vardır.

Sonunda Takuan Soho'nun öğretimi sayesinde Munenori Zen felsefesini savaş sanatlarına aktarabilmiş ve *kenzen ichinyo* ya da "Zen ile kılıcın benzerliği"[11] kavramını onaylamıştı. Bu kavram, Takuan'ın Zen ile kılıç ustalığının en temel kesişimlerinden birini açıklamasıyla Fudochi Shinmyoroku'da şu şekilde ifade etmiştir:

"Savaş sanatlarının ve Budizm'in uyum içinde yer aldığı birçok örnek bulunur ve savaş sanatları Zen ile anlaşılabilir. Her ikisi de bağlılık ve bir şeylere bağımlı kalmaya, durmaya karşıdır... Nasıl bir gizemli bilgi miras alırsanız alın ya da hangi tekniği kullanırsanız kullanın; eğer zihniniz o teknikte dururşa, savaşı kaybedersiniz. Rakibinizin hareketlerinden bağımsız olarak, zihnin böyle bir noktada durmaması başlıca disiplinlerden biridir."

Takuan'ın kılıç ustasına temelde verdiği tavsiye tüm bağlılıklardan kurtulması, aydınlanması ve kendini "boş zihin" ile geliştirmesiydi. Böyle yaptığı takdirde, vücudu kılıçla birlikte doğal bir şekilde hareket edebilir; öz bilinç olmaksızın hareketlerinde hem ruhu hem de teknikleri görülebilirdi.

Heiho kadensho üç bölüme ayrılmıştır: "Ayakkabı Feda Köprüsü" öğrencilere gayretli bir şekilde çalışmalarının ödülü olarak sertifika

şeklinde sunulan temeldeki tekniklerin rehberidir. "Ölüm Dağıtan Kılıç" tekniklerin derinine iner ve okulun psikolojisini açıklamaya başlar. "Hayat Veren Kılıç" ise hem teknikleri hem de psikolojiyi tartışmaya devam etmenin yanı sıra, Yagyu Shinkage-ryu'nun kılıçsızlık tekniğini merkez alan bir bölümle son bulur.

"Ölüm Dağıtan Kılıç" ile "Hayat Veren Kılıç" kavramları arasında farklı seviyeler olduğunu belirtmemiz gerekir. Munemori (ve Takuan) bu terimleri kelimelerin anlamları doğrultusunda felsefi bir yaklaşımla açıklamıştı. Kılıç öldürmek için kullanılabilirdi ancak aynı zamanda yaşam sunması ya da vermesi de mümkündü. Bir sonraki aşamada, bir kılıç ustası rakibi tarafından öldürülmeden onu baskı altında tutabilmeli ya da şeytani bir kılıç ustasını öldürerek sayısız insana yaşam verebilmeliydi. Bu, Munenori'nin kılıç ustalığının politikasından ayrılmamış olmasının bir örneğidir ve bir yaşam şekli olarak incelenebilir. Saf tekniğe gelince, ikili arasındaki farklılık başka bir bakış açısıyla da aydınlatılmalıdır. "Ölüm Dağıtan Kılıç" bir anlamda aynı anda kafa kafaya gelerek rakibin tekniğinin üstesinden gelir ya da yener. Esas itibarıyla rakibin kılıcını "öldürür". "Hayat Veren Kılıç" ise rakibe tekniğe başlaması için cesaret ya da yön verir. Böylece kılıca "hayat" vermiş olur. Daha sonra mümkün olduğu takdirde kılıcı uzaklaştırır ya da rakibi başka şekillerde yener. Bu, Tsuki no sho'da açıklandığı üzere "girişimi başlatmak"tır ve sadece kılıç ustaları için geçerli olduğu düşünülmemelidir.

Zihin tüm düşüncelerin kaynağıdır; işte bu yüzden zihin birincidir. Zihin ilktir. İlk düşünce ilk harekettir. İşte bu yüzden girişimi başlatmaktır. Nihai olan budur. İlk düşünce bütün hareketlerin kaynağıdır.

Heiho kadensho'da vurgulanan temel kavramlardan bazıları, metnin tamamı okunmadan önce incelenmelidir. Bunlar Munenori'nin kendi stilini desteklediği yapı taşlarıdır. Onlar olmaksızın, kendi doğal yeteneklerine rağmen öğrenciler beceri kazansa dahi, bu istenen

başarı olmayacaktır.

İlki kendini eğitme konusunda alınan tutumdur. Munenori bu pratiğin üzerinde durmuştur. Amaç eğitimi, kılıç ustasının eğitimden uzaklaşmasını sağlayacak sınırların, tekniklerin ya da diğer tüm uygulamaların önüne geçerek, en üst seviyeye taşımaktır. Disiplinli bir eğitim, pratiği tamamen doğal hale gelecek bir noktaya taşır ve zihinde herhangi bir karışıklık olmaksızın uygulanabilir. Bu, öğrenciyi muga âlemine ya da Bensizlik'e[12] getirir. Munenori şöyle der:

"Kapsamlı bir şekilde çeşitli uygulamaları tekrar eder, pratik ve eğitimlerinize değer katarsanız, hareketleriniz zihninizde değil, vücudunuzda ve uzuvlarınızda yer alır. Kendinizi pratikten uzaklaştırırsanız ona doğruca koşmak yerine her bir tekniği özgür bir şekilde yapacaksınız. Bu noktada zihninizin nerede olduğunu bilmeyeceksiniz. Ne şeytanların ne de sapkınlıkların onu bulması mümkün olmayacak...

Bunlar muga seviyesine ulaşabilmek için yapılan pratiklerdir. Eğer onları size ait hale getirebilirseniz, ortadan kaybolurlar. Bu, tüm yolların nihai anlamıdır."

Öğrenci ister kılıç ustalığı, ister okçuluk, yazı sanatı ya da çay seremonisini öğreniyor olsun, zihnindeki pratikle ilgili herhangi bir bilinçli düşünce, sadece ve sadece performans sırasında karmaşaya yol açacaktır.

Sonuç olarak öğrenci o kadar derin bir yoğunlaşmayla pratik yapmalıdır ki, pratiğin kendisi düşünce olarak ortadan kalkmalıdır.

Munenori aynı noktaya "hastalık" tartışmasında çok farklı bir açıdan yaklaştı. Ve daha önce de olduğu gibi burada da zihnin üzerinde durdu. Zihinde kalan, her ne olursa olsun; özgürlüğün ya da "özgür ve kolay hareketin" önünü kesecekti. Bu, neden bir kılıç karşılaşması yapıldığını anlamaya doğrudan yardımcı olur:

"Sadece kazanmayı düşünmek bir hastalıktır. Sadece savaş sanatlarını kullanmayı düşünmek bir hastalıktır. Bir saldırıda bulunmayı ya da bir saldırı beklemeyi düşünmek kadar sadece eğitimini sergilemenin sonuçlarını düşünmek de bir hastalıktır. Bu tip hastalıkları kovmayı düşünmek de bir hastalıktır. *Zihinde kalan her ne olursa olsun hastalık olarak nitelendirilmelidir.*"

Her ne kadar birebir karşılaşmalarda kılıçlarla uygulanmak üzere düşünülmüş olsalar da, bu tip kavramlar birçok farklı durumla eşleştirilebilir. Munenori'nin zihne bakışı, kılıç ustalığından politik yönetime ve günlük yaşam koşullarına kadar sayısız alanda eşzamanlı bir şekilde kullanılmıştır.

Munenori'nin stiliyle ilgili bir diğer kavram ise Boşluk'tur. Onun için Boşluk bir kavramdan çok bir anlayıştır ve aslında kavramsal düşünceyi aşar. Boşluk kavramını sezgisel bir şekilde yorumlama sonucunda bir kılıç ustası varlığı ve yokluğu, içi ve dışı, aktif olanı ve aktif olmayanı görebilir. Böylece onlar hâlâ su yüzündeyken ve harekete dönüşmeden, rakibinin hareketlerini ve taktiklerini anlayabilir. Bu tip beceriler yoğun konsantrasyon, disiplinli meditasyon ve düzenli talimatları gerektirir; ancak bu durum Munenori'ye göre elde edilebilecek bir başarıdır.

Bu, diğer anlamsız ve gizemli uygulamalardan farklı olarak, Zen Budizmi felsefesi tarafından desteklenen ve Munenori'nin hikâyesiyle onaylanan bir düşünce biçimidir. Tabii ki kelimeleri kavramsal olmayan anlayışlara uyguladığımızda sorunlar yaşanabilir; belki de Zen Budizm edebiyatının paradokslar ve ilgisiz sonuçlar sunmasının nedeni de budur. Sıradan dil burada başarısızlığa uğrar, ancak yine de denenmelidir. Munenori, *Heiho kadensho*'da bu sorunun üstesinden gelebilmek için farklı yöntemler denemiştir; ancak yine de bizi şu gerçeklik konusundan bilgilendirir:

"'Boşluk' rakibinizin zihni anlamına gelir. Zihnin herhangi bir şek-

li ve rengi yoktur, tamamen boştur. 'Boşluğu, tek olanı, görebilmek' tabiri, rakibinizin zihnini görebilmeniz anlamına gelir. Budizm sizi bu zihnin boşluk olduğu gerçeğiyle aydınlatır."

"Rakibinizin zihni onun ellerindedir, yukarı kaldırılmıştır ya da yoğunlaşmıştır. Hareket etmeyen bir noktada vurmaya, 'boşluktan vurmak' denir. Boşluk hareket etmez, çünkü bir şekli yoktur. Boşlukta vurabilmenin önemi, sizin hareket etmeyen bir noktaya vuruyor olmanızda yatar. Buna boşluk denir ve Budizm'in başlıca prensiplerinden biridir."

Heiho kadensho'nun diğer bölümlerindeki kelime hazinesi kolaylıkla anlaşılamayabilir. Bunun yanı sıra, Zen ve Konfüçyüs düşüncesine ait özel terimler kullanmak Munenori'nin özelliklerinden biridir. Bu, birçok açıdan ilgi çekicidir. Okuyucu, bu aşina olmadığı terimler karşısında sabırlı olması için cesaretlendirilir. Kitabın birkaç kez tekrar okunması –bu, başlı başına bir pratik olacaktır- daha sezgisel bir anlayışı da beraberinde getirecektir.

Munenori'nin eğitiminin genişliği *Heiho kadensho*'da yer alan Budist ve Çin edebiyatına ait sayısız özlü sözle kendini bir kez daha gösterir. Kitabını yüzeysel bir biçimde okurken bile, onu zihinsel arayışlara yönlendirmiş ya da en azından yol göstermiş Takuan'a olan hayranlığı anlaşılabilir. Ancak bu durum kitap *Fudochi shinmyoroku* ile birlikte okunduğu takdirde çok daha belirgin bir şekilde görülebilir. Kılıç stilini ispatlayan Munenori'nin, okuyucularının anlayışını mükemmel Zen klasiklerinden örneklerle güçlendirmesi, onun zekâsının bir kanıtıdır. Takuan gibi bir arkadaşı ve öğretmeni olmasıysa içtenliğini ve şansını gösterir.

Munenori'nin *Heiho kadensho*'da aktarılan felsefe ve psikolojisi, kılıç ustalığının ve hatta savaş sanatlarının da ilerisindedir. Munenori'nin de yazdığı gibi savaş sanatlarını yaşamlarımızın birçok alanında değerlendirebiliriz:

"Arkadaşlarımızla olan ilişkilerimizde en başından itibaren herhangi bir çatışma yaşamamak, bir ilişkinin prensiplerini görebilmek demektir ve bu da zihnin savaş sanatıdır. Odanızdaki objelerin yerlerini düzenlemek, her bir yer için doğru objeyi kullanmak demektir; bu da söz konusu yerlerin doğru prensiplerini görebilmeyi gerektirir. Bu, savaş sanatlarının kalbi olmayabilir. Gerçekte, alanlar değişebilir ancak prensipler aynıdır. Böylece prensipleri ülkeyle ilgili işlere dahi uygulayabilir ve hata yapmayabilirsiniz. Savaş sanatlarının sadece bir insanı öldürmekten ibaret olduğunu düşünürsek, asıl noktayı kaçırmış oluruz."

Munenori kitabını kendi okulunun koruyuculuğu altında tutmak istedi; böylelikle içeriğiyle ilgili herhangi bir yanlış anlaşılma yaşanmamış olacaktı. Ancak bu isteği mümkün olmadı. Çalışmanın etkileri oldukça hızlı bir şekilde okulun dışına taştı. Beş Çember Kitabı'nın girişinde yazılanlara bakılırsa, Miyamoto Musashi bu kitaba yazılışından on beş yıl sonra Kyushu'nun uzaklarında ulaşma imkânı bulmuştur. Kitap o günden bu yana, savaş sanatlarının bir hazinesi olarak kabul görmüştür.

SON YILLAR

1639 yılında Munenori daimyo oldu. Mütevazı kökenleriyle karşılaştırıldığında bu son derece büyük bir başarıydı. Yedi yıl boyunca sometsuke'nin (artık ometsuke denmektedir) görevlerini yerine getirdi. Atmışlı yaşlarına geldiğinde emekli olmaya hazırdı.

Munenori Yagyu klanının lideri, Yagyu Shinkage-ryu'nun ustası, müfettiş general ve Shogun Iemitsu'nun kılıç ustalığı gibi sorumluluklarını yerine getirmeye devam etti. Daha önce de bahsettiğimiz gibi kendine ait çok az boş zamanı vardı. Shogun tarafından kılıç ustalığı üzerine sürekli fazladan ders vermesi ya da bir etkinlikten diğerine kendisine eşlik etmesi için zorlanıyordu. Iemitsu dışarıda avlanırken, eski öğretmeninin evine tahtırevan gönderip onu herhangi bir

bahaneyle Edo'daki sarayına getirtmekten çekinmiyordu.

1645'te Munenori 75 yaşına gelmişti ve bir süreliğine evi Yagyu-mura'ya dönmek için izin istedi. Edo'daki üç Shogun'a uzun yıllar hizmet verdikten sonra bu Iemitsu'nun bile reddedemeyeceği bir istekti. Tabii ki, kılıç ustalığının gizli prensipleriyle ilgili birkaç ders almadan bu ricayı bile kabul etmeyecekti.

Munenori'nin gizli vadiye doğru giden dar patikalarda neler düşündüğünü tahmin etmek oldukça güç. Burası onun doğduğu ve çocukluğunun geçtiği yerdi. Aynı zamanda Kamiizumi Ise no kami Hidetsuna'nın stilini Sekishusai'ye öğrettiği ve onu kılıçsızlık sanatını mükemmelleştirme zorluğuyla baş başa bıraktığı yer de burasıydı. Sessiz tarlaları ve kendisini çevreleyen dağları dolaşırken aklından neler geçiyordu? 50 yıl boyunca yeni bir şehirde yaşarken nasıl bir yaşamı geride bırakmıştı?

Munenori yaz boyunca ve kışın ilk aylarına kadar Yagyu-mura'da kaldı. Yaprakların derin yeşilini, pirinç hasadını ve sonbahar yapraklarını seyretti. Ancak düşen ilk kardan sonra Edo'ya geri döndü. Dönüşünden hemen sonra aniden hastalandı. İyileşemeyeceğini fark etmiş gibi bir hali vardı. Yaşamı boyunca üç günden fazla hasta kalmamıştı. Munenori'nin hastalığının ciddiyetini öğrenen Iemitsu, şubatın üçünde Higakubo'daki malikânesinde ustasını ziyarete geldi. Ustasının durumundan dolayı endişelenen Iemitsu, ünlü hekim Takeda Doan'ın Kyoto'dan üç gün içinde getirilmesi için aceleyle bir haberci gönderdi. Aynı ayın yirminci gününde hasta Munenori'yi bir kez daha ziyaret etti. Tüm yaşamı boyunca güçlü durabilmiş yaşlı adamın, Shogun'u uygun bir şekilde karşılayabilmesi için bu kez başkalarından yardım alması gerekmişti. Iemitsu, kendisinden beklenildiği gibi davranarak hizmetlileri yanlarından uzaklaştırdı ve Munenori'den öğretmediği herhangi bir gizli kılıç ustalığı prensibi olup olmadığını öğrenmek istedi. Ustasının kendisinden bir şey saklamadığından emin olduktan sonra Munenori'ye son bir arzusu olup olmadığını sordu. Munenori karakterine uygun bir şekilde oğulları Jubei Mitsuyoshi

ve Matajuro Munefuyu'dan Shogun'a yardım etmelerini ve Yagyu malikânesine babası Sekishusai'nin anısına bir heykel dikilmesini istedi. Iemitsu bu istekleri kabul etmekte tereddüt etmedi. 25 Mart 1646'da hekim Takeda Dogan sonunda Kyoto'dan geldi; ancak yapılabilecek bir şey kalmamıştı. Munenori bir sonraki gün 76 yaşında, huzurlu bir şekilde hayata gözlerini yumdu. 6 Nisan'da külleri Edo'nun Shimodani bölgesindeki Kotoku Tapınağı'na yerleştirildi.

Munenori, 19 Mayıs 1645'te ölen kılıç ustası ve aynı yılın aralık ayında vefat eden Takuan Soho ile Miyamoto Musashi'nin hemen arkasından ölmüştür. Munenori'nin son hastalığından hemen sonra "Eğer Munenori burada olsaydı, ona sorabilirdim" diyen Iemitsu ise 20 Nisan 1651'e kadar yaşamıştır.

MUNENORİ'NİN KARAKTERİ

1585'te Toyotomi, Yagyu'nun sahip olduğu topraklara el koyduğunda Munenori henüz sadece on dört yaşındaydı ve ailesi dört farklı yere dağıldı. Her ne kadar sadece iki yıl sonra kuvvetli Hosokawa güçlerinin bir parçası haline gelecek olsa da sonraki sekiz yıl boyunca babasının ve ailesinin sıkıntı içinde fakirlikle savaşmasını büyük bir endişeyle izlemiş olmalıdır. Yagyu ailesi, içinde Yagyu-mura ve eski Yagyu Kalesi'nin de bulunduğu gizli vadideki bölgeyle sınırlı topraklara sahip soylulardan meydana geliyordu. Munenori çocukken bile, Sekishusai'nin hayatta kalabilmek uğruna büyük klanlar arasındaki çelişkilerden faydalanmak için yaptığı manevraları gözlemleyebiliyordu.

Daha da önemlisi, en büyük ağabeyinin sakat kalması, iki ağabeyinin rahip olmayı seçmesi ve diğer kardeşinin de başka bir klana bağlanması yüzünden Yagyu ailesinin sorumluluklarının er geç kendi omuzlarına yükleneceğinin farkındaydı. Sanki kaderini mühürlemek adına babasının sanatını devam ettiriyordu ve olağanüstü bir kılıç us-

talığı yeteneğine sahipti.

Böylelikle Munenori hayatta kalma sorununu kaygıyla taşıyarak, daha erken yaşlarda politik gerçekliğin farkına vardı. Amcaları ve Iga'daki akrabalarıyla olan bağlantıları da ona ilişkilerin her zaman göründüğü gibi olmadığına dair bir fikir vermiştir. Var olan ve var olmayan arasındaki zıt etkileşimle ilgili değerlendirmelerine başka bir boyut kazandırmıştır.

Politikanın gözle görülen ve görülemeyen eğilimlerine karşı oluşan bu kişisel ilgi ve duyarlılığın bir araya gelmesi, anlayışlı bir karakter ortaya çıkardı. Ciddi doğası yüzünden ona güvenen üç Shogun ile derin ilişkiler kurdu; onlarla kılıç ustalığından politikaya ve edebiyata kadar farklı alanlarda düşüncelerini paylaştı.

Tokugawa Yıllıkları Munenori'nin ziyaretlerini anlatıyor olsa da, politik sezgisinin yanı sıra Munenori'nin farkındalığını ve gözlem gücünü ortaya koyan sayısız kısa hikâye bulunmaktadır.

Örneğin, 1637'de Kyushu'da Shimabara İsyanı patlak verdiğinde, Itakura Shigemasa isyancılara karşı olan güçleri yönetmek üzere görevlendirilmiş; hızla kuzeybatıya savaş alanına gönderilmişti. Munenori bu gelişmeyi öğrenir öğrenmez, yüksek otoritelere ulaşmak için zaman kaybetmeden atına atlayıp Shigemasa'nın arkasından gece yarısına kadar at sürerek yol almıştı. Adamı yakalamak için çok geç kaldığını fark eden Munenori, daha sonra Edo'ya geri dönerek Shigemasa'nın göreviyle ilgili emrin kaldırılması için doğrudan Iemitsu'ya başvurmuştu. Iemitsu, kararlarını sorgulatacak bir adam değildi ve bu talep karşısında sessizce odayı terk etmişti. Bir sonraki gün Shogun'a, Munenori'nin bütün gece boyunca yerinden kıpırdamadan durduğu ve hâlâ Iemitsu'nun onu bıraktığı yerde beklemekte olduğu bilgisi verildi. Iemitsu, eski öğretmeninin yanına gidip ona neden böyle inatçı bir davranışta bulunduğunu sordu. Munenori ona Shigemasa'nın görkemli bir savaşçı ve Shogun'a sadık bir asker olmasına karşın, nispeten alt bir statüden gelmesi nedeniyle emirlerinin Kyus-

hu daimyosu tarafından dinlenmeyeceğini ve bunun sonucunda Shigemasa'nın hayatını kaybedebileceğini söyledi. Iemitsu sabırlı bir şekilde öğretmenini dinledi ancak emri geri çekmedi. Ancak yılın sonuna doğru, olaylar Munenori'nin öngördüğü şekilde gelişti. Shigemasa'nın otoritesinin dikkate alınmadığı anlaşıldığında, yerine yeni bir komutan atandı. Yerine başkasının geçeceğini öğrenen Shigemasa, 1 Ocak 1638'de isyancıların kalesine umutsuz bir saldırı düzenledi ve bu esnada vurularak öldürüldü. Bu hikâye sadece Munenori'nin ince askeri strateji ve diplomasi anlayışını ortayla koymakla kalmaz; aynı zamanda kendine olan güvenini, gayretini ve bağlılığını da gösterir. Bu durum aynca Munenori'nin gizli bilgi kaynaklannın ne kadar etkili olduğunun da bir işareti sayılabilir. Munenori'yi bir öğretmen olmasına karşın, en istenmeyen durumlarda bile gece boyunca sabırla oturup beklerken görebiliriz. Anlatılanlara göre, bu olaydan sonra Iemitsu, Munenori'nin tavsiyelerini çok daha dikkatli dinlemiştir.

Bir başka kısa hikâye bize Munenori'nin sezgisel zekâsını göstermekle birlikte, çok fazla sergilemediği espri anlayışını da ortaya koyar. Hikâye ayrıca Munenori'yle ilgili diğer özelliklere ait izleri de taşımaktadır.

Bir gün Munenori, Iemitsu tarafından, Kanze Sakon'un sunduğu bir no performansına davet edilir ve Shogun'un yanında oturması istenir. Performans başlamadan önce Iemitsu, Munenori'ye Kanze'nin hareketlerini dikkatli bir şekilde seyretmesini, daha sonra hareket sırasında Kanze'nin dikkatinin Munenori'nin saldırabileceği ölçüde dağılıp dağılmadığı konusunda bilgi vermesini emreder. Kanze'nin dansı sırasında dikkati o kadar yoğundur ki, Shogun'un kendisi bile kılıç ustasının açık bir nokta bulamayacağından emin olur.

Sonunda Kanze dansını bitirir ve soyunma odasına geçer ve ter içinde, "Bugün hükümdarın yanında oturan ve gözlerini performans boyunca benden bir an olsun ayırmayan biri vardı. O kimdi?" diye sorar.

Yardımcısı o kişinin Yagyu Munenori olduğunu söyler. Kanze ha-

fifçe gülümser, "Öyle mi? Gözleri beni öylesine takip ediyordu ki, her ne kadar dans etmeye devam etsem de, nefes almaya bile korktum. Ama sahnenin sağ sütununa geçtiğimde nefes almak için durdum ve bana gülümsedi. Gerçekten de zihnen tükendim!" der.

Kanze'yi gördükten ve tiyatroyu terk ettikten sonra Iemitsu, Munenori'ye Kanze'ye saldırabileceği herhangi bir an olup olmadığını sorar. Munenori "Kanze dansın tamamında açık bir kapı bırakmadı, ancak sağ sütunun yanına geçtiğinde küçük bir nefes aldı. İşte orada onu hiç zorluk çekmeden öldürebilirdim" diye yanıt verir. Bu olayın üzerinden çok geçmeden Kanze ve Munenori'ye birbirleri hakkında söyledikleri yorumlar aktarılır ve her ikisi de diğerinin yeteneğine hayran kalır.

1630 baharında Munenori öğrencisi Kimura Sukekuro'ya şunları yazmıştır:

"Her bir adımda, her bir bakışta bir prensip vardır. No okulunun Konparu zihniyeti budur. Bu aynı zamanda savaş sanatlarının da bir gerçeği olmasından dolayı oldukça ilginçtir."

Munenori'nin No'ya –özellikle de dansına- ve diğer sanatlara olan ilgisi sadece bir eğlence konusu değildi. Aynı zamanda gerçeğin gizemini de kavramıştı. Bir adam tek bir yolla, bütün yolları anlayabilirdi.

Bununla birlikte Munenori No'yu kendi memnuniyeti için de tercih edebiliyordu. Takuan çoğu kez onu bu sanat dalındaki gururlu davranışlarından dolayı eleştirmiş, diğer daimyoların önünde gösteriş yapmakla suçlamıştı.[13] Hiç şüphe yok ki, Munenori arkadaşının bu öğüdüne kulak vermiştir.

Bir başka kısa hikâye de Munenori'yle ilgili diğer özellikleri kavramamızı sağlar. Mumenori ilerleyen yaşlarında, bir bahar günü verandasında oturup kiraz çiçeklerine bakarak düşüncelere dalmışken, birden arkasında bir tehlike sezinler ve bakmak için hızla geriye döner. Oysa arkasında ustasının kaputla sarılı kılıcını taşımakta olan uşaktan başka kimse bulunmamaktadır. Yanlış olan bir şey yoktur. Bu olay Muneno-

ri'nin canını sıkar; o, hayatını duyularını tehlikeye karşı tetikte olmaya adamıştır. Ustasının kötü ruh halini farkeden uşak, kendisine neden böyle olduğunu sorar. Munenori'nin açıklamasını dinledikten sonra derin bir nefes alır ve kendisinden özür diledikten sonra, ustasının zihin meşguliyetini izlerken, bir an için Yagyu Munenori gibi başarılı bir kılıç ustasına, zihni bu kadar meşgulken saldırmanın mümkün olup olmayacağını merak ettiğini itiraf eder. Anlatılanlara göre bu bilgiyle Munenori oldukça rahatlamış ve bir daha bu konudan bahsetmemiştir.

Munenori de bir insandı ve az da olsa çeşitli zayıflıkları vardı. Bunun kanıtlarından birisi Takuan'ın Fudochi shinmyoroku'sunun dipnotlarında görülebilir. Takuan burada Munenori'yi ve özellikle de oğlu Jubei Mitsuyoshi'yi azarlamaktadır.

"Her şeyden önce şerefli oğlunun davranışları söz konusu olduğunda, eğer ebeveynin kendisi hatalıysa, bir çocuğun hatalarına saldırmak, tersten gitmek olacaktır. Siz ilk tavrınızı doğru alıp düşüncelerinizi seslendirirseniz; çocuk doğal olarak kendi hatasını düzeltmekle kalmayacak, ondan küçük olan kardeşi de bu tavrı görüp kendini düzeltecektir."

Yukarda sözü edilen "yanlış" davranışın ne olduğu bize anlatılmamıştır. Ancak Takuan, Munenori'nin çeşitli daimyolardan rüşvet aldığını ve bazen "dürüstlük" ilkesini görmezden geldiğini ima etmiştir.

Bununla birlikte, Munenori daimyolar arasında saygınlık görmüş, kılıç ustalığının öğretmeni olarak aranmış, zamanının diğer kılıç ustalarından çok daha ileri bir seviyede olduğu kabul edilmişti. Diğerleri üzerinde sometsuke pozisyonuna ya da Shogun'a olan yakınlığına bağlı olarak çekingenlik yaratıyor olsa da, sevilmediği ya da korku yaydığına dair herhangi bir kanıt bulunmamaktadır. Ve aslında bilgilerini –Heiho kandensho'da yer alan sayısız alıntıda yer aldığı gibi– ya da No performansındaki yeteneklerini, gösterişli bir biçimde aktarmak gibi bir eğilimi vardı. Hiç şüphe yok ki, bu karşı koymaya ça-

lıştığı bir zayıflıktı.

Gerçekten de, Munenori'nin tüm erdemleri düşünülürse, onun da dünyaya ait birkaç kusuru olmasına izin verebilmeliyiz. Sonuçta son derece kabiliyetli, etkileyici, iffetli ve anlayışlı bir dosttu. Bu nedenle Shogun'un sarayında gecenin geç saatlerinde yaşanabilen sahneyi gözümüzde canlandırmak hiç de zor değil:

Üç arkadaş tüm karmaşadan uzakta, rahat bir odadadır. Takuan yemekleri paylaştırırken, bir yandan da sakileri tatmaktadır, Munenori güncel felsefi bir konu üzerine yorumlar yapmaktadır ve Iemitsu ise böyle bir dünyanın içinde olmanın mutluluğuyla arkasına yaslanmış onları dinlemekte ve izlemektedir.

WILLIAM SCOTT WILSON

HAYAT VEREN KILIÇ

AYAKKABI SUNUŞ KÖPRÜSÜ[1]

SHINKAGE-RYU'NUN SAVAŞ SANATLARI KİTABI

ÜÇ BİLGİ[2]

- Duruş
- Eller ve Ayaklar
- Kılıç

Çalışmalarınıza bu üç kategoriden başlamalı ve bu ilk bilginin kapısından giriş yapmalısınız. Bu üç bilgiyle bağlantılı olmak üzere beş uygulama[3] daha vardır.

- Rakibinize vücudunuzun tek bir tarafını gösterecek şekilde durmalısınız.
- Omzunuz rakibinizin yumruğuyla aynı düzlemde olmalı.
- Kendi yumruklarınızla bir kalkan oluşturmalısınız.
- Sol kolunuzu açmalısınız.
- Öndeki diziniz vücudunuzun ağırlığını taşımalı ve arkadaki diziniz geriye doğru esnemelidir.

Üç bilgi, duruş ile başlar.

Duruş ise kılıç ile başlar ve buna çark adı verilir. Böyle bir isim almasının sebebi silahınızı dairesel bir şekilde hareket ettirmenizdir. Yan duruşa geçin. Rakibinize sol omzunuzdan saldırma imkânı vererek, kılıcınızı onun hareketiyle birlikte savurarak rakibinizi bozguna uğratın. Kalçalarınızı yere yakın tutmalısınız. Duruşunuzun her zaman rakibiniz tarafından kesilmenizi engelleyecek mesafede olmasını sağlayın. Kalelerin inşaatları ve hendeklerin kazılması rakiplerin yaklaşmaması için yapılan hazırlıklardır. Yani burada önemli olan raki-

binizi kesmek değildir. Acele etmeyin. Aksine, duruşunuzu koruyun ve rakibiniz tarafından kesilmeyin.

Öncelikler arasında duruş ilk sırayı alır.

- Tek Kesik, İki Yarım[4]
- Çivileri Kesmek, Çeliği Kesmek
- Yarı-Açık, Yarı-Karşılıklı
- Sağa Dönüş, Sola Dönüş
- Kısa ve Uzun, Bir ve Aynı

Yukarıdaki tekniklerin her birini öğrenmek için sözlü aktarım gereklidir. Sadece kelimelerle ifade edilmeleri güçtür.[5]

DOKUZ MADDE[6]

- Kesin Zafer
- Çapraz Rüzgâr
- Çapraz Kılıç
- Uzlaşma
- Kestirme
- Narin Boğma
- Geniş Boğma
- Sekiz Tabakalı Çit
- Dalgalanan Bulutlar

Yukarıdakiler öğretmen tarafından öğrenciyle fikir alışverişi sırasında öğretilir. Kâğıt üzerinde anlatılmaları güçtür.

TENGU'NUN SEÇİMİ: SEKİZ KILIÇ TEKNİĞİ[7]

- Çiçek Çarkı
- Açık Beden

- Uygun Bekleme
- Rehberlik
- İsyancı Kılıç
- Önsöz
- İhlal
- Dağıtım

Bunlara ek olarak Altı Teknik[8] bulunur.

- Beraberindeki Kesik
- İsyancı Kesik
- Gizli Prensip
- Eşsiz Kılıç
- Hayat Veren Kılıç
- Gizemli Kılıç[9]

Bu tekniklerin tamamını iyi bir şekilde öğrenip benimsedikten sonra, daha fazlasını geliştirmelisiniz. Üç Bilgi, Dokuz Madde ve benzerine temel adı veririz. Bu yolu bir kez tam anlamıyla kavradıktan sonra, diğer kılıç teknikleriyle ilgili konuşmanıza gerek kalmaz.

Siz kapalı kamp perdeleri arkasında taktikler belirlerken[10] zafer bin kilometre uzağınızdadır.[11]

Bu söyleyiş; siz kamp perdeleri arkasında sayısız strateji belirlemeye çalışır ve düşmanınızı sizden daha bin kilometre uzaktayken yenersiniz anlamına gelir. Bu, söyleyişin savaş sanatlarında uygulanması açısından çok özel bir anlamı vardır. Kamp perdelerinin arkası sizin zihninizi simgeler.

"Kapalı kamp perdeleri arkasında taktikler belirlemek" dediğimizde zihninizi tüm düşüncelerden uzaklaştırırsınız, rakibinizin hareketlerini ve aktivitelerini izler; çeşitli stratejiler belirler[12] ve açık bir kapı

için rakibinizi seyredersiniz. "Zafer bin kilometre uzağınızdadır," ise rakibinizi açık bir kapı için izlemek ve onu kılıçla yenmek anlamına gelir.

Büyük bir orduya önderlik etmek ve bir savaşta zafer kazanmak, kılıçlarla yapılan savaş sanatlarını uygulamaktan çok da farklı değildir. Büyük ordularla yapılan bir savaşta, karşı karşıya gelen kılıçlarla birilerini keserek nasıl kazanabileceğiniz düşüncesiyle galip gelmelisiniz. Ve kılıçlı savaş sanatlarında büyük orduların savaşını anlayarak galip gelmelisiniz.

Bir kılıcın zaferi ve yenilgisi zihindedir. Elleriniz ve ayaklarınız da zihniniz tarafından kontrol edilir.

Jo (duruş), ha (ihlal) ve kyu (dağıtım)[13] ile üç ve dokuzu bir araya getiren; yirmi yedi farklı kesim tekniği vardır.

Jo: Jodan (3) Chudan (3) Gedan (3) (dipnot olarak 14)
Ha: Jodan (3) Chudan (3) Gedan (3) Tobo Kiriai Sekko
Kyu: Jodan (3) Chudan (3) Gedan (3)

Tüm bu üçlüler tek bir vuruşla[15] gerçekleştirilir.

Bu bölüm öğretmen tarafından gösterilmeli ve öğrenciyle tartışılmalıdır. Sadece ayrıntılı bir şekilde yazmak yeterli olmayacaktır. Yukarıda sunulan bilgileri ayrıntılı bir şekilde çalışanlar, bu bölümü kopyalayabilir. Böyle bir çalışma, bu okulun birer öğrencisi olduklarının kanıtı sayılacaktır.

Bunu soyumdan gelecek nesillerin hatırı için kaleme alıyorum.

Kamiizumi Musashi no kami Fujiwara Hidetsuna
Ölmüş babam, Yagyu Tajima no kami Taira Muneyoshi
Oğlu, Yagyu Tajima no kami Taira Munenori

Bu bölüme "Ayakkabı Sunuş köprüsü" adını vermemin nedeni, uzun zaman önce Chang Liang'ın ayakkabıyı Shih-kung'a (16) sun-

muş olmasıdır. Savaş sanatlarının yolu Chang Liang'a miras bırakıldıktan sonra, Kao-tsu, Chang Liang'ın stratejileriyle (17) imparatorluğun kontrolünü ele geçirdi. Ve Han hanedanlığı dört yüz yıl daha korundu. İşte bu nedenle söz konusu hikâyenin kalbine tutunmaya çalıştım ve bu bölüme "Ayakkabı Sunuş Köprüsü" adını verdim.

Bu bölümü bir köprü olarak kullanmalı ve savaş sanatlarının yoluna doğru ilerlemelisiniz.

ÖLÜM DAĞITAN KILIÇ

Eski zamanlarda şöyle denir:

> "Silahlar, kötüye alamet araçlardır. Göklerin yolu onları uğursuz bulur. Göklerin yolu onları sadece gerekli olduğunda kullanmaktır."[1]

Eğer neden böyle olduğunu sorarsanız, yayların, okların, kılıçların, mızrakların ve baltaların silah olarak adlandırıldığı ve kötü şansın ve kötüye alametin araçları oldukları söylenebilir. Göklere giden yol, hayat veren[2] Yol'dur, bu yüzden ölüm getiren araçlar kötülüğün alametleridir. Bu nedenle yani Göklerin Yolu'nun zıttı oldukları için itici bulunurlar.

Yine de durum kaçınılmaz olarak bunu gerektirdiğinde silahlara başvurmanın ve insanları öldürmenin de Göklerin Yolu olduğu söylenebilir. Bunun ne anlama geldiğini sorarsanız, çiçekler açtığı ve bahar rüzgârları estiğinde yeşilliklerin onlara eşlik ettiği ama sonbahar soğukları geldiğinde yaprakların döküldüğü ve ağaçların kuruduğu anlamına gelir. Göklerin Yolu'nun yargısı budur.

Bir şeyi yıkmanın mantığı doygunluğa dairdir. Şansı yaver giden bir adam kötülük işleyebilir ama bu kötülük doygunluk noktasına ulaştığında, saldırıp onu yenersiniz. Bu yüzden silah kullanmanın Göklerin Yolu olduğu söylenebilir. Tek bir kişinin kötülüğü yüzünden binlerce insanın acı çektiği zamanlar vardır. Bu yüzden tek bir adamın kötülüğünü öldürmek bin kişiye hayat vermektir. Böyle durumlarda birini öldüren kılıç başkalarına hayat veren kılıç olabilir.

Bu silahları kullanmanın bir sanatı[3] vardır. Eğer bu sanatı bilmiyorsanız öldürmek istediğiniz kişi tarafından öldürülebilirsiniz.

Bunu dikkatle düşünün. Savaş sanatları dediğimizde başka bir bi-

reyin karşısında durduğunuzu ve her ikinizin de elinde kılıç olduğunu kast ediyoruz. Bu savaş sanatında sadece bir kazanan ve bir kaybeden olacaktır. Bu, küçük ölçekli bir savaş sanatıdır.[4] Zafer ve yenilgi olsa da kayıp ve kazanç fazla değildir. Bir kişinin galibiyeti, imparatorluğun galibiyeti, bir kişinin kaybı imparatorluğun kaybı anlamına geldiğinde bu savaş sanatı büyük ölçekli bir savaş sanatına dönüşür. Bu durumda bahsi geçen "bir kişi" generaldir, "imparatorluk" ise çeşitli silahlı kuvvetlerdir. Bu silahlı kuvvetler generalin ayakları ve elleridir. Bu çeşitli kuvvetlerin düzgün işlemelerini sağlamak generalin ellerinin ve ayaklarının düzgün işlemesini sağlamaktır. Bu kuvvetler düzgün işlemediklerinde generalin elleri ve ayakları düzgün işlemiyor demektir.

İki kılıç karşı karşıya geldiğinde zafer, prensipler ve işlevi[5] uyumlu bir şekilde birleştiren, elleri ve ayakları düzgün çalışan tarafın olacaktır. Aynı şekilde büyük bir generalin savaş sanatındaki maharetinin, elindeki güçleri iyi kullanıp stratejileri becerikli bir şekilde uygulaması olduğu söylenebilir.

İki ordu karşı karşıya geldiğinde zaferin ve yenilginin savaş alanında belirleneceğini söylemeye gerek bile yok. Bir general zihninde iki orduyu karşı karşıya getirir ve ordusunu savaş alanında nasıl yöneteceğini gözlemler. Bu zihinde planlanan savaş sanatıdır.

Ülkede barış hüküm sürerken karmaşa dolu zamanları hatırlamak bir savaş sanatıdır; ülkenin iç işlerini gözlemleyip karmaşaya neyin sebep olduğunu öğrenmek ve karmaşa başlamadan ona engel olmak da savaş sanatıdır.

Ülkeyi yönettiğiniz sırada en uzak eyaletlerin en uzak köşelerini dahi aklınızda tutmanız ve onları korumanız için subayları atamanız gerekir. En yüksek rütbeden en alçak rütbeye bu subayların kendi gizli planları olabilir ve onların egemenliği altındakiler ülkenin çöküşünün başlangıcını oluşturabilirler.

Bu yüzden ülkenin iç işlerini sürekli gözlemlemek ve kendi çıkarlarının peşinde koşan subayların ellerinde mahvolmasını engellemek hayati önem taşır. Bu, kılıç çarpışmasında düşmanının hareketlerini gözlemleyerek niyetini anlamakta kullanılan savaş sanatları gibidir.[6]

Durumu net olarak gözlemlemeli ve bütün dikkatinizi vermelisiniz. Savaş sanatlarının büyük prensibi budur.

Bir efendinin çevresini amirleriyle karşılaştıklarında Yol'u takip ediyormuş gibi görünen ama emrindekilerle karşılaştıklarında öfkeye kapılan sahtekârların sarması mümkündür. Kişi böyle insanlara fırsat tanıyacak olursa iyilikler kötülük olarak rapor edilir, suçsuzlar acı çeker ve suçlular övgülere boğulur. Bu kuralı akılda tutmak rakibinizin kılıç hareketlerini okuyup amaçlarını belirlemekten daha önemlidir.

Bir eyalet, efendinin eyaletidir ve halkı efendinin halkıdır. Yönetici olarak efendiye yakınında hizmet edenler onun araçlarıdır, uzağında hizmet edenlerde. Yakınlık derecesinin önemi nedir? Onlar efendinin iyiliği için hareket eden eller ve ayaklar gibidir. Daha uzak oldukları için ayaklar ellerden farklı mıdır? Eğer her ikisi de eşit önem taşıyorsa birinin yakın diğerinin uzak olması ne ifade eder?

Yine de efendiye yakın olan bir adam uzaktakileri kötüleyebilir ve masumlar bu yüzden acı çekerse, onlar lekesiz bir efendiye bile gücenmezler mi? Efendiye yakın olanların sayısı azdır- beş veya ondan fazla değil- ama uzaktakilerin sayısı çoktur. Şimdi, uzaktakiler efendiye içerleyip onunla bağlarını koparabilirler ve yakındaki az kişi daha baştan sadece kendi çıkarlarını düşünüyor olabilir. Zihinlerinde gerçek hizmet düşüncesine yer olmayan bu birkaç kişi, halkın efendiye gücenmesine yol açacak şekilde hüküm sürebilirler ve böyle zamanlarda, savaşma zamanı geldiğinde efendiyle aralarında mesafe koyacak ilk kişi onlar olacaktır.

Bu kuralı iyi kavramak önemlidir, böylece uzaktakiler avantajsız, efendilerinin kutsamalarından uzakta bir konuma düşmez. Bu kuralı iyi kavrarsanız sizin savaş sanatınıza dönüşür.

Başından sonuna kadar arkadaşlarla görüş ayrılığına düşmemek de ilişkilerle ilgili kuralları iyi kavramakla ilgilidir ve bu da zihnin savaş sanatıdır. Belirli durumlardaki insanlarla ilgili kuralları inceleyen zihin de savaş sanatıdır. Eğer bu kuralları doğru kavramazsanız bir buluşmada gereğinden uzun kalabilir ve kendinizi utanç verici duruma düşürebilirsiniz ya da ilişki kurduğunuz insanların neye karşı hassas olduğunu bilmeden konuşursanız bir tartışma başlatabilir ve hatta kendi felaketinizi getirebilirsiniz. Bütün bunlar kuralları kavramaya veya kavramamaya bağlıdır.

Odanızdaki eşyaları düzenlemek, neyin nereye uygun olduğunu bilmekle ilgilidir ve bu, o mekânların kurallarını kavrama meselesidir. Savaş sanatlarının özünden çok farklı değildir. Gerçek hayatta uygulama alanı değişebilir ama kural aynıdır, bu yüzden aynı kuralı iç işlerine uygulayıp hata yapmaktan kaçınabilirsiniz.

Savaş sanatlarının bir adamı yenmekle ilgili olduğunu düşünmek anafikri kaçırmaktır. Mesele insanları yenmek değildir; kötülüğü ortadan kaldırmaktır. Bir adamın kötülüğünü öldürüp, on binlercesine hayat verme stratejisidir.

Bu üç bölümde yazılmış olanlar okuldan ayrılmamalıdır. Ama Yol'un sırrı bu değildir. Bunu sır olarak saklamak onu kendinize ait kılmaktır.[7] Bilinmesine engel olmak demek, onu yazmamak demektir. Benim soyumdan gelen sizler bu konuyu iyi düşünmelisiniz.

Büyük öğreti[8], eğitime başlamanın kapısıdır. Çoğunlukla bir eve geldiğinizde ilk olarak kapıdan içeri girersiniz. Kapı eve yaklaştığınızın göstergesidir. Kapıdan geçtiğinizde eve girer ve evin efendisiyle tanışırsınız. Aynı şekilde öğreti, Yol'a yaklaşmak demektir. Bu kapıdan geçenler Yol'a varır. Ama öğreti sadece kapıdır, evin kendisi değildir. Kapıya bakıp "Bu, evdir," diye düşünmeyin. Ev içeridedir, ona kapıyı geçtikten sonra ulaşılır.

Yazılı eserleri okuyup "bu Yol'dur" demeyin. Yazılı eserler Yol'a açılan kapılar gibidir. Bu yüzden ne kadar öğrenirlerse öğrensinler

ve kaç Çince karakter biliyor olurlarsa olsunlar yoldan habersiz insanlar vardır. Sayfalarla yüzleşip eskilerin notlarını becerikli bir şekilde okusalar da gerçeği bilmezler ve Yol'u kendilerine ait kılamazlar. Ancak Yol'a çalışmadan ulaşmak gerçekten zordur. Yine de insan Yol'u içselleştiren birinin sadece çalıştığı ve iyi konuştuğu için bunu yaptığını söyleyemez. Ayrıca Yol'la uyum içinde olan ama onu hiç çalışmamış insanlar da vardır.

Büyük öğreti şöyle der: "Bilginizi her yöne genişletin."[9] Genişletmek *burada her şeyi öğrenmeye çalışmak demektir.* Her şeyi öğrenmeye çalışmak demek insanları dünyada oldukları şekliyle tanımak ve var olan nesnelerin kurallarını bilmek demektir. Bilgiyi genişletmek demek bilinmeyen hiçbir şey kalmayana kadar ilerlemek demektir. Her yön sözü bütün şeyler ve olaylar biçiminde anlaşılabilir. Eğer her şeye hüküm süren kuralları derinden bilirseniz, bilinmeyen hiçbir şey kalmaz ve yapamayacağınız hiçbir şey olmaz.

Bilgi konusunda arkasına bakılmadık taş bırakmadığınızda öğrendikleriniz, nesneler için de geçerlidir. Ama kuralları bilmiyorsanız eylemleriniz hiçbir sonuca ulaşmaz.

Eğer her şeyi bilmiyorsanız içinizde hâlâ şüpheye yer var demektir ve bir şeyden şüphe duyduğunuzda o şey zihninizi rahat bırakmaz. Eğer kurallarını tam olarak anlayarak bir konuyu kapatırsanız zihninizde hiç şüphe kalmaz. Buna derin bilgi denir ve bu dünyanın işlerini derinden kavramaktır.

Zihninizde başka bir şey kalmadığında her şeyi yapmak kolaylaşır. Bütün Yol'ları çalışmak zihni temizlemek için yapılır. Çünkü başlangıçta insan hiçbir şey bilmez ve zihninde hiçbir şey yoktur.[10]

Çalışmaya başladığınızda zihninizde bir şey vardır; o şey sizi rahatsız eder ve hiçbir şey yapamaz hale gelirsiniz. Öğrendiklerinizi zihninizden temizlemeyi başarırsanız hiçliğe dönüşürler ve çeşitli Yol'ların tekniklerini uyguladığınızda ne öğrenmiş olursanız olun bu teknikleri ne kadar kolay uyguladığınızı görürsünüz. Farkında olmasanız bile eyleme geçtiğinizde o eylem öğrendiklerinizle uyum içinde olacaktır.

Bunun savaş sanatlarının yolu olduğunu anlamalısınız. Kılıcın yüzlerce yöntemini derinden öğrenmenin ve duruşlarda ustalaşmanın, gözleri ve diğer teknikleri doğru kullanmanın temelinde bilgiyi genişletme disiplini yatar.

Pek çok eğitimden geçtiğinizde ve bu eğitimlerin hiçbiri zihninizde kalmadığında, zihnin bu eksikliği her şeyin özüdür. Çeşitli yöntemleri ve teknikleri derinden öğrenip bu disiplinli eğitimde büyük çaba harcadığınızda kollarınız, bacaklarınız ve vücudunuz hareket edecektir. Ama zihniniz eylemden uzak olur; kendinizi eğitimden uzaklaştırırsınız, ama zıt bir noktaya değil ve o zaman hangi tekniği uyguluyor olursanız olun özgürlüğe kavuşursunuz. Siz kendiniz zihninizin nerede olduğundan habersiz olacaksınız ve böylece kötü niyetler ve iblisler de zihninizi bulamayacak. Eğitim bu noktaya ulaşma amacıyla yapılır. Başarılı bir eğitimle eğitimin kendisi uzaklaşıp gider. Bütün yolların hedeflediği gizli kural budur.

Eğitiminizi unutarak ve zihninizi uzaklaştırarak kendinizden tamamen habersiz olacaksınız. Bu şekilde ulaştığınız nokta Yol'un mükemmelleştirilmesidir. *Bu seviyede eğitimden geçer ve eğitimin var* olmadığı noktaya ulaşırsınız.

CH'İ VE İRADE

Aklın vücudun hareketini başlatması ve dikkatli düşünüp taşınması işine irade denir. İrade içseldir, fakat kendini gösterdiğinde buna *ch'i* denir.[11] İrade, efendi ve *ch'i* onun hizmetkârıdır. İrade içseldir ve *ch'i*'yi kullanır. Eğer *ch'i* sınırların her tarafına yayılırsa yanılabilir. *Ch'i* irade tarafından dizginlenir aceleye getirilmemelidir.

Savaş sanatları kapsamında zihnin yoğunlaşmasına irade deriz ve *ch'i* karşılaşma devam ederken savrulan ve alınan darbelerdir. Zihin karnınızın altına yoğunlaşmalıdır. Ve *ch'i* dikkatsizce kullanılmamalıdır. *Ch'i*'nin irade tarafından yönetilmesini, iradenin *ch'i* tarafından sürüklenmemesini sağlamak amacıyla sakin kalmak hayati önem taşır.

Hile savaş sanatlarının özüdür[12]

Hile bir stratejidir. Hile yoluyla gerçeğe ulaşılır.[13] Hile böyle bir şeydir, rakip hilenin farkında olsa bile kanmaktan kaçınamaz.

Hileyi kullandığınızda ve rakibiniz tuzağa düştüğünde, tuzağa düşmesine sebep olarak onu yenmiş olursunuz. Rakibiniz tuzağa düşmezse, başka bir hile kullanırsınız. Böylece rakip başlangıçta tuzağa düşmese bile sonunda tuzağa düşecektir.

Budizmde bu "uygun araç" olarak adlandırılır[14]. Gerçek bunun içinde gizlidir, dışıysa hileyle sarılıp sarmalanmıştır. Ve sonunda gerçeğin yoluna uzanan yollardan biridir. Bu şekilde bütün hileler gerçeğe dönüşür. Şinto dininde buna gizem denir. Gizem aracılığıyla insanın inancı dinç tutulur ve inancın olduğu yerde tanrının lütfu da vardır.

Savaşçı kabileler buna askeri strateji der. Strateji hileye dayansa da hile yoluyla elde edilen bu zafer başkalarına zarar vermeden elde edilmiş bir zaferdir. Bu şekilde hile sonunda gerçeğe dönüşür. Buna tersini uygulayarak işleri doğru yola sokmak denir.

Zen'de bir deyiş daha vardır: "Çimenlere vur ve yılanı korkut." Çimenlere vurup yılanı korkutmanın altında yatan, rakibi şaşırtıp aklının karışmasına sebep olmaktır. Hile, rakibinize bir şey yapıp onu şaşırtmaktır. Buna savaş sanatı denir.

Bir kere şaşırdı mı rakibinizin kafası karışır ve yetenekleri çözülür. Elinizi veya yelpazenizi rakibinizin önünde sallarsanız yine rakibinizin kafasını karıştırmış olursunuz. Taşıdığınız kılıcı bir kenara bırakmak da savaş sanatıdır. Kılıçsızlık becerisini kazandıysanız[15] hangi kılıç sizi yenebilir? Başka bir adamın kılıcı, sizin kılıcınızdır. Bu, fırsatı yakalama stratejisinin parçalarındandır.[16]

Fırsatı Yakalama'nın (*Kizen*) temelinde her zaman düşmanın gücünü ele geçirmek yatar. *Ki* karakteri kişinin zihninde odaklanmış *ch'i*'ye göndermedir. Ki, *ch'ı*'dir. Düşmanın *ch'i*'sini gözlemlemek ve onun *ch'ı*'si harekete geçemeden harekete geçmek Fırsatı Yakalama'dır.

Bu eylem Zen'de de vardır ve Zen'in yönlendirici güç tanımında ifade edilen budur.[17]

Ki, *ch'i*'nin saklı halidir. Kontrol eden bir güç olarak kapının kapalı ya da açık kalmasını sağlayan gizli bir mekanizmaya benzetilebilir. Açıkça ortaya çıkışının gözlemlendiği görülmemiştir[18] ve içerde gizli olan *ch'i*'nin ortaya çıkışı savaş sanatlarında Fırsatı Yakalama olarak bilinir.

Kelimeler üzerinde ken (Saldırı) ve tai (Boyun Eğme)

Saldırının anlamı hücumda bulunmaktır; düşmanınızla karşılaştığınız anda bütün yoğunlaşmanızı toplayıp kılıcınızla ilk darbeyi (19) indirmektir. İster düşmanınızın zihninde olsun ister sizin zihninizde, bahsi geçen tavır aynıdır.

Boyun eğme ilk hamleyi düşmanınızın yapmasını beklemek ve ilk saldırıyı yapmamaktır. Boyun eğmenin aşırı dikkatli davranmak olduğunu kavramalısınız.

Saldırmak ve Boyun Eğmek: Bu ikisi saldırı ve bekleme demektir.

Saldırının ve boyun eğmenin kuralları hem vücutta hem kılıçta yatar.

Düşmanınıza vücudunuzla yaklaşıp kılıcınızı uzak tutarak saldırın. Bu şekilde vücudunuz ve bacaklarınızla onu ilk hamleyi yapmaya zorlar ve üstün konumda olduğunuz için yenersiniz. Bunu yaparken vücudunuz ve bacaklarınız saldırı, kılıcınız boyun eğme konumundadır. Vücudu ve bacakları saldırıda kullanmak düşmanı ilk hamleyi yapmaya zorlamak amacıyla yapılır.

Saldırı ve Boyun Eğme hem beden hem zihinle ilgilidir

Zihniniz Boyun Eğme, bedeniniz Saldırı halinde tutulmalıdır. Çünkü zihin Saldırı halinde olursa aşırıya kaçar ve zararına bir sonuç elde

edilene kadar durmaz. Zihninizi kontrol altında tutun ve boyun eğmesini sağlayın; vücudun saldırıp düşmanı ilk adımı atmaya zorlayarak yenmesine izin verin. Eğer zihin saldırı tavrına bürünürse, kendinizi düşmanı kesmek zorunda hisseder ve yenilirsiniz.

Diğer taraftan zihni saldırı, vücudu savunma pozisyonunda tutmak mümkündür. Bu yöntemin kalbinde zihni çalıştırmak yatar. Zihnin saldırmasını ve kılıcın boyun eğmesini sağlarsanız düşmanı ilk adımı atmaya zorlarsınız. Bu durumda vücudun kılıcı tutan elden başka bir şey olmadığını anlamalısınız. Bu yüzden zihnin saldırdığını ve vücudun boyun eğdiğini söyleriz.

Her ne kadar iki ayrı tanım var olsa da son kertede anlamları aynıdır. Her iki şekilde de düşmanın ilk hamleyi yapmasını sağlayarak zaferi elde edersiniz.

Rakibiniz saldırıya geçtiğinde nasıl yaklaşacaksınız?

- İki Yıldız[20]
- Zirve ve Vadi[21]
- Uzaktaki Dağlar[22]

Tüm bu maddeler, farkında olmanın veya gözleri sabitlemenin yollarıdır. Detaylar sözlü olarak nakledilir.

- Uzak ve Yakın Ritmi[23]
- Vücut Duruşu ve Boncuk Ağacının Duyarlılığı[24]

Bu iki madde kılıç ve vücut duruşuyla alakalıdır.

- Yumruğunuzdan kalkan yapmak
- Vücudunuzu yan tutmak
- Omuzlarınızı rakibinizin yumruklarıyla hizada tutmak
- Arkadaki bacağı açık tutmak

• Vücut pozisyonunu rakibinkiyle aynı durumda tutmak

Bu beş madde hem beden hem kılıçla alakalıdır. Her biri savaş esnasında öğrenilmiş olmalıdır. Bunları yazıyla ifade etmek zordur.

Şu halde, bu beş maddenin özü zihninizi tamamıyla karnınızın altına yoğunlaştırmanız ve rakibiniz ile karşılaşmadan önce zihninizi toplamanızdır. Karşılaşma esnasında zihniniz karışık olmamalıdır. Bunlar en önemli noktalardır.

Eğer karnınızın altına yoğunlaşmanız eksik olursa ve aniden dövüşmeniz gerekirse, ne öğrendiğiniz teknikler ne de herhangi bir şey sizi kurtarabilir.

Rakibiniz Boyun Eğme pozisyonundayken nasıl yaklaşacaksınız?

• İki Yıldız
• Zirveler ve Vadiler
• Uzak Dağlar

Rakibiniz Boyun Eğme tavrına bürünüp kesin bir savunma pozisyonu almışsa, gözü sabitlemek için bu üç hedef kesinlikle atlanmamalıdır. En basit haliyle gözü sabitlemek için bu hedefler hem saldırı hem savunma amacıyla kullanılmalıdır; hayati önem taşırlar. Saldırılar için zirveleri açıkça zihninizde tutmalısınız ve karşılıklı saldırılar ve yakın dövüş için Uzak Dağlar aklınızda olmalı. Genel olarak gözlerinizi her zaman İki Yıldız'a sabitlemelisiniz.

Üç amaç

Bu üç amaç, üç gözlemden başka bir şey değildir. Deneme saldırısı, geri çekilme ve beklemeden oluşur. (25) Düşmanınızın ne yapacağını kestirmek zor olduğunda, bu yöntemleri kullanarak amaçlarını ortaya çıkarmalısınız. Bunlar düşmanın zihnini okumak için kul-

lanılır. Saldırı tavrına bürünmüş bir düşman için bu üçünü veya benzer kışkırtma yöntemlerini kullanın, hile yapın, düşmanı kendi yöntemlerini kullanmaya zorlayın ve onu yenin.

Değişime uyum sağlamak, değişimi takip etmek[26]

Bu konunun temeli şu ki eğer rakibiniz Boyun Eğen bir duruş almışsa ve siz onu birçok kez saldırıya geçmesi için kışkırtırsanız, rakibiniz sonunda tavrını değiştirmek zorunda kalır.[27] Bu değişiklik sayesinde onu yenersiniz.

İki Gözü Yönlendirmek[28]

Boyun Eğme tavrını takınan bir rakip söz konusu olduğunda farklı hileler uygulamalısınız. Düşmanın hareketlerini izlerken, baktığınızda bakmıyor gibi görünmeli ve bakmadığınızda bakıyor gibi görünmelisiniz. Hiçbir zaman dikkati elden bırakmayın ve gözlerinizin nereye baktığının görülmesine izin vermeyin. Onları sürekli hareket ettirin.

Bir Çin Şiirinde şöyle der:

Ejder sineği üstün körü bir bakışıyla tapınakları yıkar.[29]

Burada üstün körü bakış tabiriyle kastedilen kaçamak bakıştır. Ejder sineği yakalanmamak için tapınak yönüne baktıktan sonra uçarak yer değiştirir. Siz de düşmanınızın hareketlerine kaçamak bakışlar atmayı ihmal etmemelisiniz.

Saldırmasına izin vererek düşmanını yenen zihin

Bir adamı tek bir darbe ile kesmek kolaydır. Bir adam tarafından kesilmekten kaçınmak zordur. Biri size saldırmaya karar verir ve bu amaçla ilerlerse, onunla aranızdaki mesafeyi koruyun. Daha da önem-

lisi sakin kalın ve ilerlemesine izin verin. Ardından saldırmasına izin verin. Böylece düşmanınız saldırma amacı gütse ve saldırmanın aşamalarını tamamlasa bile aranızdaki mesafeyi korursanız sizi tutturmayı başaramaz. Rakibe temas etmeyen kılıç, ölü kılıçtır. O zaman ölü kılıcının üstüne gidebilir, saldırıp onu yenebilirsiniz.

Düşmanın ilk hamlesi ıskalar ve yanıt olarak kılıcınızın ilk hamlesiyle onun işini bitirirsiniz.

İlk hamlenizi savurduktan sonra yeniden kolunu kaldırmasını engelleyin. Saldırdıktan sonra ne yapacağınız konusunda tereddüde düşerseniz, düşmanınız mutlak surette yeniden saldıracaktır. O noktada ihmal yenilgi demektir. Düşmanınız size saldıracak ve ilk hamleniz hiçe indirgenecek. Çünkü kılıcınızı indireceğiniz yerde durdunuz. Saldırdığınız noktada zihninizin takılıp kalmasına izin vermeyin, rakibinizi kesip kesmediğinizi düşünmeyin. Ona ikinci ve üçüncü kez saldırmalısınız ve hatta dördüncü ve beşinci kez. Ona kafasını kaldırma şansı dahi tanımayın.

Zafer kılıcınızın ilk darbesiyle belirlenecektir.

ÜÇ RİTİM[30]

Birinci ritim, sizin ve rakibinizin aynı anda saldırmasıdır; ikincisi rakibiniz kılıcını kaldırdığında sizin alttan saldırmanız ve üçüncüsü, kılıcını indirdiğinde sizin üstte geçip saldırmanızdır.

Saldırıların belirli bir ritminin olması arzulanılan bir durum olmasa da, (31) belirli bir ritim dahilinde saldırmanın iyi olduğu düşünülür. Saldırılar aynı anda gerçekleşirse düşmanınız kılıcını iyi kullanabilecektir ama saldırılar aynı anda gerçekleşmezse düşmanınız kılıcını iyi kullanamaz. Hamleleriniz düşmanınıza kılıcını iyi kullanma fırsatı tanımamalı. Alttan da üstten de saldırsanız, ritimsiz saldırmalısınız. (32)

Genel konuşmak gerekirse takip edilebilir bir ritme sahip olmak arzulanan bir durum değildir.

Geniş ritim[33], kısa ritim[34], kısa ritim, geniş ritim

Eğer rakibiniz kılıcını savurup geniş bir ritim elde ederse, siz de kılıcınızı çekip kısa bir ritimle karşılık vermelisiniz. Eğer rakibiniz kısa bir ritim tutturursa, siz geniş bir ritim tutturmalısınız. Bu da düşmanın ritmini bozmak için ritim tutmak olarak anlaşılır. Eğer belirli bir ritme bağlı kalırsanız, düşmanınız kılıcını iyi kullanma şansı yakalar.

Örneğin No tiyatrosunun becerikli şarkıcıları belirli bir ritme sahip olmayacak şekilde performans sergiler ve beceriksiz davulcular onlara ayak uyduramaz. Aynı yetenekli bir şarkıcı ve yeteneksiz bir davulcu veya yeteneksiz bir şarkıcı ve yetenekli bir davulcu olduğunda şarkı söylemenin ve davul çalmanın zor olması gibi. Geniş ritim-kısa ritim/kısa ritim-geniş ritim kombinasyonları rakibinizin işini güçleştirecektir.

Yeteneksiz bir şarkıcı geniş ritme kapıldığında yetenekli davulcu ona kısa ritimle eşlik etmeyi deneyebilir ama başarılı olamaz. Yetenekli bir şarkıcı hafif ritmi seçerse yeteneksiz davulcu geride kalacaktır.

Yetenekli bir kuş avcısı önce kuşun sopayı görmesine izin verir, sonra ucundan tutup sopayı sallar, yumuşak bir yaklaşımla kuşu yakalar. Kuş, sopanın sakinleştirici ritmi sayesine yakalanır. Kanatlarını tekrar tekrar çırpsa da uçamaz ve yakalanmış olur.

Siz de düşmanınıza karşı ritim dışı olacak şekilde hareket etmelisiniz. Eğer ritim yüksekse hendeğin üzerinden atlayamaz, tam içine düşer. Bu düşüncenin hakkını vermelisiniz.

ŞARKININ BÜTÜNÜNDEN HABERDAR OLMAK

Hem dans ederken hem de şarkı söylerken, eğer şarkının tamamını bilmiyorsanız icra etmeniz mümkün olmayabilir. Savaş sanatlarında da şarkının bütününü anlamalısınız. Özellikle düşmanınızın zihnini okumalı ve kılıcının hareketlerini tahmin etmelisiniz. Onun zihninin derinliklerini okuyabiliyorsanız, şarkının bütününü ezberlemiş bir zihne sahipsiniz demektir.

Rakibinizin tavrını ve hareketini iyi bilirseniz, kendi koşullarınızla özgürlüğe kavuşursunuz.

- Karşı-vuruş[35]
- Rakipler Arasında İki veya Üç Santim[36]
- Hızla Vücudu Kaçırmak[37]
- *Jodan* Geçişini Kontrol Etmek[38]
- Tekerlek-kılıç manevrası sırasında sağ ve sol arasındaki boşluğu kontrol etmek[39]
- Üç Adımlık Mesafe[40]

Bu altı madde, sözlü olarak nakledilmedikçe ve bir usta ile dövüş boyunca çalışılmadıkça öğrenilemez. Kâğıda aktarılarak ifade edilmemelidir ve edilemez.

Bunlar gibi kandırmaca teknikleri kullanarak kılıcınızı savurduğunuz ama savunma pozisyonunuzdaki düşmanınızın ne şaşırdığı ne harekete geçtiği zamanlar olacaktır. Bu olduğunda düşmanınızın üç adım yakınına gelin ve vücuduna yaklaşın. Bu duruma daha fazla katlanamayacak hale geldiğinde ilk hamleyi yapmasına izin verip saldırın. Eğer düşmanınız saldırmazsa onu yenememeniz muhtemeldir. Eğer düşmanınız saldırırsa size ulaşamayacağı mesafeyi aklınızda tutun ve size yeniden saldıramayacaktır.

Bu yöntemleri iyi çalışın, çekinmeden düşmanınıza yaklaşıp onu ilk hamleyi yapmaya zorlayın ve onu yenin. Buna ilk hamleyi yaptırma stratejisi denir.[41]

- Büyük Bozgun[42] ve Zayıf Saldırı. Bu sözel olarak nakledilmelidir.
- Farkındalık:[43] Hem Saldırı hem Boyun Eğme halinde korunmalı. Sözel olarak nakledilmelidir.
- Bir buçuk ayak mesafesinde durarak rakibin kılıcından kaçınmak.[44]

• Saldırı ve Savunma İlişkisi: Vücudunuz saldırıdayken kılıcınızın savunmada olmasıdır.

Bütün bu maddeler usta onları anlatıp nasıl uygulanacaklarını göstermemişse zor gelebilir.

SUYUN VE RÜZGÂRIN SESİNİ DİNLEMEK[45]

Yol'un temeli daima aldatmadır[46]. Zaferin hikmeti, tamamen çeşitli hileli hareketlerle saldırmak, değişiklikler yapmak ve rakibin ilk hareketi yapmasını sağlamaktır. Dövüşten önce bile, rakibinizin saldıracağını düşünmeli[47] ihmalkâr davranması ihtimalini hesaba katmamalısınız. Yoğunlaşmayı karnın altında tutmak önemlidir.

Eğer rakibinizin saldıracağını düşünmezseniz kolayca saldırıya uğrar ve çarpışma başlar başlamaz yenilirsiniz. Aldığınız eğitim ve öğrendiğiniz teknikler hiçbir işe yaramaz. Çarpışma başladıktan sonra esas olan aklınızın, vücudunuzun ve bacaklarınızın saldırı pozisyonunda olması ve ellerinizin[48] savunmada olmasıdır. Varoluşa dikkat etmelisiniz.[49] Bu, Varoluşu Kavramak'tır. Eğer işin bu yönünü sakince ele almazsanız, kılıç ustalığınızın bir işe yaraması mümkün değildir.

Rüzgâr ve suyu dinlemek demek, üstteki sükûtu ve alttaki hareketi fark etmek demektir. Rüzgârın sesi yoktur ama bir şeyle temas ettiğinde kendini belli eder. Bu yüzden yüksekten estiğinde huzur içindedir ama alçaktan esip ağaçların, bambuların ve başka şeylerin arasından geçtiğinde sesi gür çıkar. Su da yüksekten aşağı düştüğünde sessizdir ama başka şeylerle temasa geçtiğinde ve aşağıdakilerin üstüne çarptığında çarpışma sesi duyulacaktır.

Huzur yukarıda, yoğun hareket aşağıdadır. Yani dış sakin ve huzurluyken, ikinci kez bakmayı gerektiren hiçbir şey yokken, iç dikkatli ve ihmalden uzaktır.

Vücudun ve uzuvların telaş içinde olması istenmeyen bir du-

rumdur.[50] Saldırı ve Boyun Eğme hem içte hem dışta yer almalıdır. İkisinden sadece birine yüklenmek doğru değildir. Yin ve Yang'ın değişiminin karşılıklı olduğunu hatırlayın. Yang hareket, Yin huzur'dur. Yin ve Yang hareket eder –bir içeride, bir dışarıda. Eğer Yin içerideyse Yang hareket edip dışarı çıkar. Savaş sanatları da böyledir: hiçbir detayın ihmal edilmediği eylem, içerideki *ch'i*'nin açığa çıkarılması, dışı kimseyi alarma geçirmeyecek şekilde huzur içinde tutmak.

Yang'ın içe geçmesi ve huzurlu Yin'in dışa çıkması Gök'ün kuralları dahilindedir. Dahası Saldırı fütursuzca dışarıda hareket ederken zihin sakin kalmalı ve dışarıdan etkilenmemelidir. Bu şekilde dışarısı saldırıya uğrasa da düzensizlik olmayacaktır.

Hem iç hem dış hareket halindeyse düzensizlik olur. Saldırıyı ve Boyun Eğme'yi, hareketi ve huzuru, içi ve dışı karşılıklı dengelemelisiniz.

Sudaki su kuşunu düşünün, ilk bakışta sakin görünse de perdeli ayaklarını suyun altında hızla hareket ettirmektedir.

Aynı şekilde içiniz ihmalkârlıktan uzak olursa ve çok çalışırsanız zihin ve vücut birleşir, iç ve dış bir olur ve engelleriniz ortadan kalkar. Bu noktaya ulaştığınızda, ulaşılacak son noktaya gelmişsiniz demektir.

HASTALIK

Sadece kazanmayı düşünmek hastalıktır. Sadece savaş sanatlarını kullanmayı düşünmek hastalıktır. Sadece eğitiminin hangi noktaya vardığını sergilemeyi düşünmek, sadece saldırmayı düşünmek ve saldırı beklemek hastalıktır. Saplantılı bir şekilde bu hastalıklardan kurtulmayı düşünmek de hastalıktır. Zihne takılan her ne varsa, hastalık olarak kabul edilmelidir. Bütün bu hastalıklar zihinde olduğunda onlardan kurtulmak için zihninizi düzene sokmalısınız.

Hastalığı kovmanın[52] iki aşamasını[51] anlamak

Ön aşama

"Düşüncenin var olmadığı noktaya ulaşmak için düşünceyi kullanın; bağlarınızı koparmak için bağlarınızdan yararlanın."[53] Bu düşüncenin özünde hastalıktan kurtulma düşüncesinin de bir düşünce olması yatar. Zihinden hastalığı atma düşüncesi "düşünceyi kullanmak"'tır.[54] Ama bir düşüncenin sizi yiyip bitirmesine de hastalık denir.

Hastalıktan kurtulma düşüncesi bir düşüncedir. Ancak bu düşünceden düşünceyi kullanarak kurtulabilirsiniz. Düşünceleri bir kenara bırakabildiğinizde, onlardan kalan boşluk olursunuz.[55] Geri kalan düşüncelerin hastalığını düşünce yoluyla atmanızın ardından, hem atılan düşünce, hem de atan düşünce kaybolacaktır. Buna çivi çiviyi söker de diyebiliriz. Bir yere çakılmış olan çiviye başka bir çivi çakarsanız ilk çivi gevşer ve çıkar. İlk çivi çıktığında, ikinci de gevşemiş olduğu için yerinde kalamayacaktır.

Hastalıktan kurtulmak isterseniz, hastalıktan kurtulmak için kullandığınız düşünce geriye kalmaz, buna "düşüncenin var olmadığı noktaya ulaşmak için düşünceyi kullanmak" denir. Hastalıktan kurtulma düşüncesi o hastalığın uzantısı olabilir ve bu uzantı hastalık gittikten sonra var olmayı sürdürmez. Buna bağları koparmak için bağlardan yararlanmak denir.

Derin Aşama

Derin aşamada hastalıktan kurtulmak, zihni, sadece bunu yapmayı düşünen halinden kurtarmakta yatar. Hastalıktan kurtulma düşüncesinin kendisi hastalıktır. Hastalık, kendinizi ona bırakmanız, sisinde kaybolmanızla dışarı atılacaktır.

Hastalıktan kurtulma düşüncesi, bu düşüncenin kendisi zihinde yer tuttuğu sürece hiçbir sonuca ulaşmaz. Bu yüzden hastalık ne kadar zihninizde kalırsa, ne kadar onu saplantı haline getirirseniz, on-

dan kurtulma düşüncesinden o kadar az yarar görürsünüz. Bu nasıl anlaşılmalı?

Yanıt şudur:[56] Bu amaçla ön ve derin aşama olmak üzere iki bölüm belirlenmiştir. Kendinizi zihnin ön aşamasında eğittiğinizde ve yeterli disipline kavuştuğunuzda, onu bırakmayı düşünmenize bile gerek kalmadan takıntı geride kalır.

Hastalık denilen bir "takıntı"'dır. Budizm, takıntıdan kurtulmayı hedefler. Ancak takıntılarını geride bırakan keşiş dünyevi işlerin pisliğiyle uğraşsa bile lekelenmez. Ne yaparsa yapsın özgürdür, tek bir yere bağlı değildir. Bütün Yollarda uzman olanlar bildikleri bütün tekniklere rağmen kendilerini takıntılarından kurtaramamışlarsa, usta sayılmazlar.[57]

Toz ve pislik, işlenmemiş cevhere yapışır. Ama işlenmiş cevher pisliğin ortasında bile parıldar. Disiplin aracılığıyla zihnin cevherini işlersiniz, leke tutmasına izin vermezsiniz; kendinizi hastalığa bırakırsanız zihni bir kenara atmış olursunuz.

Keşişlerden biri bilge kişiye sormuş: "Yol nedir?" Bilge yanıt vermiş: "Günlük zihnin, işte Yol odur."[58]

Bu hikâye bütün disiplinlerde var olan bir prensibi içeriyor. Yol'un açıklamasını yapmak gerektiğinde yanıt "zihnin günlük hali"'dir. Bu yanıt gerçekten derindir. Zihnin hastalıklarından kurtulmak, sıradan zihni açığa çıkarmak ve yine de hastalığın ortasına kalmak... Hastalıksız olma hali budur.

Bu sözleri sanatlara uygulayın. Okçuluk çalışırken zihniniz ok atma düşüncesiyle doluysa, hedefinizi şaşırırsınız. Kılıç kullanırken düşünceniz kılıç oynatma düşüncesiyle doluysa, kılıcın ucu düzgün durmayacaktır. Kaligrafi çalışırken zihniniz yazma düşüncesiyle meşgulse, fırça darbeleri düzgün olmaz. Koto çalarken zihniniz tellere vurma düşüncesiyle doluysa, melodi karışık olacaktır.

Ok atan bir adam ok atma düşüncesini zihninden atar ve zihninin en sıradan haliyle yayı gererse yay sakin olur, ok hedefi bulur. Kılıç kullanırken, ata binerken, yazı yazarken veya koto çalarken zihninizin

bunları düşünmeyen sıradan halini kullanın. O zaman ne yaparsanız kolayca yaparsınız.

Hangi disiplinden olursanız olun, eğer kalbinizde tek bir şey varsa o zaman o gerçek Yol değildir. Yol'un insanı kalbinde hiçbir şey olmayandır. Kalbinde hiçbir şey olmadığından her şeyi kolaylıkla yapar, her şeyin kolaylıkla üstesinden gelir.

Çünkü ayna her zaman nettir ve içinde hiçbir görüntü yoktur, üstündeki görüntü karşısındakinin görüntüsüdür. Yol'un insanının kalbi ayna gibidir; hiçbir şey yapmaz ve nettir. Bu yüzden aslında kalbi yoktur ve hiçbir şeyin yokluğunu çekmez. Bu, sıradan zihindir. Tüm eylemleri zihninin en sıradan haliyle gerçekleştiren adam, usta'dır.

Birçok şeyi yaparken zihni onları doğru yapacak şekilde tutar,(59) dikkatinin dağılmasına izin vermezsiniz. Ama tek bir amaçla tek bir şeyi yaparken, onu tutarsız bir şekilde yapmalısınız. Bir şeyi doğru yaptığınıza kanaat getirdiğinizde yeniden yapın ve bu sefer kötü yapın. Ya da bir şeyi iki kez iyi yaparsanız üçüncü seferinde kötü yapın, üç kereden ikisinde iyi yaptığınız için kendinizi tebrik edebilirsiniz; ama sonra bir kere daha kötü yapın ve zihniniz huzur bulmasın. Çünkü ancak meşgul bir zihinle bir şey doğru yapılabilir.

Sürekli büyük çaba harcayıp farkında bile olmadan gerekli disipline kavuştuğunuzda, bir şeyleri iyi yapma düşüncesini bir kenara bırakmışsınız ve düşüncenin olmadığı "Zihinsizlik" noktasına ulaşmışsınız demektir. Eylemleriniz tahta bir kuklanın makinemsi hareketleri gibi olacaktır. Böyle bir zamanda kendinizin bilincinde olmayacaksınız ve zihniniz yaptığınız işle meşgul olmayacak. Böylece on kereden dokuzunda vücudunuz, elleriniz ve ayaklarınız hata yapmayacak. Ama zihniniz birazcık dahi olsun kayarsa, hedefinizi şaşıracaksınız. Zihinsizlik noktasına geldiğinizde her zaman hedefi tutturacaksınız.

Zihinsizlik durumu, zihnin var olmadığı bir durum değildir. Zihninizin sıradan halidir.

Çiçekler ve kuşlarla, tahtadan yapılmış bir adam gibi

Bunlar P'ang'ın sözleridir.[60] Kuşlara ve çiçeklere bakan tahtadan bir adam olmaya göndermedir. Kuşlar ve çiçekler gözlerinin önünde olsa da kalbi etkilenmez. Tahtadan bir adamın kalbi olmadığından bu, mantıklıdır. Öyleyse nasıl siz, kalbi olan bir adam olarak, tahtadan bir adama dönüşebilirsiniz?

Tahtadan adam bir semboldür. Kalbi olan bir insan olarak tahtaya denk olamazsınız. İnsan olarak kesinlikle tahta veya bambu gibi olmamalısınız.

Bu, çiçeklere bakma ve zihnin kendini bu eyleme kaptırması meselesi değildir. Burada söylenen zihnin sıradan hali (61), Zihinsizlik halidir. Ok atmak bu eylemi gerçekleştirme değil, zihni bu eyleme hazırlama meselesidir. Burada söylenen oku zihin en sıradan halindeyken atmanızdır.

Zihnin sıradan haline Zihinsizlik hali denir. Sıradan zihni değiştirirseniz form da değişeceğinden, hem iç hem dış hareket eder. Her şeyi karışık bir zihinle yaparsanız hiçbir şey olması gerektiği gibi olmaz. Bir adam karışık bir şekilde konuşuyorsa tek bir kelimesine bile iltifat edilmez.[62] Hayran olunması gerekenin bütün Budaların sabit zihni olduğu hissedilir.

"Derin aşama" ve bu bölüm savaş sanatlarından hastalığı atabilecek bir zihne sahip olmanıza yardımcı olmak içindir.

Rahip Chung-feng[63] "Zihni serbest bırakan zihni koruyun" dedi

Bu sözün iki anlamı var.

İlk anlamın uygulaması şöyle: Eğer zihni serbest bırakırsanız hedefine ulaştığında orada takılıp kalmasına izin vermeyin, geri dönmesini sağlayın. Eğer kılıcınızla bir darbe indirirseniz zihninizin o darbede durmasına izin vermeyin, zihninizi geri getirin.[64]

Daha derin anlamı ise şudur: Zihni serbest bırakarak istediği yere gitmesine izin verirsiniz.[65] Zihni serbest bırakmak gitmesine izin ver-

mek ve onu durdurmamaktır. "Zihni serbest bırakan zihni koru" tam olarak bu anlama gelir. Çünkü zihin serbest kaldığında ve her zaman ağa çarpmış gibi geri geliyorsa özgür olmayacaktır. Zihni serbest bırakan zihnin gitmesine izin verir ve onu durdurmaz. Rahat bir zihne sahip olursanız hareketleriniz özgür olur.

Köpekler ve kediler bile tasmasız daha iyi yetiştirilir. Kayışa bağlı bir köpek ya da kedi iyi yetiştirilemez.

Konfüçyüs'ün kitabını okuyanlar "hürmet"[66] kelimesine takılırlar. Bu kavramı diğerlerinin üzerine yerleştirdiklerinde ve bütün hayatlarını bu kavrama uygun olarak yaşadıklarında, zihinleri tasmalı bir kedininkine benzer.

Biz de Budizm de hürmet kelimesine sahibiz ve sutralar "Rahat Konsantre Zihin"den[67] bahseder. Bu ikisi anlam olarak birbirine çok yakın görünür. Zihninizi bir şeye yoğunlaştırın ve hiçbir şeyden etkilenmesine izin vermeyin. Elbette bir de hürmetle konuşmak Buda'nın ve öğretilerinin kendisidir cümlesi var. Budist bir imgeyle karşılaşıldığında kişinin saygı dolu bir selama odaklanması söylenir. Tüm bunlar hürmet kelimesiyle kastedilenlerden farklı değildir.

Yine de tüm bunlar karışık bir zihni sakinleştirmenin parçalarıdır ve zaten sakin olan bir zihnin onlara ihtiyacı yoktur.

Lord Fudo'nun[68] adını ağzına aldığında duruşunun düzgün olmasına dikkat et, avuçlarını birleştir ve onun hareketsiz formunu zihnine yerleştir. Bu noktada karmanın üç koşulu- vücut, ağız ve bilinç[69]- bir ve eşittir. Yoğunlaşma tamdır. Buna üç gizemin evrenselleştirilmesi denir.[70]

Bu yüzden kasıtları çerçevesinde bunlar hürmet kelimesiyle aynı anlama gelir ve hürmet orijinal zihnin erdemiyle uyum içindedir.

Ancak zihnin durumu yalnızca bu tören süresince devam eder. Avuçlarınızı ayırır ve Buda'nın adını söylemeyi bırakırsanız[71], Budist

imge zihninizden kaybolur ve bir kere daha kafa karışıklığınıza geri dönerseniz. Bu, tamamen huzur bulmuş bir zihin değildir.[72]

Zihnini sakinleştirmeyi başaran adam üç koşulu yerine getirmemiş olsa da dünyanın tozuna dokunup lekesiz kalmayı başarabilir. Bütün gün dünyanın içinde hareket etse de, kendisi sabittir. Bu, sayısız dalgaları takip eden ama aslında hiç kımıldamayan ay gibidir. Bu Budist kanunların sonuncusuna ulaşan kişinin haresidir.

Bunları Budist rahiplerden aldığım talimatlar doğrultusunda yazıyorum.[73]

HAYAT VEREN KILIÇ[1]

YÜZ VÜCUT DURUŞU

Yüz çeşit vücut duruşu olmasına rağmen, hepsi aynı amaç içindir: Rakibi yenmek.

Bunlardan önce gelen, en zoru, *shuji shuriken*'dir.[2]

Yüzlerce pozisyonu veya çok sayıda tekniği öğretebildiğiniz veya öğrenebildiğiniz halde, *shuji shuriken* başlı başına, birinin hareketlerini gözlemlemeye dayanır. Siz ve rakibiniz yüzlerce değişik duruş biliyor olsanız da, dövüşün sonu shui shuriken kullanılarak getirilir. Çünkü bu gizli bir gelenektir, biz gerçek Çince karakterlerle kelimeleri yazmasak da yazılan karakterlerin anlamı aynıdır.

Varlığın ve yokluğun ritmi[3]

Bu, *shuji shuriken* ile bağlantılı olarak var oluş ve yok oluş dersidir. Belirgin olduğunda, var oluş; kaybolduğunda, yok oluştur. Kaybolan ve belli olan var oluş ve yok oluş *shuji shuriken*'i oluşturur.

O, kılıcı kavramış eldedir.

Budizmde de, varlıktan ve yokluktan bahsedilir ve bunu örnek alabiliriz.

İnsanlar genel olarak varlığı görür ama yokluğu görmez. *Shuji shuriken* sayesinde hem varlığı hem yokluğu görürsünüz; varlık vardır ve yokluk da vardır. Varlık anında varlığa saldırırsınız; yokluk anındaysa yokluğa saldırırsınız. Ayrıca var olmayı beklemeden yokluğa saldırmak ve yokluğu beklemeden varlığa saldırmak mümkündür. Bu bağlamda varlığın varlık ve yokluğunda varlık olduğu söylenebilir.

Lao tzu'nun[4] yazıtlarında şöyle denir:

Değişmeyende varlık vardır.

Değişmeyende yokluk vardır.[5]

Yani varlık her zaman vardır ve yokluk da her zaman vardır. Giz-

li olduğunda varlık yokluktur; kendini belli ettiğinde yokluk varlıktır.

Örneğin su kuşu suyun üzerinde yüzdüğünde bu onun varlığıdır, suyun altına daldığında bu onun yokluğudur. Bu yüzden "bu varlıktır" diye düşündüğünüzde bile onun gizli olduğunda yokluk olduğunu bilin ve yine, "Bu yokluktur" diye düşündüğünüzde onun kendini belli ettiğinde varlık olduğunu bilin.

Bu şekilde varlık ve yokluk kavramları gizli veya ortada olmakla alakalıdır. Var oluşları birdir. Bu yüzden hem varlık hem yokluk değişmeyenin içindedir.

Budizmde buna kökten varlık ve kökten yokluk denir. Bir insanın ölümünde varlık saklıdır; bir insanın doğumunda yokluk ortaya çıkar. İkisinin de özü değişmemektir.

Hem varlığın hem de yokluğun kılıcı tutan elde olduğunu söylüyoruz ve bu gizli bir gelenek. Ona *shuji shuriken* deniyor. El düz olduğunda varlık saklı; avuç yukarı baktığında, yokluk ortada. Bunu söyleyebiliriz ama öğreti kişiden kişiye doğrudan aktarılmadığı sürece kelimeleri anlamak zordur.

Varlık olduğunda onu görmeli ve saldırmalısınız. Yokluk olduğunda onu görmeli ve saldırmalısınız.

Bu yüzden varlığında yokluğunda varlık olduğu söylenir. Varlık denilen yokluktan başka bir şey değildir ve yokluk denilen varlıktan başka bir şey değildir. Varlık ve yokluk iki ayrı parça değildir; eğer *shuji shuriken*'in varlığını ve yokluğunu birbirinden farklı görürseniz yüz teknikte ustalaşsanız bile zafer kazanamazsınız. Tüm savaş sanatı teknikleri en yalın haliyle bu adımda bulunabilir.

SUDAKİ AY VE ONUN GÖRÜNTÜSÜ[6]

Sudaki Ay cümlesi şu gerçeği ifade eder; eğer rakibinizle aranızda belirli bir mesafe varsa, onun kılıcı size ulaşamaz. Bu mesafeyi korumak için savaş sanatlarını kullanıyoruz. Bu mesafenin içine adım atmak ve düşmanınız fark etmeden hamle yapmak ayın sudaki görüntüsünü delmeye benzer.

Maça başlamadan önce zihninize sudaki ay görüntüsünü yerleştirmeli ve sonra rakibinizle karşılaşmalısınız. Bu mesafenin ne olduğu sözlü olarak aktarılmalıdır.

GİZEMLİ KILIÇ

"Gizemli Kılıç"ın önemi büyüktür ve vücuttaki bir yeri işaret eder.[7] Kendinizden bahsettiğinizde Gizemli Kılıç'taki kılıç kelimesi için kullanılan karakter olduğu gibi yazılmalı ve kılıç olarak anlaşılmalıdır. Sağa veya sola hamlede kendi kılıcınız Gizemli Kılıç konumundan ayrılmaz. Bu cümlenin temelinde kılıç için kullanılan Çince karakter yatar.

Düşmanınızdan bahsederken kılıç kelimesi gözlemlemek olarak yazılmalı ve anlaşılmalıdır.[8] Düşmanınızın Gizemli Kılıç'ının konumunu gözlemler ve onu kesersiniz, yani bu noktada gözlem hayati önem taşır. Gözlemlemek kelimesinin anlamı budur.

İki Çince karakter: Shin ve Myo[9]

Shin içerideyken Myo dışarıyı gösterir. *Shinmyo* veya esrarengiz kelimesi buradan gelir.

Shin ve myo kelimelerinin anlamlarını açıklamama izin verin. *Shin* içeride myo dışarıdadır. Buna Shinmyo veya gizem denir. Örneğin ağacın içinde Shin olduğundan ağaç çiçek açar, çiçekler güzel kokar, yeşil renk belirir ve dalları uzayıp yaprakları oluşur. Bunlara myo denir. Ağacı parçalara bölecek olursanız shin'i göremezsiniz. Ama o olmasa dışarıda çiçekler ve yapraklar olmaz.

İnsanlar için de aynısı geçerlidir, vücudu kesip açsanız da Shin olarak tanımlayacak bir şey göremezsiniz. Ama içinde Shin olduğunda insan pek çok eylemi gerçekleştirip vefa borcunu öder.

Shin Gizemli Kılıç'ın konumunda olduğunda, ellerde ve ayaklarda pek çok myo ortaya çıkar, çarpışmanın ortasında çiçekler açar.

Shin, zihnin efendisi olarak harekete geçer.[10] Shin içerdedir ama

dışarıdaki zihni kullanır.[11] Dahası zihin Chi'den yararlanır. Chi'yi kullanır ve Shin'i korumak için dışarıda kalır. Eğer bu zihin tek bir noktada kalacak olsaydı yararlılığı sınırlı olurdu. Bu yüzden zihnin tek bir yerde kalmaması önemlidir.

Usta bir insan örneğin içeride kalır ve işleri halletmeleri için hizmetkârlarını dışarı yollar. Eğer hizmetkâr gittiği yerde kalır ve eve dönmezse yararlılığı ortadan kalkar.

Eğer zihniniz bir noktada takılır ve orijinal kalitesine dönmezse savaş sanatlarındaki yeteneği azalır. Bu yüzden zihnin tek bir yerde kalmaması kuralı sadece savaş sanatları için geçerli değildir. Bu prensip her şeye yayılır.

Bu anlayış şu ikisini içerir: Shin ve zihin.

- Hastalığı Atmak: Rakipte Üç Hastalık Noktası[12]
- Gözleri Sabitlemek[13], Ritmi Yakalamak (bu sözel olarak aktarılmalıdır)
- Atlamak[14]

Hızlı ya da yavaş adım atılması istenmez. Bunu her zamanki gibi yapmanın en iyi yolu; yumuşakça ve bilinci kullanmadandır. Kişi orta yolu seçer, ne çok uzağa gider ne gereğinden az uzaklaşır. Hızlı gitmek korku göstergesidir; yavaş gitmek korkunun ve düşmandan etkilenmenin göstergesidir. Ne olursa olsun asla dengenizi kaybetmemelisiniz.

Bir adamın gözleri açıksa ve önünde yelpaze sallarsanız, gözlerini kırpıştırır. Göz kırpmak bu örnekte zihnin sıradan halinin göstergesidir ve dengenin bozulması anlamına gelmez. Ama bunu sürekli tekrarlayın, adamı şaşırtmak için yelpazenizi birkaç kez sallayın. Eğer gözlerini kırpıştırmazsa içine doğru hareket etmiş demektir.

Zihin göz kırpmaya karşı koyar, "Bunu yapmayacağım," diye düşünür ve başarır. Böylece aşağıdan yukarı hareket eder. Sıradan koşullarda bir nesne göze yaklaşırsa göz ister istemez kırpışacaktır.

Zihnin sıradan halini kaybetmemek hayati önem taşır. Eğer "Kımıldamayacağım," diye düşünüyorsanız bunu çoktan yapmışsınız demektir. Hareket etmek, hareket etmemenin temelinde yatar. Birinin gözlerini kırpıştırması olağandır. Gözlerini kırpıştırmıyorsa zihni hareket ediyor demektir.

Sıradan bir şekilde adım atmak daha iyidir, sıradan zihni değiştirmemek gerekir. Bu biçimin ve zihnin dengede oldukları noktadır.

TEK PRENSİP[15]

Rakibinizle doğrudan karşılaştığınızda kullandığınız zihinsel tavır budur; ayrıca mızrak kullanıldığında geçerli olan zihin durumudur.

Genel olarak konuşmak gerekirse savaş sanatlarında ne yaparsanız özgürce yaparsınız. Bu yüzden zor duruma düşmeniz ciddi bir konudur. Bunu aklınızda tutarak şu sözlere dikkat edin: Dikkatli olmak ani bir felaketin kucağına düşmemektir. Bütün bunlara tek prensip denir (16). Düşmanınızla karşılaştığınızda veya mızraklı bir düşmanla yüzleştiğinizde temkinli olmaktır. Ayrıca zor durumlarda kullanılan temkin de budur. Örneğin arkanızda duvar olduğu için geri çekilemediğiniz ve düşmanınızın size doğru ilerlemeyi sürdürdüğü durumlarda. Tek prensip aşırı zor veya aşırı önemli durumlar için geçerlidir.

Kılıcınız olmadığında ve mesafeyi yanlış hesapladığınızda veya bir tarafa bakıp belirli bir eyleme odaklandığınızda veya ihmalkâr davrandığınızda harekete geçmek zordur. Bunları akılda tutmaya tek prensip denir ve sır olarak saklanması gerekir.

Siz ve düşmanınız -her biri bir adım

İki kılıç da aynı uzunlukta olduğunda veya kılıcınız olmadığında alınan önlemdir.[17]

Düşmanınız ve siz birbirinize benziyorsanız kılıç vücuttan bir adım uzağa uzanacaktır. O bir adımlık mesafeden kaçınabilirseniz, düşmanın

hamlesinden de kaçınabilirsiniz. Bir adımdan daha yakına gelmek tehlikelidir.

DOĞRU VE NİHAİ TEK VURUŞ

Doğru ve nihai'nin anlamı en son demektir. Tek vuruş kılıçta değildir. Rakibin niyetini gözetmektir, bu öğreti gizli kabul edilir. Tek vuruşun bu önemli sırrı, rakibinizin hareketlerini gözlemlemektir. Şunu anlamalısınız ki, rakibinizin niyetini gözetlemek ilk veya tek vuruştur; sizin kılıcınızın vuruşu, rakibinizin hareketine göre ikinci vuruştur.

Bunu temeliniz yapın ve bunu birçok yolda kullanabileceksiniz. Bunlar shuriken, Sudaki Ay, Gizemli Kılıç ve Hastalık'tır. Bu dördü ve bir fazlası, eller ve ayakların hareketiyle, beş olur. Biz bunları "Beş İçgüdü, Bir Gözlem"[18] diye öğreniriz. Shuriken'i gözetlemek bir gözlem olarak adlandırılır; geri kalan dördü akılda tutulur ve böylece içgüdü olarak adlandırılır.

Gözlem denilen gözünüzle gördüklerinizdir; içgüdü denilen zihninizle gördüklerinizdir.[19] Meditasyonun veya düşünceler aracılığıyla görmenin anlamı budur.[20]

Dört içgüdü bir gözlem demiyor olmamızın nedeni hepsini bir araya toplayıp beş içgüdü adını vermemizdir. Aralarında shuriken'i bir gözlem olarak adlandırırız.

Shuriken, Sudaki Ay, Gizemli Kılıç, Hastalık ve Vücut ile Uzuvlar- bunlar beş içgüdüdür. Aralarında dördü zihin gözüyle görülür ama aralarında gözle görülen Shuriken'e bir gözlem denir.

Sudaki Ay'ın, Gizemli Kılıç'ın, Hastalık'ın ve Vücut ile Uzuvların sınıflandırılması:

Sudaki Ay[21] mekânı değerlendirmektir[22].

Gizemli Kılıç[23] vücudun konumunu değerlendirmektir.

Vücut ve Uzuvlar rakibinizin ve kendinizin hareketlerini gözet-

lemektir.

Hastalık shuriken'i gözetlemek içindir.

Böylece, buradaki esas olan son nokta shurikende neyin belli ve neyin henüz belli olmadığını görmektir. Dördü gerçekten umumidir. Shuriken'i görmek için hastalıktan kurtulmak gerekir. Hastalıktan kurtulamazsanız hastalık tarafından ele geçirilirsiniz ve görüşünüz hatalı olur. Görüşünüz hatalı olursa kaybedersiniz. Hastalık denilen zihnin hastalığıdır ve zihnin hastalığı, zihnin orada burada durmasıdır.

Öyle hareket etmelisiniz ki zihniniz kılıcınızla vurduğunuz yerde durmamalı. Bu zihni hem bir kenara bırakma hem de bırakmamadır.

Düşmanınız gardını alıp kılıcının ucuyla size karşılık verirken, kılıcını kaldırdığı anda ona saldırmalısınız.[24]

Düşmanınıza saldırmak istiyorsanız, size saldırmasına izin vermelisiniz. Düşmanınız size saldırırsa, çoktan kendisine saldırılmış olacaktır.

Sudaki Ay pozisyonu alın. O noktadan sonra zihninizi nasıl koruduğunuza ve zihninizin nasıl hareket ettiğine dikkat etmelisiniz. Eğer belirli bir konuma geçmeyi arzuluyorsanız ve düşmanınız çoktan o konuma geçmişse, bu durumu kendi seçiminizmiş gibi değerlendirmelisiniz. Eğer amaçlarınız değişmezse düşmanınız ve sizin aranızdaki mesafe o mesafeyi beş adım olarak belirleyen o da olsa, siz de olsanız aynı kalacaktır.

Eğer bir adam belirli bir konum seçerse en iyisi bunu yapmasına izin vermek ve boş vermektir. Belirli bir şeye takılmak arzulanmayan bir durumdur. Vücudunuzun yükü az olmalıdır. Ayakların konumu ve vücudun duruşu Gizemli Kılıç konumundan kopmayacak şekilde yapılmalıdır. Bunu aklınızda tutmalı ve maç başlamadan önce değerlendirmelisiniz.

GİZEMLİ KILIÇ'I GÖRMEK: ÜÇ SEVİYENİN SINIFLANDIRILMASI[25]

Zihnin gözüyle görmek temel kabul edilir. Çünkü ancak zihin ile gördüğümüzde göz devreye girer. Bu yüzden gözle görmek zihin ile görmekten sonra gelir.

Gözlerle gördükten sonra vücut ve uzuvlarla görmeliyiz. Vücudun ve uzuvların düşmanın Gizemli Kılıç'ından kopmaması için bunu yapmaya "vücut ve uzuvlarla görmek" denir.

Gözle görebilmek için zihinle görmek zaruridir. Düşmanın Gizemli Kılıç'ına göre elleri ve ayakları düzenlemek için gözle görmek zaruridir.

Zihin sudaki ay gibidir.
Duruş aynadaki yansıma gibidir.

Bu satırlar savaş sanatları için uygun zihin halinin, ayın suya boyun eğmiş hali olduğunu söyler. Bu, aynı zamanda zihninizin aynaya boyun eğmiş halidir. Kişinin zihni, ayın suya kayması gibi, nesneye kayar[26]. Bu ne kadar olağandır!

Gizemli Kılıç konumunu suyla ve zihninizi ayla kıyaslayın, zihni Gizemli Kılıç konumuna getirin. Zihin gittiğinde vücut da gider. Vücut zihni takip eder.

Bu satırlar aynayla Gizemli Kılıç konumunu karşılaştırabilmeniz ve vücudunuzun yansıma gibi akıp gitmesine izin vermeniz için bu bölümün kalbine yerleştirilmiştir.

Ay, belirgin bir hızla yansımasını suyun yüzeyine kaydırır. Gökyüzünde, çok uzaklarda olsa da bulutlar çekildiği anda yansıması suyu deler. Bu, göklerden parça parça gelen ve sonra yansıyan bir şey değildir. Göz açıp kapayıncaya kadar gerçekleşir.

Öyleyse bu bir benzetmedir; insanın zihni ayın suyu deldiği kadar hızlı hareket etmelidir.

Budist yazıtlarda zihnin yumuşaklığı da sudaki aya veya aynadaki yansımaya benzetilir. Bunun anlamı ayın suda hareket etmesi değildir,

ama dipte onu aradığınızda kaybolmasıdır.

Ne zaman ki bir şey –herhangi bir şey- aynayla yüzleşir, yansıması karşıda belirir. Bu, heves için kullanılan benzetmedir.

İnsanın zihni de işte böyle nesneden nesneye kayar. Göz açıp kapayıncaya kadar T'ang Çin'ine kadar gidebilir. Ve tam siz ufak bir uyku çekebileceğinizi düşünürken rüyalarınızda millerce ötedeki doğduğunuz kasabaya dönebilirsiniz. Buda, zihnin bu şekilde hareket ettiğini sudaki ay ve aynadaki yansıma benzetmelerini kullanarak açıklamıştır.

Yukarıdaki şiir savaş sanatlarındaki Sudaki Ay'a uygulandığında da aynıdır. Zihniniz ay gibi hareket etmelidir. Zihin gittiğinde vücut da peşinden gider. Bu yüzden bir karşılaşma başladığında vücudunuzu aynadaki yansımanın hareket ettiği gibi hareket ettirmelisiniz. Eğer yoğunlaşmanızı karnınızın altında tutmazsanız vücudunuz hareket etmez. Her koşulda vücudu ve uzuvları hareket ettirmenin mantığı aynıdır.

Saldırıyı aceleye getirmek kesinlikle arzulanmayan bir durumdur.[27] Aceleci saldırılar yapmak ya da birbiri ardına saldırı düzenlemek ancak yoğunlaşmanız karnınızın altınaysa ve karşılaşma başlamadan önce durumu iyice gözlemlemişseniz mümkündür. Yılmamak bu işin özüdür.

ZİHNİ GERİ GETİRMEK[28]

Zihnin çerçevesi şu cümlede açıklanır: Eğer kılıcınızla saldırıp "vurdum!" diye düşünüyorsanız zihin orada takılıp kalacaktır. Çünkü zihniniz vurduğunuz yerden geri dönmez, dikkatiniz dağılır, düşmanınızın vuruşu size isabet eder ve avantajınız hiçe indirgenir. Düşmanınızın ikinci vuruşuyla yenilirsiniz.

Zihni geri getirmek şu anlama gelir: Eğer bir darbe indirmişseniz, zihninizin darbenin indiği yerde kalmasına izin vermeyin. Hamle-

nizi yaptıktan sonra zihninizi geri getirip düşmanınızı gözlemleyin. Darbe almış olduğundan, büyük çaba harcayacaktır. Darbe almış, gururu incinmiş ve hakarete uğramış olduğundan öfkelenecektir. Öfkelenirse dikkatsizleşir.

Burada, eğer ihmalkâr davranırsanız, düşmanınız size darbe indirir. Onu boğa kadar öfkeli kabul etmek en doğrusudur. "Ona vurdum" diye düşünürseniz zihniniz o noktada kalır ve ihmalkâr olursunuz. Düşmanınız darbe aldığında bütün gücüyle saldıracaktır. Ayrıca ilk darbeyi yedikten sonra düşman daha temkinli bir hale geleceğinden, ona daha önce saldırdığınız gibi saldıramayacaksınız. Eğer ona saldırır ve ıskalarsanız inisiyatifi ele geçirip size saldırır.

Zihni geri getirmenin anlamı zihnin saldırdığınız noktada kalmamasını sağlamak, onu size geri dönmeye zorlamaktır. Zihninizi geri çağırmak ve düşmanı gözlemektir. Ya da en üst noktasında zihni hiçbir yere geri döndürmemek, düşmana düşünme fırsatı tanımaksızın ikinci, üçüncü kez saldırmasını sağlamaktır. Buna "arada saç telinin dahi geçeceği mesafe olmaması" denir.[29] Birinci hamleniz ve ikinci hamleniz arasında tek bir saç telinin dahi sığacağı boşluk olmamalıdır. Bu saldırdığınız, saldırdığınız ve yine saldırdığınız zihindir.

Zen soru ve yanıtlarındaki Dharma savaş alanında, tek bir satıra yanıt verirken bile uygun yanıtlar aradan saç telinin dahi geçemeyeceği hızla verilen yanıtlardır. Yanıt zamanını uzatırsanız zor duruma düşersiniz. Zaferin ve yenilginin açıklığı budur. Ve burada tek bir saç telinin dahi sığacağı boşluk yoktur.

İki üç kere üst üste saldırmak: Buna kılıcın aceleciliği denir.

- Bir patlamanın zihinsel hali[30]
- Boşluğun zihinsel hali[31]
- Sıkı zihnin zihinsel hali[32]

Bu zihinsel haller arasında "Patlamanın Zihinsel Hali" bir anda pek çok şeyden kurtulmaktır. "Birçok şey" demek birçok hastalık demektir.

Hastalık demek zihnin hastalığı demektir. Zihindeki konumlarına göre bu hastalıklar bir araya getirilmeli ve sonra hep birlikte atılmalıdır.

Budizmde buna bağlılık[33] denir ve küçümsenir. Zihniniz bir şeylere bağlıysa ve bir noktaya takılıyorsa, baktığınız yeri göremezsiniz ve akıl almaz yenilgilere uğrarsınız. Zihnin durmasının adı hastalıktır. Bu hastalıkları bir araya toplayan ve atan zihnin yaptığına patlama denir.

Bir seferde çeşitli hastalıklardan kurtulmak Yalnız Olan'ı gözden kaçırmamanız içindir. Yalnız Olan'a Boşluk denir. Bu boşluğun kendisi gizli bir kelimedir ve gizlice aktarılır.

"Boşluk" düşmanınızın zihnidir. Zihnin şekli ve rengi yoktur ve boştur. "Boşluğu, Yalnız Olan'ı görmek" tabiri düşmanın zihnini görmek anlamında kullanılır. Budizm, zihnin boşluk olduğu konusunda aydınlanmanızı sağlar. Zihnin boşluk olduğu konusunda söylev veren çok insan olsa da gerçekten aydınlanmış insan enderdir.

Sıkı zihin anlamına gelen Çince karakterler "zihni adamak" olarak okunabilir. Düşmanınızın zihni, kılıcı tutan ele yoğunlaşmıştır. Yumruğu kılıcı kavrar[34] ve tam oraya ve tam o anda, harekete geçmelerinden önce, saldırmalısınız.

Patlama, hareket eden veya etmeyen yerleri görme amacıyladır[35]. Buna "bir seferde yüz hastalığı atmak ve Boşluk'u gözden kaçırmamak" denir.

Düşmanınızın zihni ellerindedir, oraya takılmış veya oraya adanmıştır. Hareket etmeyen yere saldırmak "Boşluk'a saldırmak"'tır. Boşluk hareket etmez çünkü biçimi yoktur. Boşluk'a saldırmanın önemi hareket etmeyen yere saldırıyor olmanızdır. Buna Boşluk denir ve Budizmin temel prensibidir.

Boşluk'un içinde Sahte Boşluk[36] ve Gerçek Boşluk[37] ayrımı vardır. Sahte Boşluk'taki ilk Çince karakter "cansız" olarak okunabilir; Gerçek Boşluk'taki ilk Çince karakter "gerçeklik"tir. Durum böyle olduğuna göre Sahte Boşluk sahte ve cansız bir boşluktur ve hiçliğe örnektir. Gerçek Boşluk var olan boşluktur ve bu yüzden zihnin boş-

luğudur.[38]

Zihnin biçimi yoktur bu yüzden Sahte Boşluk'a benzer. Ama Bir Zihin vücudun efendisidir ve bütün yetenekleriniz zihindedir. O zihnin işlevi ve eylemleri hareketlerde saklıdır. Zihin hareket etmediğinde Boşluk'tur; Boşluk, hareket ettiğinde Zihin'dir. Boşluk hareket ettiğinde zihne dönüşür ve eller ile ayaklar oyuna katılır.

Kılıcı tutan el hareket etmezse ve siz o ele çabucak saldırırsanız buna boşluğa saldırmak denir.

Sıkı Zihin de görülmeyen zihindir. Ona da boşluk denir çünkü görülemez ve hareket etmez. Zihin, kılıcı tutan ele adanmıştır ama görülmez. Ele adanan zihin harekete geçmeden önce saldırmalısınız.

Zihnin boşluğunun görülemediğinden bahsediyoruz ve bu yüzden hiç'tir. Ama hareket ettiğinde pek çok şey yapar: Ellerle yakalar, ayakların adımlarıyla yakalar ve pek çok mucize gerçekleştirir. Bu, zihnin boşluğunun kendini göstermesi ve hareketidir.

Bu zihnin kitaplar aracılığıyla veya nutuklar dinleterek aydınlanmasının sağlamak zordur.[39] Uzun yıllar önce yaşamış olan insanlar kitaplar yazıp nutuklar attılar ve hem sözlü hem yazılı anlatılar onu Dharma'ya benzetir. Yine de zihni aydınlanmış olan çok az insan olduğu söylenir.

Bir insanın yetenekleri ve becerileri zihnin işidir, bu zihin hem cennette hem dünyadadır. Buna cennetin ve dünyanın zihni denir. Bu zihin hareket ettiğinde şimşek, yıldırım, rüzgâr ve yağmur getirir. Renkli, mevsimsiz bulutlar, kar ve hatta sıcak havada soğuk yağmur yağdırıp insana her tür dert çektirir.

Durum böyle olduğu halde bu Boşluk Cennet'in ve Dünya'nın içindedir ve onların efendisidir. İnsanın vücudundadır ve vücudun efendisidir. Dans ederseniz dansın efendisidir, No yaparsanız No'nun efendisidir. Savaş sanatlarını uygularsanız, savaş sanatlarının efendisidir, silahla ateş ederseniz silahın efendisidir. Yayı gererseniz yayın efendisidir. Ata binerseniz atın efendisidir.

Eğer bu efendi sapkınsa ata binemez, ok veya silahla hedefi tut-

turamazsınız. Eğer bu zihin oturmuş bir zihinse vücutta doğru pozisyon alır ve bütün yollar özgürce uygulanabilir.

Gözlerinizi bu zihne odaklamanız ve aydınlanmanız önemlidir. Herkes gözlerini bu zihne odakladığını ve onu kullanabildiğini söylese de gözlerini dikkatle odaklamış olanların sayısı azdır. Çoğu insanın aydınlanmamışlığı vücutlarında kendini gösterecektir. Bunu görüp anlayanlar bunun altından kalkabilirler.

Bir insan aydınlanmışsa, kelimeleri, eylemleri ve fiziksel duruşu düzgün ve doğru olacaktır. Eğer kendini bu şekilde taşımıyorsa aydınlandığını söylemek zordur. Doğru Zihne orijinal zihin denir[40]. Bir diğer adı da Yol'un Zihni'dir. Çarpık zihne aldanmış zihin veya insan zihni denir. Hayran olunacak kişi aydınlanıp orijinal zihne ulaşmış ve eylemleri bu zihinle uyum içinde olan kişidir.

Bu sözleri kendi zihnimi çok iyi anladığım için söylemiyorum. Doğrulaştırdığım bir zihinle uyum içinde ilerlemek, geri çekilmek, hareket etmek ve huzur bulmak benim için zor olsa da bunları söylüyorum. Çünkü bir Yol var ve biri bunu göstermeli. Bunu söyledikten sonra şunu da belirtelim, savaş sanatlarında zihniniz doğruysa ama vücudunuz ve uzuvlarınız bu zihinle uyumlu değilse eylemleriniz hiçe indirgenecektir.

Fiziksel hareketlerinizin gündelik hayatın Yol'uyla uyum içinde olmaması mümkün olsa da eğer savaş sanatlarında Yol'u kavramazsanız başarılı olamazsınız. Ve pek çok eyleminizde bu zihinden ayrılmasanız ve farklı sanatları uygularken onunla uyum içinde olsanız bile, bu noktanın ötesine gitmeyecektir. Bilinçli olarak bu noktanın ötesine geçtiğinde ve buna uygun hareket ederseniz her şeyin özüne ulaşmış başarılı bir adam kabul edilirsiniz.[41] Bu zihin tek bir sanata veya yeteneğe yöneltildiğinde o adam çalıştığı Yol her ne ise, o Yol'da yetenekli kabul edilir. Ama başarılı olduğunu söylemek zordur.

Bu konuda bir şiir var:

Zihni yoldan çıkaran
Zihnin ta kendisidir
O zihne
Aldırmazlık etmeyin.[42]

Bu da şu şekilde açıklanabilir:

İlk dizede bahsi geçen yoldan çıkmış zihin, karışık zihin tarafından yoldan çıkarılan orijinal zihin'dir.

"Zihnin ta kendisidir," dizesinde geçen zihin, karışık zihindir.

"O zihne," dizesinde tekrar karışık zihin kastedilir. "Aldırmazlık etmeyin," dizesinde bu işi yapacak olan ise orijinal zihin'dir. Orijinal zihni karışık zihne teslim etmemelisiniz.[43]

Bu şiir gerçeklerden ve yanılsamalardan bahseder.

İçimizde hem orijinal zihin hem de karışık zihin ya da dikkatsiz zihin yer alır. Eğer orijinal zihne ulaşır ve kendinizi onunla uyumlu bir şekilde yönetirseniz her şey yolunda gider. Ama bu orijinal zihnin üstü örtülür, karışık zihin tarafından bozulursa yaptığınız her şey bozuk ve yanlış olacaktır.

Orijinal zihin ve karışık zihin yan yana konulduklarında birbirlerinden kolayca ayrılan siyah ve beyaz gibi değildir. Orijinal zihin denilen zihin, anneniz ve babanız doğmadan önce sahip olduğunuz orijinal yüzdür ve biçimi yoktur.[44] Doğmaz ve yok olmaz. Biçiminiz, doğumda anneniz ve babanız tarafından size verilendir. Ama biçimi olmayan zihnin doğumda onlar tarafından size verildiğini söylemek zordur. Doğumda insana verilen vücuttur.

Bana Zen'in bu zihne ulaşmanın yolu olduğu söylendi. Zen gibi görünen yolları takip eden Zen'e benzeyen konuşmalar yapan pek çok adamdan bahsedildiğini duydum ama hiçbiri doğru yola girmemişlerdi.[45] Bu insanlar bir Zen inananından tamamen farklıdır.

Aldatıcı zihin denilen aceleci zihindir ve sadece kendisiyle ilgilenir. Acelecilik nedir diye soracak olursanız, kanın hareketidir.[46] Kan

hareket eder, tepeye çıkar, görüşünüzü değiştirir ve öfkenizi ortaya çıkarır. Yine, eğer biri, sizin tarafınızdan sevilen şeyden nefret ediyorsa öfkelenir ve içerlersiniz. Diğer taraftan başka biri nefret ettiğiniz bir şeyden nefret ediyorsa memnun olursunuz, yanlış olanı çarpıtır ve makul kabul edersiniz. Biri size para verirse onu mutlulukla kabul edersiniz ve yüzünüzde bir gülümseme belirir. Hastalıklı zihnin ortaya çıkmasıyla yüzünüz kızarır.

Bunun gibi durumlarda yanlış, prensibe dönüşür ve bütün bunlar hasta fiziksel vücuttan beslenen zihindir. Buna karışık veya dikkati dağılmış zihin denir. Bu gerçekleştiğinde, orijinal zihin saklanır ve karışık zihne dönüşür.[47] Sadece ve sadece hoşa gitmeyecek olaylar ortaya çıkar.

Yol'u anlayan bir adama saygı duyulur çünkü o adam her şeyin temeline orijinal zihni yerleştirir ve karışık zihni zayıflatır. Yol'u anlamayan adam sahtekârca hareket eder. Orijinal zihnini sakladığı ve karışık zihnini beslediği için kendi adını lekeler.

Her ne kadar bu şiir başarılı bir şiir sayılamayacak olsa da sapkın ve doğru olanı açıkça birbirinden ayırıyor. Karışık zihinle her ne yapılırsa sapkınlıktır. Eğer bu sapkın zihne sahipseniz savaş sanatlarında kaybedersiniz, okla hedefi ıskalar, ateşli silahlarda başarısız olur ve ata binemezsiniz. No performansınız tatsız, şarkı söyleşiniz kulak tırmalayıcı olur ve bütün kelimeleriniz her şeyi yanlış anladığınızı ortaya koyacaktır. Yaptığınız her şey sapkınlık olacaktır.

Eğer orijinal zihninizle uyum içindeyseniz, her şeyin sonu iyi gelir.

Eğer sahtekârlık yapar ve sonra onu inkâr ederseniz bu sahtekârlık kısa sürede ortaya çıkar çünkü karışık zihinle yapılmıştır. Zihniniz dürüstse insanlar bunu görür ve başka açıklama yapmanız gerekmez. Orijinal zihnin açıklanmaya ihtiyacı yoktur.

Karışık zihin zihnin hastalığıdır.

Karışık zihinden kurtulmak hastalıktan kurtulmaktır.

Eğer bu hastalığı atabilirseniz zihniniz hastalıktan kurtulur. Hastalıktan kurtulmuş bu zihin orijinal zihindir.

Eğer bu orijinal zihne ulaşabilirseniz savaş sanatlarının ustası olursunuz.

Her şey bu prensibi doğrular.

KILIÇSIZLIK ÜZERİNE

Kılıçsızlık teriminin manası, rakibinizin kılıcını almak değildir. Ne de kılıç kullanmaktaki yeteneğinizi gösterip ün yapmaktır.

Kılıçsızlığın anlamı elinizde kılıç olmasa bile diğeri tarafından kesilmemektir. Bu sözün anlamı kesinlikle "Nasıl kılıç kullandığıma bak!" demekte yatmaz.

Eğer rakibiniz kılıcının alınmasını istemiyorsa, siz almak için ısrar etmemelisiniz. Kılıçsızlık, rakibiniz bu tavır içindeyken bir de kılıcını almamaktır. Kılıcının alınması düşüncesiyle kendini yiyip bitiren bir adam, rakibini hedef almayı unutacaktır. Ve sadece kılıcının alınmamasını düşündüğünden, muhtemelen size darbe vuramayacaktır.

Darbe almamış olmak başlı başına bir zaferdir. Birinin kılıcını almayı sanat olarak düşünmek burada prensip değildir. Bu sözün pratikte uygulanış şekli, kesilmek istemeyen ama elinde kılıcı olmayan bir adamın kendini koruma biçimidir.

Kılıçsızlık bir kişinin kılıcını alma sanatı değildir; tüm araçları serbestçe kullanabilmektir. Kılıcınız olmadığında ve rakibinizinkini alıp kendinizinkiymiş gibi kullanmak istediğinizde, elinize geçen her şeyi kullanmalısınız. Elinizde sadece bir yelpaze olsa bile düşmanınızı yenebilmelisiniz. Kılıçsızlık bu tavrın adıdır.

Kılıcınız yoksa fakat bambu sopası taşıyorsanız ve rakibiniz uzun kılıcını kınından sıyırıp size saldırırsa, bambu sopanızı kullanarak onun kılıcını alabilmelisiniz. Fakat kılıcını almasanız bile, darbe indirmesini engelleyebilirsiniz. Bu başlı başına bir zaferdir.

Zihnin bu yapısı, Kılıçsızlığın esas anlamıdır.

Kılıçsızlık ne rakibinizin kılıcını almayı ne de ona darbe vurmayı içerir. Fakat eğer rakibiniz net olarak size darbe vurmaya çalışıyorsa, kılıcı alınmalıdır. Ancak daha baştan bu sözün temel anlamı kılıcı almak değildir. Mesafenin doğru anlaşılmasıdır.

Siz ve rakibiniz arasında muhakkak bir mesafe olmalıdır ve hangi mesafenin ötesine çıktığınızda rakibinizin kılıcının size ulaşamayacağını bilmelisiniz. Eğer bu mesafeyi doğru kavrarsanız düşmanınızın kılıcından korkmazsınız ve saldıracağını anladığınızda kendi değerlendirmenize göre hareket edebilirsiniz.

Kılıçsızlık tekniğiyle, size vurabileceği mesafede olmadığı sürece düşmanınızın kılıcını alamazsınız. Ama vuruş mesafesindeyse kılıcı alabilirsiniz. Kılıcı alırken sizi kesmesi riski mevcuttur.

Kılıçsızlık düşmanınızın kılıç taşıdığı ve sizin silah olarak sadece ellerinizi kullanabileceğiniz karşılaşmanın beklentisidir. Kılıç uzundur, elleriniz kısadır ve sizi kesebileceği mesafeye girmeksizin düşmanınıza vuramazsınız. Düşmanın kılıcına karşı ellerinizle mücadele edecek kadar iyi bir analiz gücüne sahip misiniz? Eğer öyleyse düşmanınızın kılıcı vücudunuzun önünden geçerken onun kılıcını ele geçirebilecek misiniz?

Koşullar hayati önem taşır ve düşmanınızla dikkatsizce mücadeleye girmemelisiniz. Yine de ona yaklaşmaksızın düşmanınızın kılıcını alabilme ihtimaliniz neredeyse hiç yoktur.

Kılıçsızlık, okulumuzun en gizli sırlarından biri kabul edilir. Vücut duruşları, kılıç pozisyonları, mekân, mesafe, hareket, zihnin işleyişi, düşmana yakın durmak, saldırı, hile... Bütün bunlar kılıçsızlık düşüncesinden gelir. Bu yüzden bu sanata bakışımızın temelidir.

Büyük potansiyel, büyük işlev[48]

Her şeyde öz[49] ve işlev vardır. Nerede öz varsa orada işlev vardır. Yay, örneğin, özdür; yayın ipini çekmeye, salıvermeye, hede-

fi vurmaya ise yayın işlevleri denir. Fener özdür, ışığı ise işlevdir. Su özdür ve buhar suyun işlevidir. Erik ağacı özdür, kokusu ve rengi ise onun işlevidir. Kılıç özdür; kesmek ve delmek onun işlevidir.

Bu sebeple, potansiyel özdür. Kendini gösteriş biçimine işlev denir. Çünkü erik ağacının özü vardır ve çiçekler bu özden beslenir; renkler oluşur[50] ve kokular ortaya çıkar. Aynı şekilde potansiyel içtedir, işlevi dıştadır. Saldırı ve savunma konusundaki pek çok strateji ve hile buna dayanır. Pek çok değişim potansiyel olduğu için gerçekleşir. Bu değişimlere işlev denir.

"Büyük" iltifat amacıyla kullanılan bir kelimedir. *Daimyojin, Daigongen* ve *Daibosatsu*[51] için kullanılır ve takdiri belli eder. Büyük potansiyel var olduğu için büyük işlev ortaya çıkar.

Zen keşişleri sınırsız özgürlükle hareket eder ve ne yaparlarsa yapsınlar, ne söylerlerse söylesinler her zaman mantık ve prensiplerle uyumludur. Buna hem "büyük doğaüstü güç" hem de "büyük potansiyel, büyük işlev" denir.

Her ne kadar buna doğaüstü güç veya doğaüstü değişim adı verilse de tanrı veya şeytan gibi tanrısal bir varlığın gökyüzünden inip mucizeler gerçekleştirmesiyle ilgisi yoktur. Bu, en yalın haliyle tam bir özgürlükle hareket etmektir. Kılıç duruşları, stratejiler ve hileler, silahları kullanmak, yukarı çıkmak, aşağı inmek, çıplak ellerle başkasının kılıcını almak veya tekme atmak- normal talimatların dışında bir özgürlükle yapıldıklarında bunların hepsine büyük işlev denir.[52]

Eğer potansiyel her zaman içte tutulmazsa büyük işlevin ortaya çıkması ihtimali düşüktür.

Davet edildiğiniz bir odada oturduğunuzda bile önce yukarı sonra sağa ve sola bakarak, kaza eseri bir şey düşmeyeceğine emin olursunuz. Kapının veya pencerenin yanında oturduğunuzda üzerinize düşebilecekleri aklınızda tutarsınız veya bir soylunun ya da yüksek rütbeli birinin yakınlarındayken beklenmedik bir şeyin ol-

ması ihtimaline kendinizi hazırlarsınız. Bir kapıdan girerken veya çıkarken bile dikkati elden bırakmazsınız. Tüm bunları sürekli zihinde tutmaya potansiyel denir.

Potansiyel her zaman içinizde var olduğundan acil durumlarda eyleme geçebilirsiniz. Buna büyük işlev denir.

Bu potansiyel olgunlaşmadığında işlev ortaya çıkmaz. Potansiyel olgunlaşır ve eğer her zaman farkındalığınızı korur ve bütün eğitiminizle çaba harcarsanız işlev ortaya çıkar. Eğer potansiyel donar ve sabitleşirse işlev olmaz. Eğer olgunlaşırsa vücudunuza yayılır ve büyük işlev her yerde meydana gelir. Ellerde ve ayaklarda, gözlerde ve kulaklarda.

Sadece savaş sanatlarını çalışan kişi büyük potansiyel ve büyük işlevin insanına elini kaldıramaz.

Bahsedilmesi gereken bir diğer konu bakış'tır. Büyük potansiyele sahip bir adam size bakarsa bu bakış zihninizi durdurur ve olduğunuz yerde kalıp kılıcınızı çekmeyi unutmanız muhtemeldir. Kılıcınızı doğru zamanda çekmeyi başaramazsanız yenilirsiniz.

Kedi fareye baktığında fare aşağı düşer. Farenin dikkati kedinin bakışına takılmıştır. Üzerinde yürüdüğü ayaklarını unutur ve düşer. Büyük potansiyele sahip biriyle karşılaşmak farenin kediyle karşılaşması gibidir.

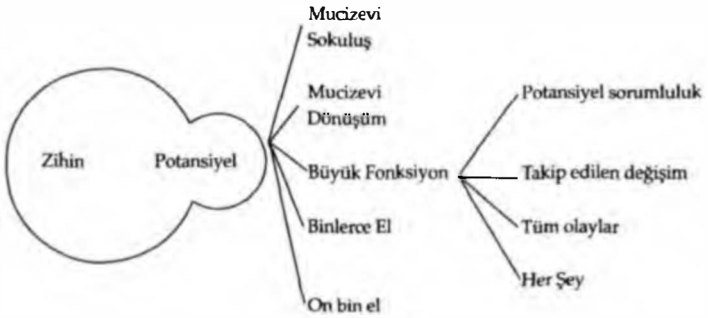
Zen dizelerinden birinin dediği gibi: " Açıkça belli olan büyük işlev için sabit bir kural yoktur".[53] "Açıkça belli olmanın" anlamı büyük potansiyele sahip olan adamın büyük işlevleri sizin gözlerinizin önünde belirir demektir. "Sabit bir kural yoktur" bu değerdeki bir adam icraatlara ve talimlere en az bağlı kalan olamaz anlamına gelir. "Kurallar"ın manası icraat, talimler ve talimatnamelerdir. Talimatnameler tüm disiplinlerde mevcuttur fakat kim ki kendi disiplininde derin kurallara ulaşırsa, onlara bağlanır ve memnun olur. Bu tam özgürlüktür ve büyük potansiyele sahip ve büyük işlevleri olan adam, kuralların ötesinde özgürdür.

Potansiyelin anlamı içinde ihmal olmamasıdır ve her şeyi merakla beklemesidir. Eğer potansiyel katılaşırsa, zihniniz potansiyel tarafından zincirlenir ve özgürlüğünü kaybeder. Bunun sebebi potansiyelin hâlâ olgunlaşmamasıdır. Olgunlaşmaya başladığında sürekli çabalar, bütün vücuda yayılır ve özgürce davranır. Bu, büyük işlev olarak adlandırılır.

Potansiyel *ch'i*'dir[54]. Bu pozisyonda potansiyel olarak adlandırılır[55]. *Ch'i* girdiğinde zihin içseldir. Potansiyel menteşedir, daha çok kapının menteşesi gibi. Anlamalısınız ki, zihin bedenin ustası, içeride oturan bir kişidir. *Ch'i* giriş kapısıdır ve zihne izin verir, usta olarak, dışarıdan oyuna katılır. Zihnin iyi veya kötü oluşu potansiyel'in iyi veya kötü oluşu ile bağlantılıdır. *Ch'i* giriş kapısını sıkıca koruduğunda bu, potansiyel olarak adlandırılır.

Biri kapıyı menteşelerinden sökebilir, dışarı çıkar ve iyilik veya kötülük yapar, hatta doğaüstü davranışlarda bile bulunabilir. Bu, her nasılsa, kapı hâlâ kapalıyken, aklına gelen düşünceye bağlıdır.

Bu yüzden potansiyel çok önemlidir. Eğer potansiyel hareket eder ve dışarı çıkarsa, büyük işlev oluşur. Bunun *ch'i* olduğunu düşünürseniz, yanılmış olmazsınız. İsmin değişimi bölgeye bağlıdır.

Bununla beraber, "iç" ve "giriş"'ten konuşulduğunda vücudun içinde kesinlikle böyle isimlendirilecek bir bölüm yoktur. Hem "iç" hem de "giriş" insanların söyledikleri kelimelerdir. Konuşmaya başladığınızda, bu "giriş" olarak adlandırılır, sonuca geldiğinizde, bu "iç" olarak adlandırılır. Bu durumda, bölgenin içi ve girişi sabit değildir.

Mahorata'dan[56] bir şiir şöyle der:
Zihin on bin hadiseyi takip eder ve bunlara göre yer değiştirir;
Bu yer değiştirişi tanımlamak imkânsızdır.

Bu dize Zen meditasyonu çalışanların sırrıdır. Buraya yazıldı çünkü savaş sanatları için hayati önem taşıyor. Ancak, meditasyon yapmayan biri için bunu anlamak zordur.

Savaş sanatlarında, "on bin hadise"nin anlamı, rakibinizin çeşitli hareketleridir ve sizin zihniniz her birisi ile hareket edecektir.[57] Eğer rakibiniz kılıcını kaldırırsa, zihniniz kılıçla birlikte yer değiştirir. Eğer kılıç sağa sallanırsa, zihin onunla hareket eder; eğer sola giderse; zihniniz takip eder. Bunun anlamı şudur: Zihin on bin hadiseyi takip eder ve bunlara göre yer değiştirir. "Bu yer değiştirişi tanımlamak imkânsızdır" cümlesi savaş sanatlarında esastır. Çok iyi anlaşıldığı üzere zihin bırakmaz, fakat "giden bir teknenin arkasındaki beyaz dalgalar gibidir".[58] Arkasında kaybolur, ileriye doğru yer değiştirir ve kontrol edilemez.

Tanımsız demek belirsiz ve görünmez demektir. Zihnin tamamen özgür olduğu anlamına gelir. Zihin tek bir yerde duracak olursa savaş sanatlarında yenilirsiniz. Gittiği yerde kalacak olursa, bunun sonuçları acımasız olacaktır.

Zihnin rengi ve biçimi yoktur, yani gözle görülemez. Eğer bir yere bağlanır ve durursa bu gözlemlenebilir. Beyaz ipek gibidir, kırmızıya boyarsanız kırmızı, mora boyarsanız mor olur. Bir şeye ya da diğerine takıldığında kişinin zihni kendini belli edecek ve görünür olacaktır.

İçteki düşüncelerin dışta yansımaları olacaktır.[59] Düşmanınızın hareketlerini dikkatli bir şekilde izlerseniz ve zihniniz onlara takılırsa büyük ihtimalle savaş sanatlarında yenilirsiniz. Bu dize zihninizi hiçbir yerde durdurmamanızı hatırlatmak için alıntılanmıştır. Şiirin ikinci bölümünü bir kenara bıraktım ve buraya yazılmadı. Şiirin bütününü Zazen çalışırken öğreneceksiniz. Savaş sanatları için ilk bölümü yeterlidir.

Savaş sanatları Budist Dharma'ya uyumludur ve Zen'le pek çok ortak noktası vardır. Bu ortak noktalar arasında bağ kurmaktan ve şeyler tarafından hapsedilmekten kaçınma yer alır. Her şeyin özü budur. Bir yere bağlı kalmamak her şeyin özüdür.

Eguch'i'nin fahişesi rahip Saigyo'nun[60] şiirine bu yolla cevap verir:

Senin bu dünyayı reddettiğini duydum,
Düşüncem şudur: Zihnini bu geçici konaklama için durdurma.

Savaş sanatlarında bu şiirin özellikle ikinci kısmına dikkat etmeniz gerekir.

Hangi gizli gelenekten geliyor olursanız olun, hangi tekniği kullanırsanız kullanın eğer zihniniz bu tekniğin hapsindeyse yenilirsiniz. Zihniniz hapis olmamalı- ne düşmanınızın eylemleri ne kendi eylemleriniz tarafından. Bu, hayati önem taşır.

Keşiş Lung-ch'i[61] rahiplerle bir toplantısında der ki;

Mevcut olan direği direk olarak görmeyin; mevcut olmayan direği direk olarak görmeyin. Varlıktan ve yokluktan kurtulun ve onların ardında yatanı sahiplenin.

Bu sözleri bütün disiplinler için geçerli kabul edebilirsiniz. Burada onlardan bahsediyorum çünkü bilge bir adam[62] savaş sanatları çer-

çevesinde öğretilebileceklerini söyledi.

"Mevcut olan ve mevcut olmayan direğin" anlamı varlığı ve yokluğu, iyiyi ve kötüyü belirlemenizdir. Varlık kavramını zihninize yerleştirmeniz arzulanmaz. Ama yokluk kavramı daha kötüdür. Bu nedenle direği görmeyin[63] denir. Bu dizenin anlamı budur.

Varlık ve yokluk, iyi ve kötü zihnin hastalıklarıdır. Bu hastalıkları zihinden atmazsanız yaptığınız hiçbir şey iyi olmaz; bu yüzden varlığı ve yokluğu reddetmek gerektiği söylenir. Son dize varlığı ve yokluğu kovup onların ötesine geçmeyi savunur.

Budist Dharma'da başarılı olan biri için bile varlıktan ve yokluktan[64] bağımsız bir göze kavuşmak zordur.

Kanunu bir kenara bırakmalısın.
Sahte kanunu bir tarafa bırakmalısın.

Bu dizelerin kalbindeki kanun kelimesi, gerçekliğin kanunudur. Gerçek kanun bu olsa bile aydınlandıktan sonra zihniniz buna takılmamalıdır. Kanunu bir kenara bırakmalısın dizesinin anlamı budur.

Gerçek kanunu keşfedip aydınlandıktan sonra onu zihninizde tutarsanız çöpe dönüşür. Sahte kanun derken kastedilen budur. Gerçek kanunu bir kenara atmalı ve sahte kanunu kucağınızda tutmamalısınız. Bu prensipler dahilinde yapılan eylem başarılı olur; bunları bir kenara bırakmayı küçümsemeyin. Ama sonunda zihinde hiçbir şey kalmamalıdır. Bu durum zihni boş tutarak, sıradanlığı koruyup özel şeylerden uzak durarak elde edilir. Bu noktaya ulaşamazsanız savaş sanatlarında başarılı olduğunuzu söylemeniz zordur.

Klanımız savaş sanatlarıyla yakından ilgilendiğinden hep savaş sanatlarıyla ilgili konuşuyorum; ama anlattıklarım sadece savaş sanatlarıyla sınırlı kabul edilmemelidir. Bütün yollar böyledir.[65]

Savaş sanatlarında, savaş sanatları zihnini geride bırakmamak bir hastalıktır. Okçulukta, okçuluk zihnini geride bırakmamak bir hastalıktır. Sadece sıradan zihninizi kullanacak ve onunla kılıç çekecek,

ok atacaksınız. Okçuluk zor olmayacak ve kılıcı özgürce kullanabileceksiniz.

Hiçbir şeye şaşırmadığından sıradan zihin herşey için iyidir. Ama sıradan zihninizi kaybederseniz ne söylemeyi denerseniz deneyin sesiniz titrer. Sıradan zihninizi kaybederseniz, başkalarının önünde bir şey yazmayı denediğinizde eliniz titrer. Sıradan zihin göğsünüzde hiçbir şey bırakmamaktır, bütün izlerden kurtulup göğsü boşaltmaktır. Buna sıradan zihin denir.

Konfüçyüsçü klasikleri okuyanlar sıradan zihnin prensiplerini anlamaz ama hürmet kelimesine takılırlar. Hürmet kelimesinin özü en önemli prensip değildir. Olsa olsa merdivenin birinci ya da ikinci basamağının kurallarıdır.[66]

Savaş sanatlarını anlatan bu kitabın ilk bölümüne Ayakkabı Sunuş Köprüsü adını verdim. Çoğunlukla bir katalog olduğu söylenebilir. Anlatılanlar doğrudan merhum babam *Tajima no Kami* Muneyoshi ve onun öğretmeni Kamiizumi Musashi no Kami Fujiwara Hidetsuna tarafından aktarılmıştır. Bu bölüm anlatılanların doğru anlaşılmalarına yardımcı olmak amacıyla kopyalanıp sunuldu.

İkinci ve üçüncü bölümler bu derslerin dışında ayrı bir aktarımdır.[67]

Merhum babam hayatı boyunca Yol'un farkında oldu, hiçbir zaman zihninden kayıp gitmesine izin vermedi. Uyurken veya yemek yerken bile bu nedenle yolun gizemli kurallarını anladı. Beni sağında veya solunda tutarak yolun inceliklerini tartışır ve derinliklerini öğretirdi. Ne zaman en ufak bir şey duysam onu saygıyla ve sevgiyle bağrıma basardım.[68]

Yetişkin olduğumda kılıcı elime alıp babamın sanatını takip ettim ama hâlâ özgürce uygulayamıyordum. Sonunda cennetin hürmetini bilme yaşını[69] geçtim ve bu yolun bilgeliğini anladım. Ne zaman prensiplerden birini anlasam kaydını tuttum. Ve tüm bunlar pek çok aşamadan geçti. Sonunda bir zihne geri döndüler. Ve bir zihin pek

çok şeyi aktarır. Ve pek çok şey bir zihinde toplanır. Sonunda bunların bulunacağı yer odur.

Bu gözlemleri iki bölüm halinde yazarken onları üç bölümlük bir kitabın ilk bölümüyle birleştiriyorum. Bu kitap klarına aktarılacaktır.

Kan'ei'nin[70] *dokuzuncu yılında, Çin takvimine göre Jinshin'de*
Dokuzuncu ayın şanslı gününde

Kamiizumi Musashi no Kami Fujiwara Hidetsuma
Merhum babam ,Yagyu Tajima no kami Taira Muneyoshi
Oğlu, Yagyu Tajima no kami Taira Munenori

İkinci ve üçüncü bölümleri; " Ölüm Dağıtan Kılıç" ve " Hayat Veren Kılıç" diye adlandırdım.[71] Bu çalışmanın kalbinde insanları öldüren kılıcın aslında tam aksine onlara hayat veren kılıç olabileceği yatıyor. Karmaşaya düşmüş bir toplumda pek çok kişi nedensiz yere öldürülür. Ölüm dağıtan kılıç karmaşa içindeki topluma düzen getirmek için kullanılır; ama bu yapıldıktan sonra aynı kılıç hayat veren kılıca dönüşemez mi? Bu yüzden bu bölümlere bu adları verdim.

SONSÖZ

On yedinci yüzyılın ilk yarısında kendilerine ait bir tarz geliştiren tek kılıç ustaları Munenori ve Musashi değildir. Munenori öldüğünde en az iki yüz kılıç ustalığı okulu vardı. Bunların çoğu Edo'daydı ve kaliteli eğitim verdiklerini, sanatın en derin sırlarını öğrettiklerini iddia ediyorlardı. Sanata yaklaşımları büyük farklılıklar gösteriyordu: Itto kılıç okulundan Ono no Tadaaki tekniğe ağırlık verirken, felsefeye önem veren ve tekniği sanatın en önemsiz parçası kabul eden Mujushin okulundan Odagiri Ichiiun'a ve Zen öğretileriyle kılıç kullanma tekniği arasında orta yolu bulmaya çalışan Munenori'nin Yagyu Shinkage-ryu'suna kadar pek çok tarz vardı. Bunlar arasında shogunların genelde itibar ettikleri Munenori'nin okuluydu ve bu itibar Munenori'nin dünyasının çok ötelerine ulaştı.

Munenori sadece klanını geleceğe taşıyan bir yapı kurmakla kalmadı, kendisine öğretilenleri değerlendirip mükemmelleştirerek atalarını ve öğretmenlerini onurlandırdı. Vefalı bir evlat, gururlu bir baba ve sadık bir tebaaydı. Bu yüzden Munenori'nin kılıç öğretisinin temelinde Zen Budizm yatıyordu ama sosyal düşünceleri Konfüçyüsçülükten yanaydı. Bu, hem yazılarında hem Iemitsu'dan son isteğinde açıkça dile getirilmiştir.

Bu geniş başarı yelpazesine karşılık, Hotokuji'yi kutsayan heykelde neden sıkıntılı bir hava sezilmektedir? Munenori'nin ne türden müzmin kederleri olabilir?

Bunun nedeni Yagyu Shinkage-ryu'yu daha önce ulaşılmamış seviyelere taşımış olsa da Munenori'nin tekniğini hiçbir zaman özgürce, çağdaşlarının pek çoğunun yaptığı gibi, shugyosha'nın[1] gezgin hayatını sürdürerek geliştirememiş olması olabilir mi? Hiç tadına bakmadığı o tehlikeli ama özgür yıllara ne demeli? Gençliğinin o kadar büyük kısmı, neredeyse efsane olan babasının gözetiminde geçmiştir

ki bazen kılıç sanatına kendi katkılarının ne olduğunu ve bunların Sekishusai ve Kamiizumi Ise no kami Hidetsuna'nın katkılarıyla karşılaştırıldığında hangi noktada olduklarını merak etmiş olabilir.

Bir de Miyamoto Musashi meselesi var; bu konuda hiçbir eğitimi yokmuş gibi görünen yalnız savaşçı. Atmış maç boyunca yenilmemeyi başaran, hiçbir ustaya veya okula bağlı olmayan bu adam Munenori'nin yetiştirdiği ve aralarında saygıdeğer daimyo Hosokawa Tadatoshi'nin de bulunduğu savaşçıların pek çoğunu dize getirmişti. Bu nasıl olabilirdi? Munenori'nin bu alışılmamış kılıç sanatçısı/ustası ile tanışacak zamanı veya fırsatı olmadı. Owari'deki yeğeni Yagyu Hyogonosuke'nin de. Bu adamın kim olduğunu ve nasıl biri olduğunu merak etmiş olmalı.

Ve Hyogonosuke. Sekishusai'nin oğullarından olmasa da Yagyu Shinkage-ryu geleneğini sürdüren oydu. Dahası Nagoya kasabasında Tokugawa'nın daha genç kollarından birine öğretmenlik yapıyordu. Yine de okulun Edo ve Owari kolları arasındaki müsabakalar ikincinin lehine sonuçlanıyormuş gibi görünüyordu ve kulaktan kulağa Hyogonosuke'nin daha iyi bir kılıç ustası olduğu fısıldanıyordu. Ama bu iki adam arasında resmi bir müsabaka hiç yapılmadı, yani bunu tartışmak yararsızdı.

Bu resme bir de Munenori'nin vahşi oğlu Jubei Mitsuyoshi'yi eklemek gerekiyor. Iemitsu'ya karşı işlediği, ne olduğu belirtilmeyen bir suçtan ötürü on üç yıllığına Edo'dan sürülmüştü. Dedikodulara göre Mitsuyoshi aslında Edo için gizlice bilgi toplama görevindeydi. Burada bir kere daha Iga ve Koga aileleriyle olan bağı görüyoruz. Ancak Mitsuyoshi bu dönemde Yagyu-mura'ya dönüp kendi kılıç ustalığını geliştirdiğini iddia etti. Onun da bu sanatta babasının ötesine geçtiği söylenir.

Hepsinin ötesinde Munenori ne kadar rahat ve onurlu bir yere sahip olursa olsun, zaman zaman başarısının kendi hapishanesi haline geldiğini hissetmiş olmalı. Görevleri ve sorumlulukları onu yıprattı. Yagyu-mura'daki son altı ayında dinlenmekten ne kadar zevk

aldığını ancak hayal edebiliriz.

Ama bu sonuncu dinlenme bile hüzünlü bir şekilde bitti. Munenori, Takuan'ın ölümcül hastalığı nedeniyle Edo'ya çağırıldı mı yoksa geri dönüp en yakın arkadaşının ve ustasının öteki dünyaya göçtüğünü mü öğrendi? Ne olursa olsun, onun sonu da üç ay sonra yalnızlık ve üzüntü içinde gelmiş olabilir. Munenori, bütün dehasına rağmen, dedikleri gibi tahtadan veya taştan yapılmamıştı.

Bununla beraber, Yagyu Shinkange-ryu'nun temel öğretileri olarak üç yüz elli yıl sonra ayakta kalan Munenori ve *Heiho Kadensho* oldu. Okuyucu Munenori'nin kelimelerini dikkatle okuduğunda, hayatını ve öğretilerini incelediğinde, orada kişiliğinden, sanatından şeyler bulacaktır. Bu metin, bizim şansımıza anlayışımızı ve eylemlerimizi daha iyi planlamamızı sağlayacak bir yol göstericidir.

Normalde gösterişli olan bu heykelde bulunan özlem, bir adamın nehir misali akan ve kendi yolundan şaşmaksızın başka nehirleri besleyen hayatının işaretidir. Munenori bu akıntıyı bugün bizi hâlâ etkileyen bir güç, yetenek ve zekâyla idare etmiştir.

-William Scott Wilson

SHINKAGE-RYU SAVAŞ SANATLARI RESİMLİ REHBERİ

Yagyu Sekishusai tarafından hazırlanmış ve 1601'de arkadaşı No oyuncusu Konparu Shichiro Ujikatsu'ya sunulmuştur. Beraberinde bulunan tarifler 1707'de Ujikatsu'nun akrabalarının ricası üzerine Yagyu Shinkage-ryu'nun[1] başarılı kılıç ustalarından Matsudaira Nobusada tarafından yapılmıştır.

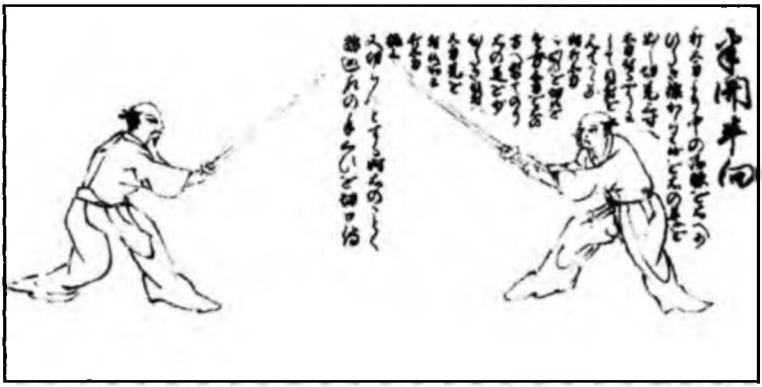
Bir darbe, iki yarım

Rakibiniz *chudan* pozisyonu aldığında, kılıcının ucu gözünüze doğruysa, kılıcınızı arkadan sağa dairesel olarak indirin, sol ayağınızı ileri alın ve yavaşça sol dizinizi dikleştirin. Bedeniniz kılıcınızla dar açı yapıyor olmalı. Kılıcınızı yavaşça çekin fakat gözlerinizi sabitlerken ön cephenizden emin olun. Alt tarafınız saldırıya hazır göründüğünde ve rakibiniz sol omzunuza vurduğunda, gözlerinizi sabitlemeyi bırakın, yumruğunuzu dizinize doğru indirin ve katiyetle sol dirseğinizi uzatın ve onun kılıcını çevirin. Kılıcını vurmak için kaldırdığında, sağ ayağınızla geri adım atın, bedeninizi geri alın ve onun sol bileğine vurun. Sözlü bir aktarım.

Kesmekten dolayı tırnak, doğramaktan dolayı çelik

Rakibinizle yüz yüzeyseniz, o *jodan* pozisyonu alır; siz de aynı pozisyonu alın, kılıçların uçlarından üç santim aşağıda çaprazlanacak şekilde ilerleyin. Eğer rakibiniz içeriden sağ omzunuza vururs a, kılıcınızla uzaklaştırın ve sol ayağınızla geri adım atın. Rakibinizle dolambaçlı olarak yüzleşin ve bakışlarınızı çekin. Eğer o kılıcını size vurmak için kaldırırsa, sağ ayağınızla geri çekilin ve aşağıdan süpürme darbesi ile vurun. Eğer kılıcını yukarı kaldırırsa, sol bileğini yukarıdayken kesin. Sözlü bir aktarım.

Yarı açık, yarı karşıt

Rakibiniz kılıcını doğrudan sizin yüzünüze doğru kaldırır ve *chudan* pozisyonu alır ve kılıcını sağa doğru yavaşça hareket ettirir. Sağ ayağınız ile ilerleyin, üst uçtan üç santim mesafede kılıcınızı onunkiyle çaprazlayın ve gözlerinizi sabitleyin. Rakibiniz sizin yumruğunuza doğru vurduğunda, kılıcınızı sağa hareket ettirin ve sağa doğru yavaşça sağ ayağınızla adım atın; gözlerinizi sabitlediğiniz yerde kılıcınızın ucuyla ani hamle yapın. Eğer rakibiniz kılıcını kaldırır ve size tekrar vurmaya çalışırsa, geri adım atın ve yukarıda bileğini kesin. Sözlü bir aktarım.

Sağa daire, sola dönüş

Rakibiniz doğrudan *jodan* pozisyonu almışsa ve kuvvetlice vurmak üzere ilerliyorsa, kılıçları çaprazlayın ve bileğini kesin, sola doğru bir veya iki adım dönün. Böyle yaptığınızda, yavaşça sol ayağınızla sola doğru adım atın, kılıcınızın ucunu biraz aşağıya alın ve darbesinden kaçın. Sözlü bir aktarım.

Tekrar, eğer rakibiniz biraz hafif bir saldırı yaparsa, kuvvetle onun kılıcının ucuna vurun ve sonra ikinci seferinde ona katılın. Kılıcınızın ucunu yavaşça çekerken, zihinsel duruşunuzu alın ve bekleyin. Gözlerinizi iyice sabitleyin. Rakibiniz sağ ayağı ile öne adım attığında ve yumruğunuza vurduğunda, sol ayağınızla ileriye doğru adım atın ve iki elinizle hızlıca vurun. Sözlü bir aktarım.

Uzun ve kısa, bir ve aynı

Rakibiniz doğrudan *chudan* pozisyonu aldığında ve sizin kılıcınız biraz uzakta duruyorsa, sadece sizin tasarladığınız şekilde saldırabilir. Onun kılıcının ritmine katıldığınızda, sol ayağınızla sağa doğru ilerleyin, kılıcınızı *gedan*'a düşürün. Gözlerinizi iyice sabitleyin, kat'i bir darbe vurun fakat tetikte durun. Sözlü bir aktarım.

Bizim memleketimizde, savaş sanatları tanrı İzanagi ve İzanami[2] ile başlar. İzanagi yapraklı bir söğüt dalı kaldırmış ve İzanami ona bambu dallarıyla karşılık vermiş. Daha sonra bu Amaterasu Omikami'ye aktarılmış[3] ve o bu Yol'a büyük ilgi göstermiş. İlahi kuvvetler bunu dünyevi tanrılara takdim etmiş, dünyevi tanrılar bunu imparatorlara sunmuş ve imparatorlardan pek çok sayıda insana ulaştırılmış. Üç-ayak kılıcının anlamı, "isyancılar bastırıldı ve ulusumuz kurtarıldı"dır. Onlar ki bunu öğrenirken çok büyük zahmetlere girdiler, böyle bir şey nasıl faydasız olabilir?

Kesin zafer

Rakibiniz *jodan* pozisyonunda olduğunda, yin pozisyonu[4] alın. Kılıcının ucuyla sizin bileklerinize vurur gibi yaptığında, sağ ayağınızı arkaya doğru alın ve kılıcınızı vurmak üzere aşağıya indirin. İki elinizi üçgen şeklinde tutun, pozisyonunuzu alın ve bekleyin. Rakibiniz yukarıdan ellerinize vurur vurmaz, sağ ayağınız ile yavaşça dışarı adım atın ve aşağıdan eline vurarak onu yenin. Tekrar, yukarıdan hızla vurulduğunda, sizde aşağıdan geniş olarak takip edin. Kılıcınızla onun ellerine nişan alın, sonra aşağı doğru sıyırma ile onun bieklerine vurun. Onun işini tamamen bitirmek için, o ileriye doğru atıldığında, aşağıya doğru vurun, bekleyin. Yukarı doğru vuruşla onun kılıcını bertaraf edin ve üzerine giderek onu yenin. Sözlü bir aktarım.

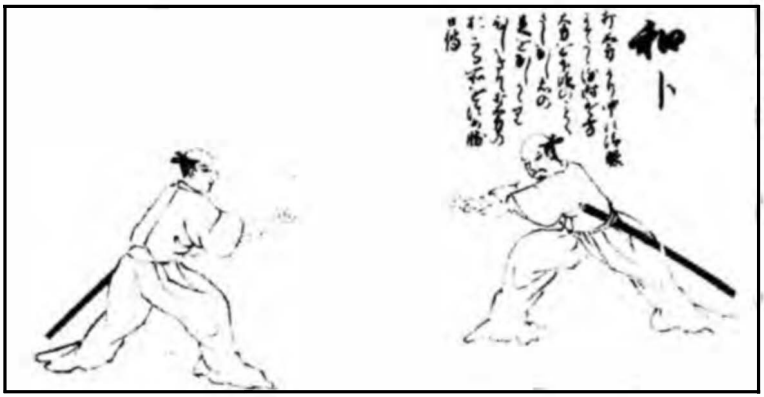
Karşı rüzgâr

Rakibiniz *jodan* pozisyonunda dururken, alışılmış yin pozisyonunu alın ve çabukça onun soluna atlayın ve yan tarafından omzuna vurun. Gözlerinizi iyice sabitleyin ve tam o yukarıdan vuruş yapacağı zaman, sol ayağınızla ileriye doğru adım atın, iki elinin arasına vurun ve geride tutun. Sözlü bir aktarım.

Çaprazlanmış kılıçlar

Rakibiniz *jodan* pozisyonu aldığında ve sizin tavrınızı değerlendirdiğinde, benzer bir pozisyonla başlayın ve aynı şeyi yapın. Bu dengedeki ritimle, sağa adım atın ve sonra sol ayağınızla içeriye girin. Kılıçlar üçgen şekli aldığında her iki elinizi de dışarı doğru aniden itin ve gözlerinizi sabitleyin. Rakibiniz her ikinizin arasındaki bölgeye girdiğinde, onun kılıcının ucunu bir tarafa döndürün. Eğer aşağıdan vururs a, dışarı doğru adım atın ve sağ bileğine vurun. Burada beklemeyin, fakat yukarıdan vurduğunuzda geri çekilin, sonra bir açıyla vurun, iki koluna geniş bir vuruş yapın. Sözlü bir aktarım.

Barışma

Rakibiniz kılıcını doğrudan sizin yüzünüze tutarak *chudan* pozisyonu aldıysa, sanki *gedan*'daymış gibi ona yaklaşın, kılıcınızı aniden itin, sağ ayağınızla ileri adım atın, vücudunuzu açın ve baskı yaparak onu yenin. Sözlü bir aktarım.

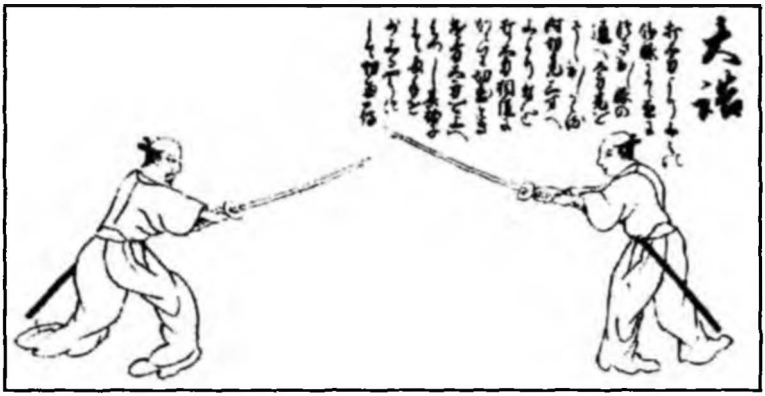
Kestirme yol

Rakibiniz hasso pozisyonu[5] aldığında, *gedan* pozisyonunda saldırın. Doğrudan yukarıdan vurduğunda, sol ayağınızla yavaşça dışarı doğru hareket edin, aşağıdan dalın, bir ayağınızdan diğerine geçin ve ona baskı uygulayıp yukarıdan saldırısını savuşturarak yenin. Sözlü bir aktarım.

Zarif boğma[6]

Rakibiniz kılıcını sağ dizine doğru bırakmış durumdayken, *gedan* pozisyonu alın ve kılıçları uçlarından üç santim aşağıda çapraz olacak duruma getirin. Kılıcını sizi içeri çekecek gibi kaldırmışsa, sol ayağınızla içeri girerek ve çene seviyesinde dönerek onu yenin. Sözlü bir aktarım.

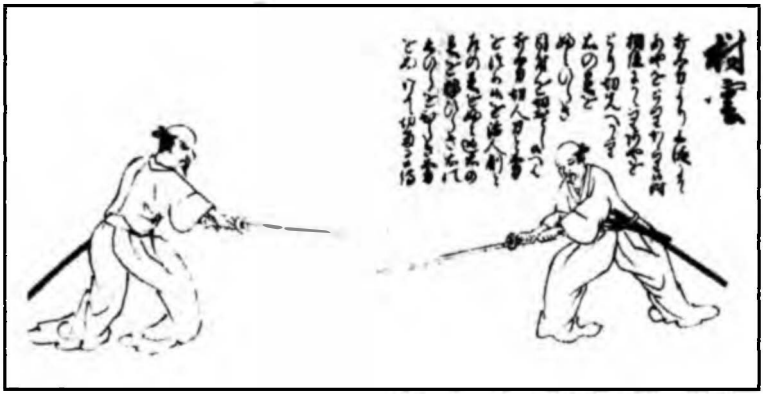
Geniş boğma

Rakibiniz size doğrudan yukarıdan geliyorsa ve şiddetle ileri doğru iterek silahıyla görüş çizgisi üzerinden vururs a, kılıçları ucundan üç santim aşağıda çaprazlayın ve basit bir hareket yapın. Siz başlarken, sizin kılıcınızı yukarı kaldırarak onunkinden kurtulun. Bu ritimde, elinizi yavaşça kaldırın, onunkini aşağı indirin ve geride tutun. Sözlü bir aktarım.

Sekiz katlı perde

Rakibiniz doğrudan *jodan* pozisyonu aldığında, hasso pozisyonuna geçin. Gözlerini size sabitleyecek ve o noktaya doğru ilerleyecektir. Yavaşça sağ ayağınızla geri gelerek pozisyonunuzu ayarlayın ve yukarıdan vurun. Rakibiniz ileri doğru vurduğunda, yaklaşın ve iki koluna birden vurun. Sözlü bir aktarım.

Dalgalanan bulutlar

Rakibiniz *jodan* pozisyonu aldığında ve sizin ne yapacağınızı anlamaya çalıştığında, siz de aynı pozisyonu alın ve onun ne yapacağını anlamaya çalışın. Onun kılıcının ucuna doğru ilerleyin, yavaşça vücudunuzu sağ ayağınızla açın ve gözlerinizi sabitlediğiniz yere doğru vurun. Rakibiniz bu pozisyonda (Ölüm Dağıtan Kılıç) kılıcıyla geri iterse, *gedan* pozisyonunu (Hayat Veren Kılıç) alın ve sol ayağınızla ileri adım atın. Sağ ayağınızla adımınızı açıp vücudunuzu genişleterek kılıcını savın, vurun ve alıkoyun. Sözlü bir aktarım.

TENGU'NUN SEÇKİSİ

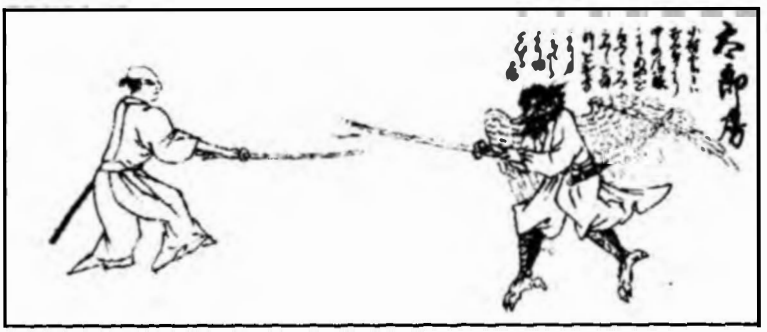
Karinbo[7]

Ranko: Rakip ve talebe *jodan* pozisyonu alır. Rakip saldırır ve talebe aynı şekilde karşılık verir, sağ ayağıyla ileri adım atar ve vurur. Eğer rakip içeri girer ve vurursa, talebe sola açılır, sağ ayağıyla içeri girer, rakibinin yumruğunu keser ve alıkoyar. Sözlü bir aktarım.

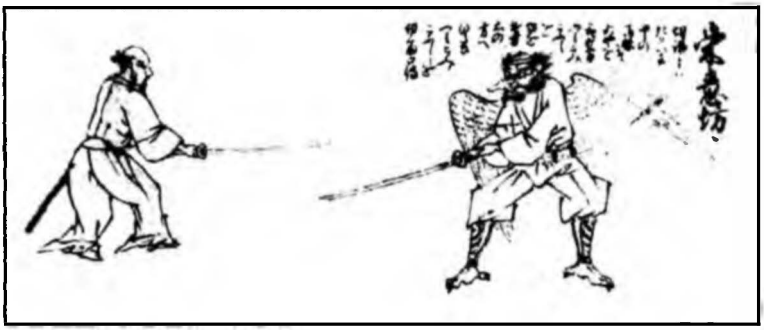
Fugenbo

Noritachi: Rakip ve talebe karşısındakinin ne yapacağını anlamaya çalışır. Rakip saldırır, talebe yukarı sıçrar, neredeyse havada durur ve rakibinin kılıcıyla yukarıda buluşur. Rakip kılıcını döndürerek ve geri çekerek bunu karşıladığında, talebe hareketi bastırır, vurur ve alıkoyar. Sözlü bir aktarım.

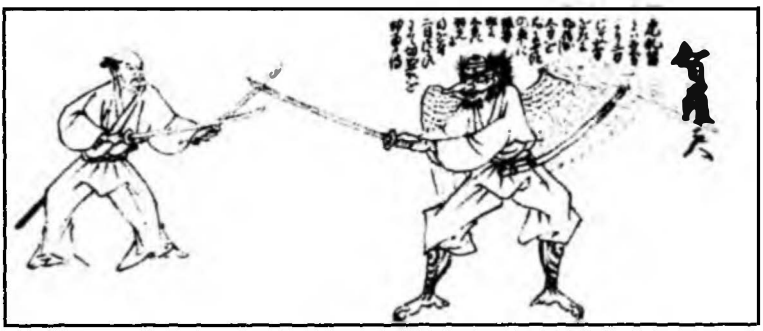
Tarobo

Komurakumo: Rakibiniz doğrudan *chudan* pozisyonu alır, sizin ne yapacağınız anlar ve ileri adım atar. Yumruğunuza vurduğunda, bütün bedeninizi hareket ettirin, aşağıyı bozun ve alıkoyun. Sözlü bir aktarım.

Eiibo

Kiritsume: Her iki kişi de doğrudan *chudan* pozisyonu alır ve birbirini sınar. Rakibiniz ileri gittiğinde ve sizin yumruğunuza vurduğunda, sağa açılın, ileri adım atın ve yumruğunuzu kesin.

Chiraten

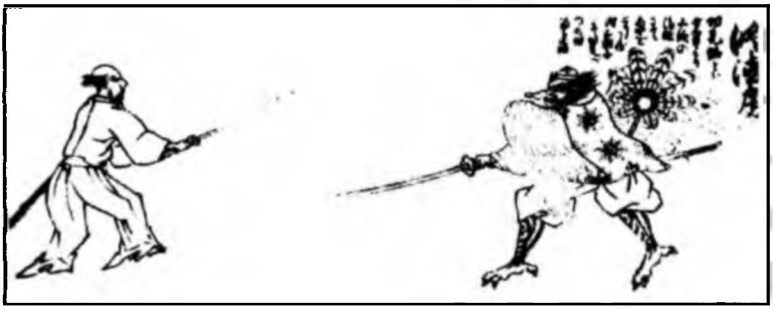
Korandome: Rakibinizin iki kılıcı vardır-kısa kılıç onun sol elinin uzantısıdır ve sağ elindeki kılıç *chudan* çemberidir. Gözlerinizi onun kılıcının ucuna kilitleyin, "iki gözü idare etme"yi kullanın ve vurduğunda onu aşağıya indirin ve alıkoyun. Sözlü bir aktarım.

Karanbo

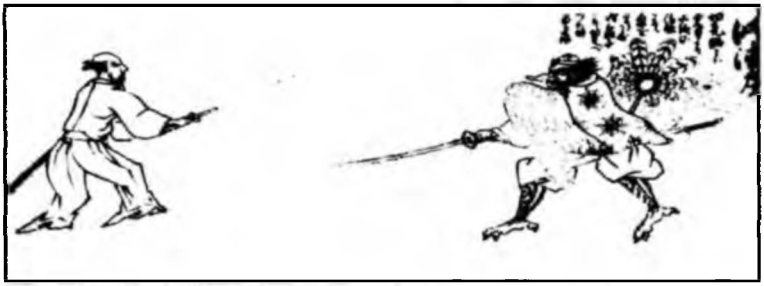
Subete koran uchimonodome: Rakibinizin uzun kılıcı sol elindedir ve kısa olanı sağ elinde. Vücut duruşu yukarıdakiyle aynıdır ve yavaşça ilerler. Vücudunuz ve kılıcınız bir olsun, yumruklarınızı kalkan yapın ve vurun. Bir dakika ara vermeden, yavaşça saldırın. Başlangıçtaki vuruş, saldırı uzağa yapıldığı halde onun bedenine doğru olmalıdır. Sözlü bir aktarım.

İlk kesip devirmeyle shuriken arasında hareketsiz tavırdan, açılan vuruş olarak söz edilir. Kesip devirmek değil kılıcın nasıl teşhir edildiği önemlidir. Bununla ilgili birçok sözlü gelenek vardır.

Shutokubo

Kissaskiume: Rakibiniz doğrudan jodan'dadır ve sizi sınar. Siz onun kılıcının ucunu üç ritim ile döndürür, vurur ve alıkoyarsınız. Sözlü bir aktarım.

Konpirabo

In no kasumi: Rakibiniz in no kasumi pozisyonu aldığında, siz de aynısını yapın. İlk hamlede kılıcı yanındadır ve ikincide vurur; kılıcınızı uzatın ve çabuk ayak hareketleriyle onu vururken bastırarak yenin. Sözlü bir aktarım.

Bu hashigaeshi ve toutoukiri olarak adlandırılır. İki kişi dar alanda karşılaştığında ve önden ve arkadan kuşatıldığında, bu yoshi olarak adlandırılır. Sözlü bir aktarım.

Eşlik eden kesme, gürültülü kesme

Rakibiniz saldırdığında, yin pozisyonu alın, vücudunuzu ona çaprazlama döndürün, belirsiz bir duman gibi sol elinizi kılıcın kabzasına koyun ve kılıcınızı dış taraftan tutun. Kılıcınız ve başınız aynı hizada olacak şekilde yavaşça vücudunuzu eğin. Rakibiniz yukarıdan vurduğunda, dönerek bir vuruş yapın ki onun bileğine vurabilin. Eğer kılıcınızı yana savuşturmaya çalışırsa, aşağıdan ve yukarıdan savurmalarla onu yenebilirsiniz. Buna eşlik eden kesme, "gürültülü kesme" olarak adlandırılır. Sözlü bir aktarım.

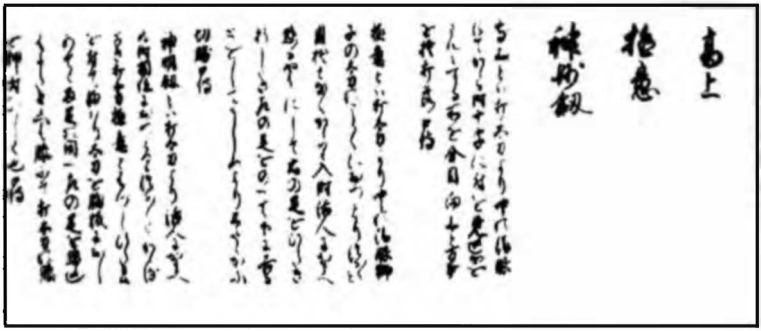
Rakipsiz kılıç

Rakibiniz yukarıda sözü edilen duruş ile saldırdığında, onu sizin kılıcınızın ucundan yaklaşık üç santim ötede gözlerinizle karşılayın ve sonra kılıcınızı indirin. *Gedan* pozisyonunu üstlenin, sağ ayağınızla ileri adım atın ve diğer ayağınızı geri atarak vücudunuzu açın. Gözlerinizi sabitleyin ve kılıcını aşağıya indirdiğinde, kılıcınızı kararlılıkla yukarıdan aşağıya indirin, ona vurun ve alıkoyun. Sözlü bir aktarım.

Hayat veren kılıç

Rakibiniz sağ ayağını uzatır ve kılıcını yanına ve aşağıya indirir. Siz de aynısını yapın, Sudaki Ay'a riayet edin ve gözlerinizi sabitleyin. Ters bir ritimde olduğunuzda ve onun vurmasına sebep olduğunuzda, vurun ve alıkoyun. Yukarıdaki gibi, ilerlemek ve birçok kez geri çekilmek önemlidir. Sözlü bir aktarım.

En Yüksek
Gizli Prensip
Gizemli Kılıç

En yüksek, rakibiniz doğrudan *chudan* pozisyonunda saldırdığında, kılıçlar çaprazlanır ve siz durumu düzeltmeyi dilersiniz. Bunun anlık kriz olduğunu sezerseniz, her şeyi bırakırsınız ve onu darbeyle yere serersiniz. Sözlü bir aktarım.

Gizli prensip, rakibiniz doğrudan *chudan* pozisyonundayken, kılıcını efsanevi aslan gibi kullanır ve yavaşça ve tereddütsüzce saldırır. Kılıcınızı kaldırın, sağ ayağınızla adım atın ve sol ayağınızla dizüstü durumunda alçak pozisyon alın. Geçmesine izin verin ve arkadan vurarak onu yenin. Sözlü bir aktarım.

Gizemli kılıç, rakibiniz kılıç pozisyonu aldığında siz de aynısını yapın. Yavaşça saldırdığınızda, açılacaktır, sizden gizli prensip ile kurtulmaya çalışacaktır. Onunla dönün, göğsüne çaprazlama kılıcınızla bastırın, bacaklarının arasına sol ayağınızla adımınızı atın, dizlerinizi onunkine dayayın ve onu aşağıya doğru çekerek yaslayın. Sözlü bir aktarım.

METİNDEKİ ALINTI KAYNAKLARI

Birçok not okuyucuyu aydınlatmak ya da ilgisini daha çok çekmek maksadıyla metne eklenmiştir. Aşağıda Japonca kaynakların en çok kullanılanları ve bilim insanları tarafından en çok bilinenleri verilmiştir. Okuyucu fark edecektir ki ekseriyetle kullanılanlar Munenori'nin oğlu, Mitsuyoshi ve Munenori'nin arkadaşı Takuan Soho'dur.

Liste alfabetik sırayla verilmiştir.

ÇALIŞMA	YAZAR
Fudochi shinmyoroku	Takuan Soho
Fushikaden	Kanze Motokiyo
Himonshu	Yagyu Mitsuyoshi
Heiho e-mokuroku	Yagyu Sekishusai Muneyoshi
Heiho sesso kokoromochi	Yagyu Munenori
Motsu jimi shudan kudensho	Yagyu Sekishusai Muneyoshi
Musashino	Yagyu Mitsuyoshi
Shinkange-ryu heihosho	Yagyu Munenori
Shinkange-ryu heiho kokoromochi	Yagyu Munenori
Taiaki	Takuan Soho
Tsuki no sho	Yagyu Mitsuyoshi

BİBLİYOGRAFYA

Japonca Çalışmalar

Kaku, Kozo. Miyomoto Musashi jiten. Tokyo: Tokyo-do Shuppansha,2001.

Kanaya, Osamu. Lao Tzu. Tokyo: Kodansha,1997.

Kuwabara, Hiroshi, ed. Saigyo monogatari. Tokyo: Kodansha,1981.

Shimada, Kenji, ed. Daigaku/Chuyo. Tokyo: Asahi Shinbunsha,1967.

Takuan Soho. Fudochi shinmyoroku. Ikeda Satoshi, ed. Tokyo: Tokuma Shoten,1940.

Tsumoto, Akira. Nihon kenkaku retsuden. Tokyo: Kodansha, 1987.

Watatani, Kiyoshi ve Yamada Tadashi, ed. Bugei ryuha daijiten. Tokyo: Tokyo Kopii Shuppanbu,1978.

Yagyu, Jubei Mitsuyoshi. Tsuki no sho. Imamura Yoshio. Sanjo-shi: Nojima Shuppan , 1971.

Yagyu, Munenaga. Shoden shinkage-ryu. Tokyo: Kodansha, 1957.

Yagyu, Munenori. Heiho kadensho. Watanabe Ichiro. Tokyo: Iwanami Shoten, 1985.

Yamaoka, Sohachi. Yagyu Sekishusai. Tokyo: Kodansha, 1987.

Yoshida,Yutada, ed. Budo hidensho. Tokyo: Tokuma Shoten, 1968.

İngilizce Çalışmalar

Blyth, R.H. Zen ve Zen Klasikleri, bölüm 4, Mumonkan. Tokyo: Hokuseido Basımevi,1966.

Friday, Karl F. Ve Seki Humitake. Kılıcın Vasiyeti. Honolulu: Hawaii Üniversitesi Basımevi,1997.

Kiyota, Minoru. Kendo. Boston, Shambala Yayınları,1995.

Lowry, Dave. Bokken: Japon Kılıç Sanatı. Santa Clarita, Kaliforniya: Ohara Yayınları,1986.

Samson, George. Japon Tarihi,1615-1867. Stanford: Stanford Üniversitesi Baskısı,1963.

Skoss, Diane, ed. Koryu Bujutsu. Berkeley zirveleri: Koryu Kitapları,1997.

Sugawara, Makoto. Kılıç Ustalarının Yaşamı. Tokyo: Doğu Yayınları,1985.

Suzuki, Daisetz T. Zen ve Japon Kültürü. New York: Bollingen Vakfı,1959.

Tanaka, Fumon. Samurai Dövüş Sanatları. Tokyo: Kodasha Uluslararası,2003.

NOTLAR

Dipnotlar Ichiro Watanabe tarafından yazılmıştır, "-ÇEV." işaretli olanlar tercüman William Scott Wilson tarafından eklenmiştir. Giriş, Sonsöz ve Katalog William Scott Wilson tarafından yazılmıştır.

GİRİŞ

1. Babası emrettiği için Toyotomi'nin yanında harakiri yapan Shigenari'yi bu rolde görmek biraz şaşırtıcıdır.

2. Ichi no tachi; hitotsu no tachi

3. "Günlük Akıl." Heijoshin.

4. Sinemaseverler bu bölümü Akira Kurosawa'nın "Yedi Samuray" isimli filminden hatırlayacaklardır.

5. *Inka.* Bir disiplinin ustası tarafından verilen başarı sertifikası.

6. Tımarlar ve maaşlar pirinç olarak veriliyordu, koku için standart ölçü, yaklaşık beş İngiliz kilesiydi(yaklaşık 36 litre).

7. Mikkyo Budizmi Yagyu Shinkange-ryu'ya iyiden iyiye nüfuz etmiştir ve birçok ayini bugün bile onların cemaatinin(Tendai ve Shingon) temelidir. Hakikaten Sekishusai ile Ieyasu'nun yaptığı anlaşmanın hakemi bir Mikkyo rahibi olan Marishiten olmuştu.

8. Rüya. *Yume.*

9. Bir tür bağırma sesi. Zen rahipleri keşişleri, iç dünyalarını ortaya çıkarmak için kullanılırdı. Veya bazen sadece eğlence olsun diye.

10. Shinkage-ryu bu durumda farklı yazılır.

11. *Kenzen ichinyo* kılıcın yolu ve Zen'in yolu birdir anlamındadır. Bu ifade Munenori'nin öğretisinin merkezidir.

12. Kendi kendine değil. *Muga*

13. Munenori'nin devri boyunca, birçok insan No ile şarkı söylemiş hatta dans etmiş. Bu eğlence onun kültürlü bir insan olduğunu göstermektedir. Takuan'ın kendisi birkaç No şarkısı bilirdi fakat Munenori, rahibin gözleri önünde bu kabiliyetini çok sık gösterirdi.

HEIHO KADENSHO (HAYAT VEREN KILIÇ)
AYAKKABI SUNUŞ KÖPRÜSÜ

1. "Ayakkabı Sunuş Köprüsü" başlığı Çin'de Ssuma Ch'ien (M.Ö. 145-M. Ö. 90) tarafından Han Hanedanlığı zamanında kaleme alınan ve Shih chi diye de bilinen *Markiz Liu'nun Aristokratik Soyu Chang Liang*'deki bir hikâyeye göndermedir. Hikâye şöyledir:

Bir gün Chang Liang, Hsia-p'ei'deki köprünün yanında yavaşça yürüyormuş. Pejmürde kılıklı yaşlı bir adam yanına gelmiş ve kasıtlı olarak ayakkabısını köprüden aşağıya düşürmüş. Chang Liang'a dönerek şöyle demiş: "Oraya in ve ayakkabımı geri getir çocuk". Chang Liang şaşırmış ve yaşlı adama vurmayı düşünmüş fakat ilerlemiş yaşına saygısından, duygularını bastırmış, inmiş ve ayakkabıyı geri getirmiş.

Yaşlı adam, "Ayakkabıyı ayağıma giydir!" demiş. Ve ayakkabıyı henüz getirmesine rağmen, diz çökerek ayakkabıyı yaşlı adama giydirmiş. Sonrasında ayağını çıkarıp ayakkabıyı denemiş, gülmüş ve uzaklaşmış. Chang Liang çok şaşırmış ve uzaklaşmasını izlemiş.

Yaklaşık yarım kilometre uzaklaştıktan sonra, yaşlı adam dönmüş ve geri gelmiş. "Sana bir şey öğretmeye değer çocuk" demiş. "Burada benimle beş gün sonra şafak vakti buluş." Çok garip gelmesine rağmen Chang Liang diz çökmüş ve razı olmuş.

Beş gün sonra Chang Liang şafakta oraya gitmiş ve yaşlı adamı sinirli bir şekilde orada bekler bulmuş. Adam "Ne utanç verici ki yaşlı bir adama söz veriyor ve geç kalıyorsun!" demiş. "Git ve bir beş gün daha sonra şafakta burada benimle buluş."

Beş gün sonra Chang Liang horozlar ötmeden yola çıkmış fakat yaşlı adam daha önceden oradaymış ve gene kızgınmış. "Bu ne ağırlık! Evine git!" Ve sonra "Bir kez daha, beş gün sonra şafakta gel."

Beş gün sonra, Chang Liang gece yarısından önce yola çıkmış. Kısa bir süre sonra, yaşlı adam mutlu bir şekilde gelmiş ve "Olması gereken bu!" demiş. Bir kitap çıkarmış, şöyle demiş, "Eğer bunu okursan, kralların öğretmeni olmaya başlarsın. On yıl sonra refaha ereceksin ve on üç yıl sonra benimle tekrar buluş, çocuk. Kuzey Ch'i'deki Ku-ch'eng dağının ayağındaki sarı bir kaya olacağım."

Daha fazla bir şey söylemeden, uzaklaşmış ve bir daha da görünmemiş.

Şafak söktüğünde, Chang Liang kitaba bakmış ve görmüş ki elindeki Wang Lu Shang'ın Savaş Sanatı. Chang Liang bu kitaba çok değer vermiş ve onu sebatla ezberlemiş.

Chang Liang sıra dışı bir taktik uzmanı olmaya başlamış ve en sonunda Çin İmparatoru tarafından işe alınmış. Munenori, Kamiizumi Ise no kami Hidetsuna'ya hürmeten bu hikâyeye gönderme yapmaktadır. Shinkage-ryu'nun kurucusu hikâyedeki yaşlı adama benzemektedir ve Sekishusai Muneyoshi, Munenori'nin babası, otuzbeş yaşında Kamiizumu'nin öğretisini almıştır ve ömrünün sonraki kırk yılında bu prensipleri yaymıştır. Munenori, Chang Liang gibi babasına hürmet göstermiş ve kendi kitabının, Wang Lu Shang'ın *Savaş Sanatı* gibi itibar göreceğini ima etmiştir. *–Çeviren*

2. Burada Budizmin üç öğretisine gönderme yapılmaktadır: Kaide, Meditasyon ve İrfan.

3. Bunların tümü vücut pozisyonuna bağlıdır.

"Vurmak mı darbeyi çelmek mi, bunlar unutulmamalıdır. Yeni başlayan biri olduğunda onlar yanlış vücut duruşunu doğru olarak düzeltmeliler. Aynı düzeltme muntazam olmayan yay için de yapılmalı...

Eğer bedeninizi iyi tanıyorsanız, kendini zorlamayı bilmek, kendini bilmektir. Eğer, sadece önünüzde ne olduğunu düşünüyorsanız, bedeninizi germeyi unutabilirsiniz... İlk aşamada gerginliği düzeltmek kendini bilmektir."

Himonshu

4. Bu Zen Budistlerinin cümlesine göndermedir: "Varlığın ve yokluğun iki görüntüsünü aniden kesmek". Yine aynı şekilde 12. yüzyılda Çin'de derlenmiş bir Zen koan koleksiyonu olan Pi Yen Lu'nun meşhur altmış üçüncü meselinde bir Zen rahibi Budistliğe aykırı olarak büyük bir kararlılıkla bir kedi keser. Diğer dört başlık aynı koleksiyonu anlatır.

5. Yagyu Mitsuyoshi *Tsuki no sho*'da okuyucuya vücut duruşunun beş esasını dikkate almayı öğretir. Bunlar duruş için zihinsel davranışlardır.

6. Kamiizumi Ise no kami Hidetsuna'nın tekrar organize ettiği dokuz hareket olduğu söylenir ve bunlar Shinkage-ryu için adapte edilmiştir. Özellikle hareketlerden bu dokuzunu seçmiş, Shindo-ryu ve zamanın diğer stil-

lerinin derin prensiplerinin ifadesine hâkim olmuştur.

7. 1601'in Şubatında, Sekishusai arkadaşı No sanatçısı Konparu Shichiro Ujikatsu'ya kitabını resimli bir tomar halinde verdi. Teknikler tengu denilen mitolojik yarı insan, uzun burunlu ve kanatlı hayvani bir karakterle resimlendirilmişti. Bu küçük el kitabı *Shinkage-ryu'nun Savaş Sanatları Resimli Rehberi* olarak adlandırılmıştır. Resimlerin içeriği Beş Vücut Pozisyonu, Dokuz Element ve bunları takip eden Altı Teknik'tir.

8. Shinkage-ryu'nun en derin prensipleri dikkate alınmalıdır.

9. "Bağıntılı Vuruş ve Gürültülü Vuruş, Rakipsiz Kılıç tarafından bozguna uğratılabilir. Onun dönüşü Hayat Veren Kılıçla bozguna uğratılabilir. Hayat Veren Kılıç, yükseltmeyle ve yükseltme gizli prensiple bozguna uğratılabilir. Gizli prensip, Gizemli Kılıç tarafından bozguna uğratılabilir. Bu nihaidir. Gizemli Kılıç olarak adlandırılır çünkü bundan daha ötesi yoktur denir. Bu noktada savaş sanatlarındaki zihinsel tavırlar bir zihinle son bulur denilir." *Musashino*

10. Savaş karargâhı. Savaş alanının yanındaki bölgedeki ağır perdeler, generaller özel strateji planlarken kapatılır. *–Çeviren*

11. *Han shu*'dan derleyen Pan Ku (M. S. 32-92).

12. Bu noktaya bağlı olarak strategem kelimesi *hakarioto*, yani plan, hususi tertibat, model veya harp hilesi demektir. Kelimenin kökü muhtemelen ayar veya ölçü demek olan *hakaru*'dan gelmektedir. Burada, her nasılsa, Munenori *hyori* kelimesini kullanmaktadır. Bu kelime ikiyüzlülük, namussuzluk veya aldatma olarak çeşitli şekillerde tarif edilir. "İçyüzü" nün Çince karakterlerle yazılımını "dış taraf" takip eder. Munenori, *hyori*'nin savaş sanatlarının temeli olduğunu açıkça belirtmiştir. *–Çeviren*

13. Yagyu Mitsuyoshi Musashino'sında jo'yu saldırıdan önceki çarpışma, ha'yı saldırının kendisi ve kyu'yu her bir yarışmacının karşı vuruşu olarak tarif etmiştir. İngilizce konuşulan ülkelerde yapılan modern kendo çalışmalarında bu terimler genellikle tercüme edilmez ve bu gelenek bu noktada burada da takip edilmiştir. *–Çeviren*

14. Modern kendoda *jodan* dendiğinde kılıcın yukarıda alın hizasında rakibin başına vurmaya hazır tutulması, *chudan* dendiğinde kılıcın rakibin boğazına ya da göğsüne aniden sokulmak üzere hazır tutulması ve gedan den-

diğinde kılıcın ileriye ve aşağıya doğru eğilmesi anlaşılır. *–Çeviren*

15. Tıpkı müziğin Munenori'nin çok sevdiği No dramasına eşlik etmesi gibi. *–Çeviren*

16. Ayakkabı Sunuş Köprüsü hikâyesindeki yaşlı adam kastedilmektedir. Doğrusu, *Huang-Shih-kung*'tur. *–Çeviren*

17. Birinci dipnota bakın.

ÖLÜM DAĞITAN KILIÇ

1. *Tao Te Ching*'in Açıklaması, Bölüm 31:

İyi silahlar kötü niyetlerin aletleridir.
Her şey onlardan nefret ediyor görünür.
Bu sebepten Yol'un insanı onlardan sakınır...
Silahlar kötü niyetlerin aletleridir,
Soylu kişilere yakışmaz.
Soylu kişi zorunlu kalınca kullanır onları.
En çok sessizlik ve barışa değer verir soylu kişi,
Zafer kazanır ama övünmez.
Zaferiyle övünen, öldürdüğü için övünür.

2. Takuan, *Takuan sho*'da, "hayat verme" yazmak için kullanılan Çince karakter katsu'yu "canlandırmak" veya "ayıltmak" anlamında yomigaeru diye anlar.

3. Burada kullanılan ho kanun, metot, sanat veya Dharma diye anlaşılabilir. "Savaş sanatı" (*heiho veya hyoho*) yazarken kullanılan iki karakterden birisidir ve bu durum Munenori'nin anlayışıymış gibi görünür.

4. Ordusunun başındaki generalin savaşta yaptıkları savaş sanatı açısından "büyük" diye nitelenir.

5. *Taiki taiyo*. Kelime Zen Budist felsefesinde kullanılır. Kısaca anlamı şudur: Gerçek vazife gerçek prensipten bellidir. Bu sadece şöyle izah edilebilir; uygulama ve prensip içselleştirildiğinde aşılır veya "unutulur".

6. Buradaki cümle *shuji shuriken no umu o miru veya "shuji shuriken*'in varlığını ve yokluğunu görmek."

" *Shuji*, rakibinizin kılıcıyla nasıl vuracağının bir önemi olmadan, onun kılıcıyla çaprazlama karşılaşmanızı talep eder; bu vurmadan pratik yapmaktır. Denir ki, rakibinizin kılıcını çapraz karşıladığınızda, size vuramayacaktır. *Shuriken* onun elinin altındadır[teknik]; siz bu alt tarafı gördüğünüzde, onu yenersiniz. Bu varlık ve yokluğun zaferi olarak adlandırılır. Denilir ki varlığı, yokluğun içinde gördüğünüzde kazanırsınız". *Himonshu*

7. Diğer bir deyişle, onun disiplinlerini bilmek ve gerçek kılıç ustalarına nakletmeye devam etmek ve bunu herkese açarak sulandırmamak.

" Saklı Çiçeği Bilmek. Eğer saklıysa, bir çiçek olacaktır. Eğer saklı değilse, muhtemelen bir çiçek olmayacaktır. Birinin kendini bilmesi, gerçek çiçektir. Her şeyde, her Yol'da sırrı içinde saklamanın sebebi, bu sırra ve mirasa bağlı olan büyük performanstır.

Savaşın yolunda kullanılan metot buna bir örnektir. Büyük generalin taslakları, planları ve beklenmeyen metotları çok kuvvetli bir düşmanı bile yenebilir. Her şeyde, her Yol'da ve mücadelede zaferin kaidesi vardır. Böylece, bizim mirasımızda, bazı şeyler sır olarak tutulmalıdır". *Fushikaden*

8. Konfüçyüsçülerin dört kitabından biri. Kendini terbiye etme ile alakalıdır.

9. *Chichi kakubutsu. Büyük Öğreti* kitabında yer alan bir metin. "Kimler dileklerini yürekten dilerse, ilk onlar bilgiye ulaşırlar. Bilgiye ulaşmak her şeye ulaşmaktır." Bu Konfüçyüs felsefesindeki en zor ve sık tartışılan ifadelerden birisidir ve çok sayıda bilim insanı bin yıldan fazladır söz konusu ifadeyi farklı şekillerde tercüme etmektedir. Munenori burada bu ifadeyi kendi tercüme etmeye çalışmış ve bunu savaş sanatlarının kullanımına sunmuştur. Ben genellikle tercümelerde Shimada'nın yorumlarını takip ettim. *–Çeviren*

10. " Yeni başlayan biri beden duruşları ve kılıç pozisyonları hakkında hiçbir şey bilmez, aklı içinde hiçbir yerde durmaz. Eğer biri ona kılıçla saldırırsa, zihninde hiçbir şey düşünmeden saldırıyı karşılar.

Değişik şeyler çalışmış olan ve farklı duruş yolları bilen biri kılıcını nasıl tutacağını ve zihnini nereye koyması gerektiğini bilir; zihni birçok yerde durur. Şimdi, eğer rakibine vurmak isterse, alışılmamış bir biçimde rahatsız eder. Daha sonra günlerin geçişi ve zamanın akışı çalışmalarıyla uyumludur; ne beden duruşunu ne de kılıcını tutuşunu düşünür zihninde. Zihni, hiçbir şey

bilmediği ve düşünmediği ilk zamanlardaki gibi olmaya başlar. Başlangıç ve bitişin aynı olduğunu bu yolla görebilirsiniz..." Fudochi shinmyoroku

11. Japoncada ki'nin söylenişi. Bu kelime can, zihin, ruh ve niyet gibi birçok anlama gelebilir. Fakat Munenori'nin *ki/ch'i*'yi kullanışı bugün aynı kavramın kung fu ve aikido'daki kullanımına daha yakın görünüyor. Okuyucu yinede diğer kullanımlardan haberdar olmalıdır. *–Çeviren*

12. "Aldatma saklıdır; zihin ki diğerininkini alır". *Tsuki no sho*

13. "Bu, yanlışın gerçeğe dönüşmesinin esasıdır". *Tsuki no sho*

14. Sanskritçede, *upaya.* Buda Dharma'nın temelinin farklı kapasitedeki insanlar tarafından anlaşılamadığını fark etmiştir. Böylece çeşitli "uygun araçlar" icat etmiş ve hepsi anlaşılabilsin diye eğreti gerçekleri tefsir etmiştir. Her gerçeğin seviyesi, her nasılsa, dinleyiciye rehberlik için kurgulanmış gerçeklerin en derinidir. *–Çeviren*

15. Kılıçsızlık veya *muto*: Bu teknik, Munenori'nin babası, Sekishusai, tarafından geliştirilmiştir. Tekniğin esas vuruş sırasında birinin çıplak elle rakibinin kılıcını tutmasıdır. *–Çeviren*

16. "Fırsat Yakalamak." *Kizen.* Zen'e ait bu ifadenin tamamı şöyledir: *Ki imada hassezaru izen*. Munenori için bunun anlamı kabaca şöyledir: "Rakibinizin planını kurmasından ya da gerçekleştirmesinden önce bile inisiyatifinizi kurun. Bu onun ruhunu yıkar ve sizin planladığını neticeyi ortaya çıkarır".

Çince karakter ki (burada not 11'deki ki'den farklı bir şeyden bahsedilmektedir) Çincede ve Zen felsefesinde birçok anlam ifade eder ve basitçe anlamı "hareket gücü" ve "fırsattır". Munenori nerede kulanıldığına bağlı olarak her ikisini de kullanıyor görülür. Bir kez daha, okuyucunun her iki anlamı da aklında tutması tavsiye edilir. *–Çeviren*

17. "Zen'in hareket gücü". *Zenki*

18. Biri dikkatle rakibinin sözlerini, mahiyetini, görünüşünü, iddialarını, davranışlarını ve huylarını gözleyerek bilmelidir. *Tsuki no sho*

19. İlk vuruşta galip gelmenin esası ilk düşündüğünüz gibi davranmaktır. Bu ilk vuruşun ilk vuruşu ile zafer kazanmak olarak adlandırılır. *Tsuki no sho*

20. Kılıcını eline aldığında rakibinizin vuruşlarının işlevlerini gözlemek.

21. Esneme şeklini ve dirsekleri kıvırışını gözlemek. Gözlerin sabitlenmesi rakibiniz jodan pozisyonu aldığında kullanılır. Sağ dirsek "zirve" ve sol dirsek "vadi" olarak adlandırılır.

22. Gözleri omuzların üstü ve göğüs arasına sabitlemek. Bu, rakibiniz İki Yıldız ve Zirve ile Vadi'yi gizlediğinde kullanılır.

23. Bu rakibinizin doğrudan saldırısından kurtulmada uygulanır.

24. Bu darbeden sakınmanın ve aynı zamanda vurulmaktan kurtulmanın bir yolu gibi görünür. Boncuk Ağacı gizlemektedir, fakat bu "Boncuk Ağacı Tahtası"na veya *sedan no ita*'ya, yani omuzla göğüs arasını koruyan bir tür zırha yapılmış bir ima da olabilir.

25. -Tsuke, kake, ve narai terimleri diğer tahmini tercümelerden daha fazla bir şey anıştırmazlar. Metin de Munenori Çince karakterler yerine kana heceleriyle yazmayı tercih etmiştir ve kelimelerin kendileri anlamlarından biraz daha geniştir. Munenori takip eden tartışmaları aydınlatmaya yarayacak başka bir bilgi önermiştir. Okuyucu Heiho kadensho'nun öğretmen ile öğrencileri ne öğreneceklerini hatırlatma noktasında kışkırttığını unutmamalıdır. *–Çeviren*

26. "Rakibin zihnindeki ilerleme, geri çekilme ya da dönme için dönüm noktası değişim veya iro (renk) olarak adlandırılır. Bu değişime başvurmanız önemlidir... Kendi çabanızla değişimi takip etmek bu seviyede zordur. İşi rakibinize bırakmanız gerekir." *Himonshu*

27. "İki Yıldız'ın hareketi değişim olarak adlandırılır." *Tsuki no sho*

28. "*Futatsumetsukai*: İki gözün iradesi". Bu terim genellikle No dramalarında kullanılır.

29. *Chugan*: Kaçamak bakmak, bakmıyormuş gibi yapmak.

30. Japoncada *atebyoshi, tsukebyoshi ve koebyoshi*. Sekishusai, Shinkangery'nun *Savaş Sanatları Resimli Rehberi*'nde bunlardan No aktörü Konparu Shichiro Ujikatsu'ya bahseder.

31. El işareti ve saldırının aynı zamanda birlikte gelmesi zihin için istenmeyen bir şeydir.

32. "Ritimsizliğe vuruş süresince riayet edilmelidir, saldırı süresinde riayet edilmelidir ve her koşulda riayete riayet edilmelidir. Bu rakibin zihnini

dağıtan bir harekettir." *Musashino*

33. "Geniş hareketlerde kılıcı sallamak ya da bağırmak geniş ritim olarak adlandırılır... Geniş ritim saldırının kalbidir. Bunu büyütün fakat zihni hafif tutun." *Tsuki no sho*

34. "Gözlerin sabitlenmesini takip eden hız kısa ritim olarak adlandırılır. Rakibiniz küçük vuruşlarla saldırdığında ve siz bu ritmi yakalayamadığınızda kullanılır... Kısa ritim hızlı ve ayrıntılı bir zihindir." *Tsuki no sho*

35. Doğrudan doğruya yapılan karşı vuruş rakibin vuruşuyla kurtarılır.

36. İki çapraz kılıcın iç taraftan beş santimetre ilerlemesiyle rakibin mağlup edilmesi.

37. Rakibin bedenine yakın durmak.

38. Rakibiniz kılıcını *jodan*'da tutarken dirseklerinin arasındaki mesafeyi kontrol etmek.

39. Kılıcı kavrarken sağ ve sol eller arasındaki boşluk ("Ayakkabı Sunuş Köprüsü" bölümüne geri dönün.)

40. İki rakibin ayaklarının arasındaki en uzak mesafe.

41. "Babam dedi ki bu zaferin en yüksek ve savaş sanatlarının son noktası. Birçok tatbikatın amacı bu noktaya ulaşmaktır. Eğer bu noktaya ulaşırsanız, her bir tatbikat çok uzun sürmez... Eğer zihninizle rakibinizinkine baskı uygularsanız, birinci olan maç boyunca kazanacağını düşünendir... Varlığı ve yokluğu dikkate almayın. Basitçe inisiyatifiyle ilk hızlı düşünen kişi kazanacaktır... Zihin tüm düşüncelerin temelidir, zihin başlangıçtır. Zihin kademlidir. İlk düşünce ilk harekettir. Bu sebepten, başlamak ilk inisiyatiftir. Bu sondur. İlk düşünce tüm hareketlerin temelidir." *Tsuki no sho*

42. "İki gözü idare ederek dikkatle bakmak; rakibiniz bölgeyi tercih etmiş olabilir. Doğrudan tercih edilmiş bölgeyi terk edin, rakibinizin vurmasını sağlayın ve onu yenin." *Tsuki no sho*

43. "Rakibinizi yenebilir misiniz? Hedefi kaçırır veya kendinizi hazırlar mısınız? Geriye mi çekilirsiniz, saldırır mısınız? Daima düşüncede kalın ve gözlerinizi sabitleyerek kayıtsız olmama konusunda kendinize müsaade ediniz. Bu en önemli şeydir." *Tsuki no sho*

44. Bir buçuk ayak, omuz başları arasındaki mesafe dikkate alınmalıdır.

Muhtemelen kaçırılan ilk vuruş sonrası rakibin başına vurmak için düşünülmüş bir tekniktir.

"Sağ ve sol omuz arasındaki mesafe doğal olarak bir buçuk ayaktır. Eğer kılıcınız bedenin bu bölgesini kaçırırsa, kısa kılıcınızla rakibinizin boynuna vurun." *Tsuki no sho*

45. "Bu çalışmada, rakibinize üç adım yaklaştığınızda zihninizi şiddetle yatıştırmalısınız. Zihninizin mertebesi öyle olmalı ki, rüzgârın veya nehrin akışını hafifçe duyabilmelisiniz." *Tsuki no sho*

Eğer saldırınız sertse, kesinlikle yenebilirsiniz.
Seyrek çiçekler
Yosuna saldırır
Ses çıkarmadan.
Dökülen çiçekler
Duyulabilir
Dağların derinliklerinden.

Himonshu

46. "Savaş sanatlarının yolu aldatmadır." *Hei wa kido nari.* *Szu Tzu*

47. "Savaş sanatlarını kullanmak, rakibimin gelmeyeceğine güvenmek değil onunla başa çıkma yollarına sahip olmaktır. Bu düşmanların saldırmazlığına güvenmek değil, saldırılamaz şeylere sahip olmaktır." *Szu Tzu*

48. Bu senin kılıcındır.

49. *U*, tersi *mu* veya yokluk. Görünüşe göre anlamı, rakibin gözlerini izlemek.

"Zafere giriş, tüm olaylarda, zihin ve uyum varlık olarak adlandırılır. Varlıkta saldırırken durmamalısınız, bir yerde kalmamalısınız ve gevşememelisiniz... Bu varlığın bir işaretidir. Her şeyde- saldırı, geri çekilme, ilerleme, kaçınma- bu savaş sanatlarının temelidir. *Himonshu*

50. "Zihnin derinliklerinde canlandırmak: yukarıda sükunette kalmak; aşağıda zihnin görünemeyen bir saldırı durumunda olması. Bu başlıca önem verilmesi gerekendir." *Himonshu*

51. "Tüm çeşitli tatbikatları iyi bildiğiniz halde geriye çekilme, gevşeklik

ve çekingenlik gibi huyları tabiatınızdan kovana kadar onları kullanamayabilirsiniz. Bunlarla mücadele kuvvetli bir rakiple mücadele gibidir; denilebilir ki bunlardan daha kuvvetli bir rakip yoktur." *Himonshu*

52. *Shoju ve goju* iki seviyedir. Zen Budist eğitiminde iki seviyeli koan çalışmasını ima eder. Koan'ın iki seviyeden başka altı sınıflandırması vardır.

53. *Shone munen, shochaku muchaku*: Bir başka Zen cümlesi. Munenori bu dağarcığı arkadaşı Takuan'dan öğrenmiştir.

"Bir düşüncenin oluşumu veya bir şeye takılmak, her ikisi de hastalıktır. Takıntıyı kovduğunuzda zihinsizlik ortaya çıkar. Bu mutlak sondur."

Tsuki no sho

54. *Nen ni wataru*: "Karşıya geçmek" veya "bir düşünceden diğerine geçmek." *–Çeviren*

55. *Munen*: Hiçbir şey düşünmemek. *–Çeviren*

56. Bu bölümdeki fikirler tamamen Takuan'a aittir.

57. *Chaku* kelimesinin birçok tercümesi vardır. Ben bu fikir için "takıntı" ve "sabitleme" anlamlarını kullandım; bunlar İngilizce kelimelerde anlamı daha iyi ifade ediyor gibi göründü. Budizm genellikle chaku'yu üç farklı seviyede dikkate alır: bir şeylere takılmak, fikirlere takılmak ("kendi" fikrini de içerir) ve Nirvana'ya takılmak. *–Çeviren*

58. On üçüncü yüzyıla Zen koanlarının bir derlemesi olan Wumenkwan'ın (Japoncada *Mumonkan*) on dokuzuncu meseline bir göndermedir. Bu çalışmanın Munenori'nin zamanında çok iyi bilindiği görülmektedir ve bunun etkisi Munenori'nin büyük çağdaşı Miyamoto Musashi tarafından kaleme alınan *Beş Çember Kitabı*'nda da mevcuttur. Bu mesel Zen düşüncesinde önemlidir:

Joshu Nansen'e "Yol nedir?" diye sorar. Nansen der ki, "Yol senin günlük aklındır." Joshu der ki, "Onun izini takip edebilir misin?" ve Nansen cevap verir, "Arar aramaz, gider". Joshu tekrar sorar, " Eğer aramazsan, onun Yol olduğunu nasıl bilebilirsin?". Nansen der ki: " Yol'u bilip bilmeme mecburiyeti yoktur. Bilmek zihni karmaşadır; bilmemek görmemezlikten gel-

mektir. Eğer şüphe etmeden gerçekten Yol'a ulaşırsan, bu büyük boşluk veya çok büyük olma durumu gibidir. Bunu nasıl tasdik etmeye veya inkâr etmeye zorlayabilirsin?"

Bu ibare 1004'te altı yüzün üstünde Zen ustasının sözlerinden derlenmiş bir başka koleksiyon olan *Ching-te ch'uan-teng Lu*'nun (Japoncada Keitoku dentoroku diye bilinir) yirmi sekizinci bölümünde zikredilmektedir."Yol, tecrübe kullanmaz. Basitçe, lekelenmez ve kirlenmez. Nasıl lekelenmez ve kirlenmez? Şöyle ki: yaşamda ve ölümde zihniniz olduğunda, bir şeyin planını yaparken, hepsi lekelenir ve kirlenir. Doğrudan Yol ile karşılaşmak istediğinizde, her günkü zihniniz Yol'dur. Her günkü aklınızın hiçbir şey yapmaması nasıl adlandırılır, eksi ya da artıyı ayırmadan, kavramadan yada fırlatmadan, hiçbirşeyi uygun veya uygunsuz bulmadan ve dünyevi veya mukaddes olmadığını görmeden." *–Çeviren*

59. "Tam ve doğru zihin kendini, bedenden dışarıya doğru uzandığında belli eder. Herhangi bir yerde olmaya meyilli değildir. Bir yerde olmaya meylettiğinde ve başka bir yere muhtaç olduğunda, tek-yönlü zihin olarak adlandırılır. Tek yönlülük alçaklıktır." *Fudochi shinmyoroku*

60. P'ang Yun veya P'ang Chu-shih (740-808) kendisiyle aynı derecede akıllı kızıyla Çin'i gezen, ünlü Zen ustalarını ziyaret eden ve "Zen sohbetlerine" katılan bir bilgeydi. Konuşmaları P'ang Chu-shih *yu lu* (Japoncada *Ho shikyo rongo* diye bilinir) diye kayıtlıdır. *–Çeviren*

61. "Zihinsizlik doğru zihinle aynıdır. Kendini bir yerde ne dondurur ne de sabittir. Zihin ne ayırt ettiğinde ne de düşündüğünde bu zihinsizlik olarak adlandırılır. Başıboş biçimde bütün bedeni gezer ve kendi başına her yere uzanır.

Zihinsizlik hiçbir yerde durmaz. Tahta ya da taş gibi değildir. Zihinde hiçbir şey olmadığında, bu zihinsizlik olarak adlandırılır. Aynı zamanda bu zihinsizlik / düşünce –yok olarak adlandırılır. Zihinsizlik durumu iyice geliştirildiğinde, zihin ne bir yerde durur ne de herhangi bir şeyden mahrum kalır. Akan bir su gibidir ve kendi içinde vardır. Gerektiği zaman ortaya çıkar". Fudochi shinmyoroku

62. Bu Zen ile ilgili bir ifadedir.

63. Chung-feng (1263-1323) Yuan döneminde imparator Ying- tsung za-

manında yaşamış ve dinini değiştirmiş bir Zen rahibidir.

64. Bu, milattan önce dördüncü yüzyılda yaşamış büyük Konfüçyüscü yazar Mencius'dandır.

"Bu Mencius'un bir söylemidir. Bunun anlamı, biri kayıp aklını arayıp bulmalıdır ve onu kendisine geri döndürmelidir. Eğer bir köpek, kedi veya horoz kaçarsa ve başka bir yere giderse, biri onu arayacaktır ve evine getirecektir. Bu yüzden vücudun efendisi olan zihin kötü bir yere gittiğinde, neden arkasından onu aramayalım ve kendimize geri vermeyelim?"

Fudochi shinmyoroku

65. "Fakat Shao K'ang-chieh'in 'aklı kaybetmek esastır' diye bir söylemi vardır ki, bu biraz farklıdır. Zihin bir yere bağlı kaldığında genel akış yorulur ve (ipe bağlı) bir kedi gibi görevini yapamaz... Nereye gitmek istiyorsa, bırakın gitsin." *Fudochi shinmyoroku*

66. Konfüçyüs düşüncesinde kei kelimesinin birçok değişik anlamı vardır, metne ve hangi dönemde tartışıldığına bağlıdır. Diğer basit anlamları "saygı" ve "önemseme"dir. "Hürmet kelimesinin anlamı kontrol ederken aklınızda tutun ve bir yere göndermeyin, düşünün ki eğer biri gitmesine izin verirse, karışıklık başlayacaktır. Bu seviyede zihininizi toparlayın ve zerre kadar ihmale izin vermeyin."
Fudochi shinmyoroku

67. *Isshin furan*: Karıştırılmamış bir akıl. *–Çeviren*

68. *Fudo Myo-o*: Değiştirilemez İrfanın Parlak Kralı. Kozmik merkezli Buda'nın tezahürü. *–Çeviren*

69. Hareketlerin, kelimelerin ve düşüncelerin sunumu.

70. Bu son bölüm ezoterik Budizme aittir. Bu çalışmada, beden mudra'nın sembolüdür, ağız mistik sesler çıkarır veya mantra'yı tekrar eder. Zihin meditasyonda tutulur.

71. Budizmde de hürmet kavramı bilinir. Zil, hürmetin zili olarak adlandırılır, üç kez çaldığında, ellerimizi bir araya getirir ve başımızı eğeriz.

Fudochi shinmyoroku

72. Chung-feng ayrıı zamanda der ki, "geri çekmek için şart koymayın." Bunun anlamı tahrif edilmemiş bir zihne sahip olmaktır".

Fudochi shinmyoroku

73. Takuan.

HAYAT VEREN KILIÇ

1. "... (Shinkage-ryu'da) kılıç her zaman vuruş pozisyonundadır, bu "Ölüm Dağıtan Kılıç" olarak adlandırılır (*satsuninto*). Kılıç vuruş pozisyonunda olmadığında, "Hayat Veren Kılıç" olarak adlandırılır (*katsujinken*). Dahası, vuruş pozisyonundaki kılıç daima mukavemeti kesip devirir ve onu uzaklaştırır; vuruş pozisyonunda değilse, mukavemete hayat verir ve böylece "Hayat Veren Kılıç" olarak adlandırılır." *Motsujimi hudan kudensho*

2. *Shuji shuriken.* Bu terim hayalidir fakat gözlerinizi rakibiniz üzerinde bir noktaya sabitlediğinizde ve onun hareketlerini ve maksadını değerlendirdiğinizde, görülebilir. *Shuji* rakibin göğsünün üst kısmında, elbisenin yakalarının birbiriyle kesiştiği bir noktayı gösterir.

Munenori'nin açıkladığı gibi, *shuriken*, "rakibin tekniğinin içyüzüne anlayan" anlamındaki *Shuriken* ile farklı yazılmasına rağmen eşseslidir. Rakibe atmak için kullanılan yıldız bıçak ya da torpido biçimindeki çivi anlamındaki Shuriken ile de karıştırılmamalıdır.

"Bu gözetlemenin bir yoludur. Gözlerinizi hareketsiz bir noktaya diker ve oraya kilitlerseniz, *shuriken*'in hareketini görmeniz mümkün olabilir. Yokluğa dikkat ederseniz, varlığı gayet iyi bir biçimde görmeniz mümkün olabilir." *Tsuki no sho*

3. Miyamoto Musashi'nin *Beş Çember Kitabı*'ndaki beşinci bölüme bakınız. *–Çeviren*

4. Genellikle *Tao Te Ching* olarak adlandırılır. Milattan önce dördüncü veya beşinci yüzyılda yazılmıştır.

5. *Tao Te Ching*'in ilk bölümünden:

Nasıl tanımlanan Tao, değişmeyen (ölümsüz) Tao değilse
Ad konulabilen ad da değişmeyen (ölümsüz) ad değildir.
Yer ile Gök'ün başlangıcı "adsızlık"tır.
On bin şeyin anası ad'dır (varlık).
Böylece eğer değişmezlikte yokluğu isterseniz,
Onun esrarına bakın.
Eğer değişmezlikte varlığı isterseniz
Etrafınızda ne olduğuna bakın.
6. Rakibin boyu ve benim boyum; bu üç ayak dersindeki gibi ölçülür.

"Sudaki ayın anlamı rakibinizin gölgesidir. Eğer bu mesafeyi onun boyuyla aynı tutarsanız, nasıl saldırırsa saldırsın size vuramaz." *Himonshu*

7. "Babama göre, bu nakazumi olarak adlandırılırdı. Bu sizin kılıcınızı(n) kabzasını tuttuğunuz yerdir ve bu bölge yaklaşık olarak göbeğinizin çevresinde 10-12 santimetrelik çapta bir daireye tekabül eder. Shuri shujiken, Sudaki Ay ve Gizemli Kılıç insan vücuduna karşı ayarlanmıştır. Onlar savaş sanatlarının anne ve babasıdır." *Tsuki no sho*

8. Japoncada yazmak, kılıç, bakmak veya dikkatle bakmak, farklı yazılmalarına rağmen ken olarak telaffuz edilir. *–Çeviren*

9. *Shin ve myo,* bu iki karakter gizem kelimesini Gizemli Kılıç'a çevirmektedir. Genel kullanımda, shin'in anlamı "tanrılar", "keşfetmek" veya bazen "zihin" veya "ruh" tur. Myo'nun anlamı "garip", "gizemli", "enfes" veya "çok hoş"tur. *–Çeviren*

10. Munenori burada tekrar bir tür *cinas* yapmıştır. Hem (tanrılar, keşfetmek) ve (yürek, zihin) shin olarak telaffuz edilir.

Takuan'ın notu şöyledir:

"Bu shin bedenin içindedir ve onun ustasıdır. Bu "karakter" veya "zihin" olarak ayrılabilir, fakat arasında ufak bir fark vardır, esasta onlar aynıdır. Herkesin bedeninde shin vardır."

11. Hissiyatta şuur, şuursuzluğa tercih edilir.

12. "Kılıcınızı tuttuğunuzda ve vurmak istediğinizde, kazanmak istersiniz veya dövüşmek- bu üçü zihnin enerjisini boşa harcar ve temelinde has-

talık vardır. Bütün bunlar sizin kendi egonuzu kullanarak yapacağınız işleri engeller, saptırır." *Himonshu*

13. "Gözünüzün ilk durduğu yere bakışınızı sabitleyin. Bakışınızı değiştirmeden rakibinizi yenin." *Himonshu*

14. "Sudaki Ay'ı kullanmadan önce kendinizi sakinleştirmek iyidir. Bu bölgeye girdikten sonra, ritmi hızlandırmak daha iyidir. Ayağınızın hareketi hafif ve çabuk olmalıdır ve zihniniz sıkışmamalıdır.". *Himonshu*

15. Rakiple doğrudan yüz yüze gelmek; Orta Tavır.

16. "Birçok meseleler ve on bin şey vardır fakat 'Tek Prensip' mevcuttur. Çünkü prensip 'Bir'de mevcuttur, orada 'Tek Prensip' vardır". *Tsuki no sho*

17. "Babam dedi ki, bir ayağın uzantısının ya da kılıcın geri çekilişinin ardından gitmemelisin ve kılıcı kavrayan ellerinin arası bir ayaktan fazla olmamalı ve onunla senin Gizemli Kılıç'ının bölgesini hedefle. Kılıcının ucu bir ayaktan fazla uzanmamalı." *Tsuki no sho*

18. Bu iki karakter daima anlamın gölgesinin ilginç bir problemi ile tercümana sunulur. "İç görü" anlamındaki *kan* ideogramının gerçek anlamı bakmak, seyretmek veya gözetlemektir. Mahayana Budizminde ve özellikle Zen mezhebinde bu ideogram meditasyon yapmak ve zihnin gerçekte ne olduğu görmek anlamındaki *kanshin* gibi kombinasyonlarla kullanılır. Bu "iç-görüdür", fikrin dışındadır ve kelimelerin ötesindedir. Diğer bir karakter, ken, burada "gözetleme" olarak tercüme edilmiştir. (Buna karşılık gelen Çince ideogramdaki) bacaklarla göz küresi tasvir edilir, bakmak veya görmek aktif hareketle gösterilir. *–Çeviren*

19. "*Kan* (ideogramı) zihin ile dinler. Kapalı gözlerle görür ve onlarla bakar. Kan ideogramında hareket yoktur. Rakip tarafından durum oluştuğunda hareket belirir... Kan'da hareket veya ikiyüzlülük yoktur; maksadın temelidir. Zihin hiçbir yerde durmamalıdır. Eğer durursa, *kan*'da durmamalıdır... Ken gelecekte görülür. Bir şey gözlerle ilk görüldüğünde şuurdan zihne ulaşır. Gözlerle görmek, hareket ya da tasarım değildir. Dış taraftan içe doğru gider." *Musashino*

20. "Kendi düşüncelerinizi içinden görmek." Japoncada Kannen. *–Çeviren*

21. "Müsabaka boyunca, vuracağınız ve vurmayacağınız bölgeler vardır. Bu Sudaki Ay'dır. Sudaki Ay'ın dışındaki yerlere vurmamalısınız. Rakibinizle Sudaki Ay'ın dışındaki çeşitli bölgelerle oynayın ve onun zihninde ne olduğunu görün." *Shinkage-ryu heiho kokoromochi*

22. "Bu doğru yeri belirleyen zihinsel davranıştır... Bunu zihnin en derinlerinde tutmak esastır". *Tsuki no sho*

23. "Kılıcı sallamanın birçok çeşidi olmasına rağmen, bunlar bir yerden kontrol edilir; bu yer Gizemli Kılıç'tır." *Shinkange-ryu heiho kokoromochi*

24. "Rakibiniz *gedan* veya *chudan* pozisyonundayken, kılıcını vurmak için başının üzerinde tutar. Kılıcınızın bu tavrı takip etmesine izin verin ve onu yenin. Zihinsel tavrın bedeninizle olayı takip etmesi iyidir." *Himonshu*

25. Zihnin üç aşaması gözler, beden ve uzuvlar.

26. Munenori hareket ya da yansıtma anlamına gelebilecek utsuru'nun anlamı hakkında yazarken özellikle Çince karakterler kullanmamıştır,

Böylece Japon okuyucuların zihni ikisi arasında serbestçe hareket eder veya anlamın nereye uzandığını düşünüp taşınırlar. *-Çeviren*

27. "Öncelikle Sudaki Ay pozisyonu almadan aceleyle yapılan atak, tam atak değildir. Gizemli Kılıç ile hareket ederken ve sabit duruşta dururken rakibinizi kabul etmelisiniz. Eğer aceleyle saldırırsanız, çok uzağa itilebilir ve pişmanlıkla mağlubiyete yol açarsınız." *Heiho sesso kokoromochi*

28. "Kılıcınızla vuruş üstüne vuruş yaparken zihninizi durdurmamalısınız, fakat geri döndürmeli ve tam düşünmelisiniz." *Tsuki no sho*

29. "'Arasından bir tek saç teli bile geçmeyecek' terimini savaş sanatlarınızda kullanıyoruz. İki şey birbirinin üzerine geldiğinde ve aralarında bir saç teli bile geçecek mesafe olmadığında, bu 'Ara'dır. Aynı anda hem ellerinizi çırpıp hem de bağırdığınızda, bu iki sesin arasına saç telinin girişine bile izin vermezsiniz. Bu el çırpma meselesi değildir, bağırmayı düşünmek ve ardından yapmaktır. Ellerinizi çırpın ve tam o anda ses çıkarın.

Aynı yolla, eğer adam size kılıç ile vururken zihin durursa, bu aradır ve sizin kendi hareketiniz kaybolabilir. Fakat eğer bu ara rakibinizin vuran kı-

lıcı ile sizin hareketiniz arasındaysa ve bir saç telinden daha yakınsa, rakibinizin kılıcı sizin kılıcınız olmaya başlayabilir." *Fudochi shinmyoroku*

30. "Öğrendiğiniz bütün tekniklerde düşünceyi kovmak, mental olarak Tek Zihin mertebesine ulaşmaktır. Sayısız tecrübenizi düşünmeniz bir hastalıktır, bu düşüncelerin hepsini kovmalı ve bu zihinsel mertebeye ulaşmalısınız. Kovmak gerçeğin sahasıdır." *Tsuki no sho*

31. Rakibinizin ilk hareketini zihinsel olarak anlama çalışması. *–Çeviren*

32. *Boshin.* Bo, sasageru diye söylenir. Anlamı bir şeyi her iki elle yukarı kaldırmaktır, takdim etmek veya takdis etmek gibi. *–Çeviren*

33. "Budizm de biz bu duruştan ve zihnin bir yere ya da başka şeye takılmasından nefret ederiz. Bu durmaya 'ıstırap' deriz. Bu hızlı akıntıdaki bir top gibidir; zihnimizin bu şekilde akmasına ve haricen bir yerde durmamasına saygı duyarız." *Fudochi shinmyoroku*

34. "Eğer vurma düşüncesi ortaya çıkarsa, doğal olarak kılıcınızın kabzasını kavrarsınız. Bunu yaparsanız, dirseğiniz gerginleşir. Bu gerginliği gözetleyin. Yoğunlaşmadan önce, gözle görülemez bir yeri görmek için çaba sarf etmezsiniz, rakibinizin zihnini göremezsiniz." *Tsuki no sho*

35. "'Hareket eden veya etmeyen yerler' zihnin rakibin zihninden çıkan (zihninde geçen) yerleri izlemesi anlamındadır. Gözle görülür olmadan, zihin kullanılarak görülebilir." *Tsuki no sho*

36. Koku. Boş alan. *–Çeviren*

37. Shinku. Gerçek boşluk. Gerçeğin boşluğu, boş yer. *–Çeviren*

38. Shinku. Zihnin boşluğu. Bu diğer bir cinastır. Gerçek boşluk, shinku ile aynı şekilde söylenir. *–Çeviren*

39. "Bir taktiği olmayan birisi, sonunda dolaştırıp ve karıştırarak, kendi bıçağıyla kendine zarar verebilir veya kendi elini kesebilir ve beceriksizce küçük düşebilir. Biri bunu izlenim veya bilgiyle keşfedemez. Bunun ne sözle ya da konuşarak aktarımı mümkündür ne de herhangi bir doktrinle öğrenimi. Bu öğretmenin ötesinde özel aktarımın kanunudur." *Taiaki*

40. "Doğru zihin hiçbir yerde kalmaz. Beden ve kendi arasında oradan

oraya uzanır." *Fudochi shinmyoroku*

41. "Böylece, hünerli adam kılıcı kullanır, fakat diğerlerini öldürmez. Kılıcı kullanır ve diğerlerine hayat verir. Öldürmesi gerektiğinde öldürür. Hayat vermesi gerektiğinde, hayat verir. Öldürdüğünde, tam bir yoğunlaşmayla öldürür. Hayat verdiğinde, tam bir yoğunlaşmayla hayat verir." *Taiaki*

42. Bu şiir Fudochi shinmyoroku'nun yakınlarında ortaya çıkmıştır.

43. Munenori'nin izahı, şiirin tercümesi için oldukça kısadır. Şiirin orijinali şöyledir:

Kokoro koso/ kokoro mayowasu/ kokoro nare/ kokoro ni kokoro/ kokoro yurusuna.
–Çeviren

44. "Anne ve babanız doğmadan önceki yüzünüz nasıldı?" meşhur bir Zen koan'ıdır. Aydınlanmayı sağlamak için sorulan Zen koan'ları paradoksal sorular veya bilmecelerdir.

"Gerçek sen Gök ile Yer ayrılmadan önceki var olan ve anne ile babasının doğumundan önce var olan sendir. Bu benim içimdeki ve kuşlar ile hayvanlar, çimenler ile ağaçlar ve tüm doğal olaylar içindeki kendimdir. Buda doğası diye adlandırılan şey budur." *Taiaki*

45. Bunlara "Zen Tilkisi" denir. Yeterince akıllı konuştuklarında diğerlerini ikna ederler ve bazen belki kendilerini bile ikna ederler.

46. "Ben gençken, kanımda olan hareket hâlâ durulmadı." *Konfüçyüs*

47. "Aldatılmış zihin bir şeyler üzerinde düşünür ve bir noktada donar. Orijinal zihin donduğunda ve bir noktada kaldığında, aldatılmış zihin olarak adlandırılmaya başlar. Orijinal zihin kaybolduğunda, orada ve burada iş görmeye ihtiyaç duyar. Bu nedenle zihni kaybetmemek önemlidir."
Fudochi shinmyoroku

48. Bu iki terim, büyük potansiyel (daiki) ve büyük işlev(daiyu) Çin felsefesinde ve Budist düşüncede görülür; anlamları dönemlere, yazarlara ve ekollere göre değişir. Bazı yazarlar her şeyi tercüme etmemeyi tercih eder fakat sözün gelişinden okuyucunun anlamı çıkarması tercih edilir. Bu tercüme Munenori'nin metninin ve diğer benzer çalışmaların anlamına mümkün

olabildiğince yakın olmaya çalışır fakat okuyucu tekrar zihnini serbest tutmalıdır.

Zen de bir söz vardır, "İşlev, potansiyeli rüzgâr kadar hızlı takip eder" veya Daiki daiyu hayaki koto kaze no gotoshi. Burada daiki'nin ki'si zihnin iç çalışmalarına atıfta bulunmaktadır. Daiyu'nun yu'su ise iç çalışmaları gösteren hareketlere işaret eder. *–Çeviren*

49. Madde burada her ikisi de tai diye okunan iki farklı ideogramdır. Her şeyin temel karakteridir. *–Çeviren*

50. "Rakibin değişimlerini (renklerini) gözlemleme fikrinin sizden etrafa yayılması en önemlisidir. Rakibin değişimlerini takip eden zihin onun peşinde olacaktır. Kendi değişimlerinizi ve sonra onun değişimlerini takip ederek, yenebilirsiniz." Himonshu

51. "Büyük" Japoncada dai' dir. Büyük Tanrı daimyojin, Büyük Reenkarnasyon *daigongen* ve Büyük Bodhisattva *daibosatsu* anlamına gelir.

52. "O halde, bu doktrin 'öğrenmenin ötesindeki özel nakil' olarak adlandırılır. Bu doktrinin öğretmenler tarafından öğretilebilmesi için kişinin kendi-aydınlanmasına ve farkındalığına ihtiyaç vardır." *Taiaki*

53. "Büyük işlevi açıkça göstermek için konulmuş bir kural yoktur. Düzgün etki, karşı tepki- Gök bile bunu tespit edemez. Eğer bu özel aktarım kanunun büyük işlevi sizin önünüzde kendini açıkça gösterebiliyorsa, bu, hiçbir varoluş kuralına bağlı kalmadan, serbestçe yapılabilir. Ve hâlâ büyük işlev olarak adlandırılır. Çünkü on emre bağlıdır ve hiçbir yerden kaybolmaz, hatta bir tavşanın tepesindeki kıldan bile." *Taiaki*

54. Munenori tekrar üst üste gelen anlamlar kullanmıştır. Potansiyel kelimesinin ideogramı ve *ch'i* kelimesinin ideogramı Japoncada *ki* diye seslendirilir. *–Çeviren*

55. Bu onun yeridir.

56. Manothata: Hindistan Zen Budizminin yirmi ikinci piri. Otuz yaşında büyük budist filozof Vasubhandu'nun müridi ve halefi olmak içini evini terk eden Hindistan prensi. Hindistan'ın batısında ve Orta Asya'daki Fergana Krallığı'nda yaşadı ve M. S. 165'te öldü. Bir rahibe için yazdığı şiirin

ikinci kıtası şöyledir;

Akıntıyı takip et ve yaradılışını tanı;
Neşe yok, keder yok.

Sekishusai bu şiiri Shuji shuriken de kullanmıştır.

57. "Zihnim karşılaştığı her şeyle değişir. Savaş sanatlarında biz bütün çalışmalarımız hakkında düşünüp taşınırız. Üst beden duruşu, alt beden duruşu, tekerleği çevirmek, saldırıda ilerlemek, sabit duruşa geri çekilmek gibi. On bin durumla karşılaştığımızda uyum içinde değişmek için zihnimizin tek bir yerde durmaması icap eder. Bu rakibin çalışmalarının izlenmesine sebep olur, zihni hızla rakibin değişen metotlarını takip eder ve takip ettiği yerde durmaz, değişen hareketleri bilir." *Shinkage-ryu heisho*

58. Shui waka shu'da bulunan şiirin orijinali, M. S. 995 ve 998 yılları arasında Fujiwara no Kinto tarafından derlenen *Üçüncü Krallık Antolojisi*'nde yer almıştır. Sekizinci yüzyılda şiirin tamamı Shami Mansei (Kusa no Maro) tarafından yazılmıştır. Şiir şöyledir:

Ne yapmalıyım
Bu dünyayı kıyaslamaya?
Beyaz dalgalar terk etti
Çekilen küreklerin ardından
Solgun şafakta.

Burada tercüme edilemeyen bir cinas vardır, " beyaz dalgalar" anlamına gelen *shiranami*, Munenori'nin anlatımıyla uyumlu olarak, sadece "bilinmeyen" olarak anlaşılabilir. *–Çeviren*

59. "Bir kişinin zihni gözle görülemez. Zihin basit bir biçimde hareketlerle ortaya çıkar ve göğsün içindeki zihin dışarıda ne olduğunu bilir."

Shinkage –ryu heisho

60. Efsaneye göre gezgin şair-rahip Saigyo (1119-90) Osaka bölgesindeki Eguchi'ye vardığında fırtınaya yakalanır. Meditasyon ve Zen uygulamalarının canlı timsali diye bilinen Saigyo'nun Bodhisattva Fugen'in (Sanskritçe Samantabhadra) reenkarne olmuş hali olduğuna inanılmaktadır. Buna rağ-

men sığınacak bir yer bulamayan Saigyo oradaki umumhanede barınmak ister fakat bir fahişe tarafından reddedilir. Saigyo'nun şiiri şöyle devam eder;

Ne zor kabul etmem
Reddedilmeyi
Bu dünya hepimizin
Oysa sen beni geçici bir kalıştan men ediyorsun. *–Çeviren*

61. Lung-chi shao-hsiu(1529-88). Ming- hanedanı Budist rahibi.

62. Takuan

63. Chu veya İngilizcedeki sütunun Japoncada da anlamı " ana destek"tir. Budizm varlık ile yokluğun bizdeki gerçeklik kavramının ana desteği olduğuna inanılır. "Gerçeklik" bizim takıntımızdır. Her ikisi de kusursuz algının yanılgılarıdır. *–Çeviren*

64. "Doğru ya da yanlış (varlık ya da yokluk) olduğuna bakmadan, doğru ve yanlışı görebilmelidir; ayrım yapmaya teşebbüs etmeden, çok iyi ayrım yapmalıdır... Bunun anlamı savaş sanatları hakkında, sadece bakarak "doğru" veya "yanlış" diyemez, fakat hangisinin olduğunu görebilir. Davalara hüküm vermez fakat verebilecek durumdadır." *Taiaki*

65. İnsanların hayat boyu takip ettiği disiplinler. Örneğin, kyudo(okçuluğun yolu), sado(çay'ın yolu), karate-do(karate'nin yolu), shodo (kaligrafinin yolu) veya kendo(kılıcın yolu). *–Çeviren*

66. "Güvenilir bir adam demiş ki, 'Zihnimi nereye koyduğumun önemi yok, zihnimin gittiği yerde niyetlerim engellenir ve rakibimi kaybederim. Bundan dolayı, zihnimi karnımın altına yerleştiririm ve başıboş gezmesine izin vermem. Böylece, rakibimin hareketlerine göre değiştirebilirim'. Bu makûldur. Fakat Budizmin yüksek nazarından bakıldığında, zihni karnın altına yoğunlaştırmak ve başıboş gezmesine izin vermemek, anlamanın en alt seviyesidir. Bu disiplin ve eğitim seviyesidir. 'hürmet'in seviyesidir."

Fudochi shinmyoroku

67. Birinci bölüm ("Ayakkabı –Sunuş Köprüsü) Kamiizumi Musashi no kami Hidetuna'nın öğretisi hakkındadır. Sonraki iki bölüm ("Ölüm Dağıtan Kılıç" ve "Hayat Veren Kılıç") daha çok Sekishusai ve Munenori'nin ulaştığı kılıç ustalığını anlatır.

68. Konfüçyus'un insan doğası kitabından;

Basit bir iyiliği elde eden, onu göğsünde saygıyla ve dikkatle taşır.

Ichizen o uru n ikenken fukuyosu

Bu anlatımda, Munenori babasını Konfüçyüs ile kendisini de Konfüçyüs'ün ensevdiği müridi Hui(Yen Yuan) ile mukayese eder. Munenori'nin kılıç ustalığı felsefi/psikolojik temelini Zen Budizminde bulsa da, babası ve diğer yaşça ondan büyük akrabaları arasındaki ilişki Konfüçyüs düşüncesinden etkilenmiştir. Takuan, bu eski Çin düşüncesini şiirleştirmiş ve gerekli olduğunda Munenori'ye ders vermekte tereddüt etmemiştir. *–Çeviren*

69. "Elli de göklerin hükmünü biliyorum."

Goju ni shite tenmei o shiru. *Konfüçyüs*

70. M.S. 1632

71. "Eğer bir adam bütün prensiplere ulaşırsa, göklerin altında her şeyi kontrol edebilir. Bunlar için çalışan, bunları hafife almaz." *Taiaki*

SONSÖZ

1. *Shugyosha* "eğitim gören kişi" olarak anlaşılabilir. Bu durumdaki bir kılıç ustası hayatın zevklerinden el çeker, başıboş bir biçimde ülkeyi gezer, bedenini disipline eder ve savaş becerilerini geliştirir. Shugyosha hayat tarzı hakkında birçok kural vardır. En temeli bu kişilerin parasız pulsuz yaşamaları ve mümkün olduğunda savaş sanatı müsabakalarına katılmalarıdır.

–Çeviren

SHINKAGE-RYU SAVAŞ SANATLARININ RESİMLİ REHBERİ

1. Bu teknikler Yagyu Shinkage-ryu birçok kola ayrıldığından dolayı, Nobusada'nın zamanından beri değişmiştir. Birçok bölümün başlıkları aynı kalmıştır fakat her usta teknikleri kendi okulunun anlayışına göre öğretmiştir. Her paragraf "sözlü anlatım" ifadesiyle biter. Bu da kelimelerle yapılan açıklamaların yetersizliğini gösteriyor.

2. Gök tanrılarının yedinci nesli. Evlilikleri boyunca, Japon adalarını yarattılar.

3. Güneş tanrıçası, Izanagi'nin sol gözünden doğdu. Japon Kraliyet ailesinin ilk atası olduğuna inanılmaktadır.

4. Kılıç sağ omuz üzerinde tutulur, yukarıyı ve arkayı gösterir.

5. Kılıcı sağ omuz ile kabza seviyesinde yüksek pozisyonda tutmak.

6. Tsumeru (Savuşturma): İçeri adım atmak ve bastırıcı bir atak yapmak veya vurmak. Bu basit bir blok değildir.

7. Her bölümün başlığı Tengu'nun adını göstermektedir.

STRATEJİ

HAYAT VEREN KILIÇ

Büyük kılıç ustası Yagyu Munenori feodal derebeyliklerden oluşan Japonya'nın güçlü bir merkezi yönetime dönüşümüne tanıklık etmişti. 16. ve 17. yüzyıllardaki bu dönüşüm birçok kanlı savaşa ve önemli tarihsel olaya neden olmuştu. Munenori bu karmaşa dolu dönemde hem büyük bir kılıç ustası hem de farklı shogunlara akıl veren bir politik deha olarak ünlendi. Stratejik bilgeliğin en değerli klasiklerinden birisi sayılan *Hayat Veren Kılıç* işte bu olağanüstü koşullarda ortaya çıkmıştı.

Yagyu Munenori'nin düşünce ve tecrübelerinin olağanüstü bir sentezi olan *Hayat Veren Kılıç* ilk bakışta sadece kılıç kullanma teknikleriyle ilgili bir rehber zannedilebilir. Oysa bu kitap, daha kendi zamanında efsane haline gelmiş bir savaşçının strateji kavramının psikolojik ve felsefi derinliklerine bakışını anlatan büyük bir kültürel mirastır. Bu yüzden Munenori, yönetim sanatlarında uygulanan stratejik ilkelerin kişisel mücadelelerden büyük orduların yönlendirilmesine kadar birçok alanda kullanılabileceğini ifade etmektedir.

Kırmızı Kedi Yayınevi bir başka strateji klasiğini daha dilimize ve kültürümüze kazandırıyor. Çin ve Arap strateji klasiklerinden sonra bu kez de Japon strateji geleneğinin çok önemli bir halkası sayılan *Hayat Veren Kılıç* okurlarımızla buluşuyor.

ISBN 978-9944-756-35-8

13 TL

KIRMIZIKEDİ kirmizikedikitap.com